

Št. 285 (21.218) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SOBOTA, 6. DECEMBRA 2014

Primorski mobile

Spletne novice
Primorskega dnevnika
vedno s seboj

**Snemi aplikacijo
s spletne trgovine**

Available on the
App Store

Google play

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

9 771124 666007

RIM - Agnecija Standard & Poor's zopet deklasirala Italijo

Italija le eno stopnjo pred »smetnjakom«

PADRIČE - Italija-Slovenija 2007-2013

Čezmejno zdravstvo

Čezmejni projekti za kakovostnejšo ponudbo

PADRIČE - Ustanovitev čezmejne zdravstvene mreže, izmenjavanje podatkov in izkušenj ter izdelava mednarodne datoteke za kakovostnejšo in smotrnejšo zdravstveno ponudbo na čezmejnem območju so bili glavni namen štirih projektov, ki sta jih priredili Slovenija in Italija in so bili sofinancirani v okviru čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013. Rezultate štirih projektov so predstavili na zaključnem srečanju, ki je bilo včeraj v kongresni dvorani raziskovalnega centra AREA na Padričah blizu Trsta.

Na 3. strani

MILAN - Agencija Standard & Poor's je včeraj še enkrat izrekla neizprosno negativno oceno do Italije. Ocenila jo je BBB-, kar je le še ena stopnja pred tako imenovanim nivojem »junk«, kar dobesedno pomeni smetnjak. Ocenil je sicer dodana ugotovitev, da je položaj stabilen, kar pa ne spreminja dejstva, da je bil že itak kočljiv položaj države v očeh mednarodnih trgov še dodatno znižan.

Na 2. strani

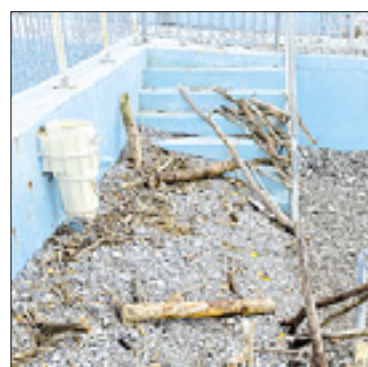
DEVIN-NABREŽINA - Castelreggio

Kamni v bazenih

»Odškodnina« bo stala občina 188 tisoč evrov

SESLJAN - Devinsko-nabrežinska občina je bila prisiljena vključiti v rebalans proračuna 188 tisoč evrov, kolikor znaša »odškodnina« za amortizacijo stroškov, ki jih je nekdanji koncesionar kopališča Castelreggio, družba Caravella Sas, pred leti vložil v gradnjo dveh bazenov na prostem. Bazena, ki naj bi bila zgrajena tudi z deželnim prispevkom, sedaj samevata; namesto vode jo prekrivajo kamnje, vejevje in druga nesnaga.

Na 5. strani

Na Expo 2015 najprej
Obala, Kras in Goriška

Na 4. strani

Gledališka predstava
pred splošno stavko

Na 6. strani

Umrl je raziskovalec
Milko Matičetov

Na 12. strani

Carannanteju
23 let zaporne kazni

Na 15. strani

ŠTANDREŽ
Zasegli 340
pasjih mladičev
in pet mačk

15

slovensko
stalno
gledališče
sezona 2014 - 2015

Miroslav Košuta
ZLATI PRAH V OČEH
Gledališko glasbeni projekt
Maje Blagovič in Jureta Ivanušiča

PREMIERA

sobota, 6. decembra, ob 20.30
Mala dvorana SSG

PONOVITVE

petek, 12. decembra, ob 20.30
nedelja, 14. decembra, ob 16.00
Klubski prostor SSG

BLAGAJNA SSG: od ponedeljka do petka
10.00-15.00 in uro in pol pred začetkom predstav
Tel. 040 2452616/ brezplačna številka 800214302
www.teaterssg.com

... poročni prstani
Laurenti Stigliani
od leta 1919

Pridi v
naše prodajalne
in najdi svoj
poročni prstan

Dvigujemo in izmenjujemo zlato
Ocenjujemo dedščine
Zajamčimo diskretnost

Trst - Ul. Ginnastica 7 - Tel. 040/774242
L. Santorio 4 - Tel. 040/772770

Tre Sorelle
naše božično darilo
od 10% do 30% popusta
na spodnje perilo, oblačila
in dodatke
Tržič - Corso del Popolo 50/52

MILAN - Znižan rating države na trgih

Po oceni bonitetne hiše Standard & Poor's Italija le korak pred »smetnjakom«

RIM - Bonitetna agencija Standard & Poor's je včeraj še enkrat izrekla neizprosno negativno mnenje o položaju Italije. Z ocene BBB je nazadovala na oceno BBB-, kar je leše ena stopnja pred tako imenovanim nivojem »junk« oziroma smetnjakom. Ocenila je sicer dodana ugotovitev, da je položaj stabilen, kar pa ne spremeni dejstva, da je bil že itak kočljiv položaj države v očeh mednarodnih trgov še dodatno ošibljene.

Agencija je v obrazložitvi ovene sicer izrekla ugotovitev, da je Renzi s svojo reformo »Jobs Act« naredil korake naprej, vendar ni verjeti, da bodo sprejeti ukrepi v kratkem roku pospešili zaposlovanje. Posledica tega je možnost, da se že itak visoka stopnja nezaposlenosti še poslabša, dokler ne bo zaznati občutnega zagona gospodarstva.

Predstavniki bonitetne hiše so povedali, da močno večanje dolga, skupaj z neprestano šibko rastjo in nizko kompetitivnostjo ni kompatibilno z oceno BBB. Sprejeta reforma o delu bo lahko spodbudila rast zaposlitve le potem, ko bodo sprejeti izvedbeni dekreti zakona, te pa bi lahko naraščajoča opozicija omilila.

Zadnjič je agencija Italijanski položaj ocenila junija, zdaj pa pričakuje, da bo Italija izšla iz recesije z začetkom

leta 2015, vendar je predvidena zelo skromna rast realnega BDP, ki naj bi se po predvidevanjih agencije premikal med 0,5 in 1,2 v obdobju 2014 - 2017. Tudi zadolžitev države je večja od predvidene, poudarja Standard & Poor's.

Glede na predvidevanja vlade agencija zapaža tudi šibko rast zasebne potrošnje, ki bo ostala pod pritiskom zaradi slabega položaja v zaposlovanju.

Edina bolj pozitivna nota je do-

dana ocena o stabilnosti, ki jo je agencija izrazila v pričakovanju, da bo vlada postopno uresničila strukturne reforme, ki bodo spodbudile gospodarsko rast.

Na oceno bonitetne hiše je včeraj tako reagiral predstavnik Forza Italia in nekdanji minister v Berlusconi-jevi vladi Renato Brunetta, rekoč, da bi se morala Renzi in minister Padoan vprašati, kje so razlogi za tako katastrofo.

MILAN - Podružnica ENI

Družba Saipem ustavila dela za plinovod Južni tok

MILAN - Italijanski Saipem, podružnica Enija, Gazpromovega partnerja pri gradnji zdaj 'pokopanega' plinovoda Južni tok, je od Gazproma prejel obvestilo o suspenzi del pri projektu pod morjem.

Gazpromovo obvestilo se nanaša na vsa plovila, ki so trenutno vpeta v delo pri polaganju cevi pod vodo. V Saipemu trenutno še ne morejo oceniti škode, ki jo bo imel suspenz na poslovanje družbe, saj nista znana ne trajanje prekinitev del ne Gazpromova dokončna odločitev glede usode projekta, piše na spletni strani Saipema.

Ruska tiskovna agencija Tass medtem poroča, da bo Saipem zaradi tega ob 1,25 milijarde evrov prihodka - to je za italijanski časnik Il Sole 24 Ore povedal prvi mož Saipema Umberto Vergine. Za gradnjo plinovoda pod morjem so bili zadolženi Gazprom, francoski EDF, nemški Wintershall in italijanski Eni, na kopnem pa Gazprom in družbe iz posameznih držav.

Plinovod naj bi bil po načrtih dolg 2600 kilometrov, potekal bi pod Črnim morjem preko Bolgarije, Srbije, Madžarske in Avstrije oz. Slovenije do Italije. Po plinovodu bi letno steklo 63 milijard kubičnih metrov zemeljskega plina. Gazprom je v projekt, ocenjen na okoli 16 milijard evrov, doslej vložil skoraj 3,7 milijarde evrov.

Neododoljivo odstopu od

Plinovod družbe Saipem

projekta je Rusija sporočila v ponedeljek zvečer. To sta v turški Ankari povedala tako ruski predsednik Vladimir Putin kot prvi mož Gazproma Aleksej Miller, pri tem pa s prstom pokazala na Evropsko komisijo. Ta je po Putinovem mnenju krivec za to odločitev, saj je Bolgarija, kamor bi plin pod Črnim morjem prispel iz Rusije, pod pritiskom komisije ustavila gradnjo Južnega toka.

Plinovod Južni tok se lahko gradi pod pogoji, ki so jasni že dolgo, na potezi je Rusija, energetska izsiljevanje je nedopustno, pa je v odzivu na napoved ustavitve Južnega toka podaril predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker. Po njegovih besedah Rusija lahko zgradi Južni tok, vendar v skladu s pravili EU, ki pa so znana že dolgo.

Gazprom je ravno v ponedeljek v Ankari s turškim Botasom podpisal memorandum o sodelovanju pri gradnji plinovoda proti Turčiji. Novi plinovod bo imel enako zmogljivost, kot je bila predvidena za Južni tok, torej 63 milijard kubičnih metrov zemeljskega letno, od tega za turški trg 14 milijard kubičnih metrov. Skoraj 50 milijard kubičnih metrov pa se bo steklo do meje z Grčijo, kjer bo vzpostavljeno vozlišče. Vstopna točka za plin bo kompresorska postaja Ruskaja, ki se gradi v regiji Krasnodar.

ITALIJA V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

Mafija resnični rimski vladar

SERGIJ PREMUR

Če je Shakespearov Hamlet ugotavljal, da je »nekaj gnilega v deželi Danski«, bi današnji italijanski Hamlet moral priznati, da je »preveč gnilega v deželi Italijanski«. Iz zadnjega rimskega škandala namreč izhaja dramatična slika nadvse skorumpirane in propadajoče družbe - ne samo politike, ampak tudi širše italijanske družbe nasploh.

O rimskem dogajanju poročajo mediji po vsem svetu. Po vsem svetu namreč beležijo primere korupcije, a takega obsega, kot ga ima korupcija v italijanski prestolnici, ni v nobeni razviti državi: ni nključje, da se na lestvici korupcije po svetu Italija uvršča šele na 69. mesto, zadnja med državami Evropske unije skupaj z Bolgarijo, Grčijo in Romunijo, in da krepko zaostaja za ostalimi »civiliziranimi« državami Evrope. Mimogrede - Slovenija se uvršča na 39. mesto med Španijo in Litvo ter Malto in Madžarsko in, odkrito povedano, od matične države sem pričakoval boljšo uvrstitev; očitno Slovenija ne leži samo na sončni strani Alp, ampak tudi na severni strani Balkana ...

V medijih, ki jim sledim, me je še najbolj pritegnilo poročanje internetnega Euro Topics, in to zaradi pomenljivega naslova: »The Mafia is the real ruler in Rome«, to se pravi, da je mafija resnični vladar v Rimu. Lepo, ne? In tudi privlačno za tuje vlagatelje, pa tudi za turiste: po Juliju Cezarju in cesarju Oktavijanu Avgustu je novi rimski vladar - mafija! Vsekakor Euro Topics povzema glavne podatke policijske akcije, v okviru katere so aretirali skoraj 40 osumljencev, okrog sto pa jih je vpletenih v preiskavo, med katerimi tudi nekdanji rimski župan

Alemanno, prvi »postfašistični župan po dučejevem padcu«, kot ga opredeljuje mednarodni medij.

Francoski tehnik Courier International poroča, da so v Rimu odkrili »un énorme réseau mafieux«, ogromno mafijsko mrežo, da je med osumljenci tudi nekdanji župan in Berlusconi-jev minister Alemanno, vpletene pa so tudi rimske občinske ustanove in funkcionarji, ki so omogočili preliv milijonskih vsot iz javnih blagajn v žep skorumpiranih politikov, podjetnikov in kriminalcev, na čelu katerih je nekdanji fašistični terorist Carminati.

»Mafijska prestolnica«, piše The Telegraph v dopisu iz Rima, v katerem poudarja, da so mafijski zločinci in skorumpirani politiki skupaj z enookim nekdanjim teroristom služili milijone evrov na račun priseljencev in Romov, kar je nadvse pomenljivo v času, ko prav isti desničarski krogi vodijo kampanjo proti priseljencem in Romom.

Pa ostanimo kar v Rimu. The New York Times ugotavlja, da se v »večnem mestu« pravzaprav nič ne spreminja in da prav zato ohranja svoj šarm: življenje v današnjem svetu je tako zahtevno in šokantno, da nam lahko prijia nekaj zamudne neučinkovitosti. V Londonu, New Yorku ali Singapuru so odnosi napeti, v Rimu pa je še možno doživljati prijetne medčloveške odnose, ko se ljudje zares pogledajo v oči in pokramljajo. V hotelih še vedno uporabljajo nekdanje ključne namesto sodobnih kartic, rimske artičoke se še vedno raztapljajo v ustih, ljudje so še vedno istega menja o državi - »fa schifo« (italijansko v angleškem originalu), demonstracije hromijo promet v središču, bar-

mani pripravljajo hkrati tri ekspresne kave, dve z mlekom in dva kapučina, in to v brk ameriški verigi Starbucks. Komentator newyorškega dnevnika navaja te in druge neizbrisne rimske navade, opozarja pa tudi na velike težave rimske in italijanske stvarnosti, ki zastaja in se pogreza v krizo. Kot pomembno novost omenja nastop premiera Renzija, »revolucionarnega politika, ki je s svojo mladostjo, neposrednostjo, dinamizmom in sorazmerno prozornostjo pretresel stare navade.« Po Berlusconi-jevem obdobju je Italija potrebovala nekaj takega, meni NYT, ki obenem ugotavlja, da se kljub gospodarski krizi Italijani še niso odpovedali kakovosti svojega življenja in vsakodnevnega življenjskega sloga. »Oglavljanja in epidemije še niso bila izgnana s sveta. Italijani pa ob tem najraje skomignejo z rameni, saj so to že videli in se upravičeno raje ukvarjajo z lepoto, kot pa z bednimi dogajanji po svetu.«

Pa še nekaj iz Rima, in sicer glede prihodnjega stanovanca predsedniške palače na griču Kvirinala. Spletni Slipped Disc, ki se ukvarja z dogajanjem na področju klasične glasbe, tokrat poroča o Ricardu Mutiju, točneje, bo svetovno znani italijanski dirigent prihodnji predsednik republike? Gre za domnevo, ki naj bi slonela na domnevnih pogovorih v maestrovem družinskem krogu o možnosti, ki naj bi jo Mutiju ponudil sam premier Renzi, če in ko bi sedanji predsednik Napolitano odstopil. Po oceni internetnega medija ni v nobenem primeru verjetno, da bi se dirigent na vrhuncu svoje umetniške ustvarjalnosti odpovedal karieri in se vključil v državni ceremonial. Zato bi morebitni res-

nični ponudbi odgovoril podobno, kot je na začetku 90ih letih prejšnjega stoletja odgovoril dirigent Kurt Masur, ko so mu ponudili predsedstvo nemške republike: »Sem preveč zaposlen...« Vendar ni znano, kaj bi Masur odgovoril, ko bi mu ponudili papeški stol, piše Slipped Disc.

Če ste vpleteni v ljubezensko afero v Italiji, se pazite WhatsAppa in podobnih aplikacij na pametnem telefonu, opozarja USA Today, saj vas bo to hitro privedlo do »razporoke po italijansko 2.0.« Ameriški ljudski dnevnik se sklicuje na naslov znamenitega filma Pietra Germija »Divorzio all'italiana«, ki si je leta 1961 zaslužil Oskarjevo nagrado z zgodbo o edini takrat možni »razporoki« v državi, kjer razporoke še ni bilo, in je zato mož načrtoval umor žene. Danes so tekstovna sporočila, slike, video in avdio posnetki prek aplikacije Whatsapp, glavni dokaz zakonske nezvestobe, in se jih odvjetniki poslužujejo v okviru večine ločitvenih postopkov, poroča najbolj prodani ameriški časopis. Ločitve ne povzročijo sporočanje prek mobilnega telefona, temveč prav spletna omrežja in še posebej Whatsapp pripomorejo k odkritju nezvestobe, menijo pri združenju italijanskih odvjetnikov, specializiranih za tovrstne sodne postopke. V Italiji so zakonsko razvezo uzakonili sorazmerno pozno v primerjavi z drugimi državami, to je šele leta 1970, in še danes je postopek zapleten in zamuden, ugotavlja USA Today, saj traja vsaj tri leta. Sodobna tehnologija pa nedvomno prispeva k vzpostavljanju novih, nedovoljenih vezi, kar odgovarja ustaljenim željam italijanskih zakoncev, meni dnevnik iz ameriške Virginije.

ZLATO (999,99%) za kg	↓	31.185,38	-374,06
SOD NAFTE (159 litrov)	↓	69,33 \$	-0,45
EVRO	↑	1,2362 \$	+0,40

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
5. decembra 2014

valute	evro (povprečni tečaj)	
	5. 12.	4. 12.
ameriški dolar	1,2362	1,2311
japonski jen	149,03	147,64
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,635	27,616
danska krona	7,4399	7,4400
švedska krona	9,2990	9,2747
švicarski frank	1,2021	1,2035
norveška krona	8,8150	8,7210
hrvaška kuna	7,6740	7,6753
ruski rubel	66,3350	65,7875
turška lira	2,7660	2,7556
avstralski dolar	1,4756	1,4692
braziljski real	3,1832	3,1728
kanadski dolar	1,4085	1,3998
kitajski juan	7,6055	7,5777
mehiški peso	17,499	17,3743
južnoafriški rand	13,8773	13,7631

POKLICNO IZOBRAŽEVANJE - Nova direktorica Ad formanduma je Neva Caris

Zamenjava za krmilom in napovedana odpuščanja

TRST - Na čelu socialnega podjetja Ad formandum je prišlo do zamenjave. Direktor Massimiliano Iacono po treh zahtevnih letih zapuša krmilo, na njegovo mesto prihaja dolgoletna uslužbenka Neva Caris. Podjetje medtem potrjuje, da bo od polovice januarja v skladu z napovedmi začelo odpuščati zaposlene, in sicer polovico osebja. Odslovljeni bodo osem oseb, deveta gre na čakanje.

Massimiliano Iacono v resnici še ne bo odšel, nekaj mesecev bo s posebnimi pooblastili še sodeloval z novo direktorico in zaključil projekte, ki jih je začel sam. »Ko sem prevzel vodenje Ad formanduma, konec leta 2011, je bil položaj kočljiv. Kmalu smo uvedli solidarnostne pogodbe, ki so trajale dve leti. Nismo poslovali slabo, na koncu pa je bil položaj zaradi raznih dejavnikov nevzdržen in po šolskem letu 2013-14 smo morali sprejeti težke odločitve. Odpuščanjem bi se iskreno povedano najraje izognil,« je povedal Iacono. Deveterici zaposlenih je namesto odpuščanja predlagal možnost izrednega neplačanega dopusta oziroma čakanja (v službo bi se vrnile v primeru znatnega izboljšanja finančnega položaja) in predhodno izplačilo odpravnine, ponudbo pa je sprejela samo ena od njih.

Celotni sektor poklicnega izobraževanja je v velikih težavah. S solidarnostnimi pogodbami se soočajo v mladane vseh podobnih ustanovah v Furlaniji-Juljski krajini, takih ustanov pa je v deželi celo 43, kar je res veliko. »Mi smo težke varčevalne ukrepe sprejeli pred ostalimi. Strukturo smo morali oklestiti in uskladiti z ravni prihodkov ter realnih zmogljivosti podjetja,« je dejal Iacono. Okoliščine so se spremenile in prihodki v zadnjih letih zelo nihajo, saj so razpisi nezanesljivi (letos je Dežela edina dva razpisa za sredstva iz Evropskega socialnega sklada objavila šele jeseni). Fiksni stroški so v takem kontekstu tvegani: vodstvo Ad formanduma jih je ohranilo samo pri gostinski šoli.

Nevo Caris čaka težka naloga, a izkušnji ji ne manjka. Pri Slovenskem deželni zavodu za poklicno izobraževanje (SDZPI, danes Ad formandum) se je zaposlila pred natanko 30 leti. Sprva je poučevala, potem je bila mentorica, nato je pisala projekte in vodila projektiranje. SDZPI je bil ustanovljen z namenom, da bi nudil poklicno izobraževanje v slovenskem jeziku. Pred 15 leti je ob velikem uspehu tečajev slovenščine začel usmerjati pozornost na italijansko prebivalstvo in pred 10 leti se je ta težnja pospešila, ker so bila sredstva vezana na število dijakov in tečajnikov. »V zadnjem obdobju smo razvili gostinsko šolo, v treh letih se je število dijakov potrojilo (s 50 na 150) in odprli smo nov oddelek v Gorici. Sodelujemo s Srednjo gostinsko šolo v Ljubljani, ki nudi možnost nadaljnjega izobraževanja v slovenščini,« je povedala. Dodala je, da se bo Ad formandum kljub raznim neznankam še naprej posvečal različnim sektorjem izobraževanja, kot so kmetijstvo, uradniško poslovanje in jeziki ter povsem komercialnim pobudam (uvedli naj bi tudi tečaje na daljavo). Ad formandum se je akreditiral pri italijanski agenciji Agenas, ki prireja obvezne tečaje za zaposlene v zdravstvu, nazadnje pa še pri italijanski novinarski zbornici (v preteklosti je SDZPI je prirejal tečaje novinarstva).

Vprašanje, ali bo okrnjeno osebje kos vsem izzivom, še nima odgovora. »Sam obstoj Ad formanduma je bil pod vprašajem in prav zato je prišlo do omenjenih ukrepov. V prihodnosti bo marsikaj odvisno od razpisov in ocenjevanja naših projektov. V prehodni fazi med dvema programskima obdobjema je bilo dejansko eno leto premora; evropskih sredstev pa bo vsekakor manj in konkurenca je ostra,« meni direktorica. Iacono je pristavil, da vzbuja reforma trga dela precejšnje skrbi: v Furlaniji-Juljski krajini je v okviru ustanov za poklicno iz-

obraževanje več kot tisoč pogodb za projektne delo, ustanove pa si ne bodo privoščile veliko novih zaposlitev.

Tudi pri Ad formandumu sestavljajo skoraj vse učno osebje zunanji sodelavci. Odločitev o prepolovitvi osebja so pred meseci sprejeli na srečanju s sindikati na sedežu deželne uprave. Sindikati se niso strinjali, a so se morali s tem sprijazniti. »Z drugimi ustanovami se bomo pogovarjali o morebitnih zaposlitvah, a bo težko, saj so vsi v težkem položaju,« je dejal Maurizio Battistutta, deželni referent sindikata FLC-CGIL. Sindikati so sodelovali pri določanju pogojev za sestavo lestvice, na podlagi katere naj bi odločili, koga odpustiti. Battistutta pa obžaluje, da doseganje vodstva Ad formanduma lestvice naposled ni pokazalo. »Videli bomo, ali se bo kdo od prizadetih pritožil, te odločitve sprejemajo posamezniki.« Dejstvo je, da je kriza naporna, saj traja že vsaj pet let, med zaposlenimi pa je pustila kar nekaj grenkobe. (af)

Nova direktorica Neva Caris se s poklicnim izobraževanjem ukvarja natanko trideset let

FOTODAMJ@N

PADRIČE - Italija in Slovenija predstavili rezultate štirih evropskih čezmejnih projektov

Zdravstvo brez meja

Projekti so e-Health, e-Cardionet, e-Surgerynet in IntegrAid - Izdelali tudi poskusno čezmejno zdravstveno datoteko

Srečanje je bilo v kongresni dvorani raziskovalnega centra AREA na Padričah

FOTODAMJ@N

DVOJEZIČNE IZKAZNICE Vprašanje poslanke Blažinove ministru Alfano zaradi težav z oštevilčenjem izkaznic

RIM - Poslanica Tamara Blažina je na notranjega ministra Angelina Alfana naslovila poslansko vprašanje, v katerem ga sprašuje, kako namerava rešiti že večletne težave, ki jih imajo imetniki dvojezičnih (slovensko-italijanskih) osebnih izkaznic pri potovanjih v tujino. Do težav prihaja zato, ker imajo dvojezične izkaznice, ki so izdane v Furlaniji-Juljski krajini in izkaznice iz Doline Aosta enake serijske številke.

Slovenska poslanica je Alfana pri tem spomnila, da je že v XVI. zakonodajni dobi postavila enako vprašanje, in da je bil na podlagi tega 12. decembra 2011 sprejet ministerski odlok, s katerim naj bi novi obrazci za dvojezične osebne izkaznice imeli drugačne serijske številke. Toda to težav ni rešilo, saj je bilo v odloku tudi predvideno, da občine še naprej izdajajo dvojezične izkaznice na starih obrazcih, dokler jih ne zmanjka.

»Po treh letih pa imajo še v marsikateri občini v FJK precej starih obrazcev, saj je število prebivalcev v njih precej majhno. Zato vseh starih obrazcev niso mogli porabiti in kot me marsikdo opozarja, to večkrat povzroča neprijetne zaplete državljanom, ki imajo dvojezične slovensko-italijanske osebne izkaznice,« piše Blažinova. Ministra Alfana v zvezi s tem opozarja, da so s tem kršene pravice iz zakona št.38/2001, istočasno pa ga sprašuje, kakšne nujne ukrepe namerava sprejeti, da se to ne bo več dogajalo in da bodo zainteresirane občine dobile obrazce za dvojezične osebne izkaznice, ki bodo v skladu z ministerskim odlokom z dne 12. decembra 2011.

PADRIČE - Ustanovitev čezmejnega zdravstvene mreže, izmenjava podatkov in izkušnje ter izdelava mednarodne datoteke za kakovostnejšo in smotrnejšo zdravstveno ponudbo na čezmejnem območju so bili glavni namen štirih projektov, ki sta jih pripravili Slovenija in Italija in so bili sofinancirani v okviru čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013.

Projekti so zadevali več področij, od zdravja do kirurgije in srčnih obolenj. V tem okviru so izpostavili pravo zdravstveno mrežo, ki bo osnova za boljšo ponudbo, ko se bo lahko npr. pacient obrnil neposredno na bolnišnico na Katinari namesto na tisto v Ljubljani, italijanski zdravniki pa bodo razpolagali neposredno z njegovimi podatki.

Rezultate štirih projektov so predstavili na zaključnem srečanju, ki je bilo včeraj v kongresni dvorani raziskovalnega centra AREA na Padričah blizu Trsta. Zasedanja so se udeležili predstavniki Dežele Furlanije-Juljske krajine, bolnišnic iz Izole in Trsta ter zdravstvenih podjetij iz krajev Chioggia ter Mirano-Dolo v deželi Veneto, glavni poudarek pa je bil na sodelovanju med državama, ki

DEŽELA FJK Nižje cene za goriva do konca marca 2015

TRST - Na predlog odbornice za energetiko Sare Vito je deželni odbor Furlanije-Juljske krajine včeraj preliminarno podaljšal veljavnost deželnih prispevkov za nakup pogonskih goriv do konca marca 2015. Dokončno bo včerajšnji sklep odbora potrdila pristojna komisija deželnega sveta. Cena pogonskih goriv je znižana na podlagi zakona št. 14 iz leta 2010, k predvidenemu znižanju, ki ga določa zakon, pa je treba dodati še dodatni popust, ki ga določi deželni odbor. Tako bo popust pri litru bencina glede na posamezna območja znašal od 14 do 21 centov (najvišji popust velja v krajih ob meji s Slovenijo in Avstrijo), najnižji pa 14 centov. Kar zadeva dizelsko gorivo pa je najvišji popust pri litru 14 centov, najnižji pa 9.

Za podaljšanje veljavnosti popustov se je deželni odbor odločil zaradi velikega vpliva, ki ga imajo cene pogonskih goriv za družinske proračune, pa tudi zaradi nadaljevanja gospodarske krize.

sta prvi v Evropi ustanovili mrežo šestih italijanskih in slovenskih bolnišnic. Projekti, ki jih je koordiniralo združenje EGIZ Net Europe, so bili »e-Health« (vodilni partner je bila Dežela FJK), »e-Cardionet« (vodilni partner je bila bolnišnica iz Chioggie), »e-Surgerynet« (bolnišnica iz kraja Mirano) in »IntegrAid« (vodilni partner je bila bolnišnica iz Izole).

Kot nam je povedal koordinator projekta »e-Health« Marco Visintin, je nastala mreža 6 italijanskih in slovenskih bolnišnic, ki na osnovi izmenjave podatkov o bolnikih omogoča vpogled v zdravniška poročila iz izvorne države. V ta namen so ustvarili čezmejno zdravstveno datoteko, pri tem pa so uporabili nov in obema državama skupen klasifikacijski standard.

V okviru tega projekta velja omeniti še poskuse, ki so jih izvedli na področju telemedicine: nekateri pacienti so imeli pri sebi naprave, ki so prek aplikacije na pametnem telefonu posredovale informacije o njihovem zdravstvenem stanju neposredno zdravniku. Dalje so v projektu skrbeli za analizo mobilnosti bolnikov in izmenjavo informacij o njihovi strokovni klinični poti.

S projektom »e-Surgerynet« so razvili klinične vsebine laparoskopske kirurgije, kirurški protokol »fast-track« in tehniko za minimalno invazivne kirurške posege. S tem so želeli seznaniti tudi posamezne partnerje projekta ter tako ustvariti mrežo odličnosti.

V okviru projekta »e-Cardionet« so izvedli popis bolnikov s kardiološkimi obolenji. V ta namen so ustvarili mrežo, ki srčnim bolnikom zagotavlja nujne angioplastične posege in posege na srcu, in sicer v najbližji zdravstveni ustanovi.

Zadnji projekt »IntegrAid« je ne nazadnje omogočil združevanje in usklajevanje storitev nujne zdravstvene pomoči. Na tej podlagi so začeli izvajati ukrepe, usmerjene v zagotavljanje optimalne pomoči bolnikom s čezmejnega območja, ki so v smrtni nevarnosti.

A.G.

EXPO 2015 - V okviru predstavitve Slovenije na svetovni razstavi v Milanu

Obalno-kraška regija in Goriška se bosta predstavili kot prvi

KOPER - Včeraj je v Pretorski palači v Kopru potekala predstavitev Slovenije na svetovni razstavi Expo, ki bo prihodnje leto od začetka maja pa do konca oktobra potekala v Milanu. Slovenija se bo na dogodku predstavila po posameznih (štirinajst) regijah. Obalno-kraški in Goriški regiji je na voljo prvi oziroma drugi termin, saj naj bi prav ti dve regiji imele največ stika z italijanskim prostorom. Organizatorji ob tem apelirajo še na sodelovanje Slovencev iz Furlanije-Juljske krajine. Pri tem posebej poudarjajo, da je cilj udeležbe na dogodku povečanje prisotnosti Slovenije na italijanskem tržišču.

»Predstavitev Slovenije je največja gospodarsko-promocijska priložnost Slovenije, ki ji bomo tako blizu nas skoraj gotovo pričala le enkrat v našem življenju,« je med drugim dejal Gorazd Skrt, vodja predstavništva SPIRIT v Milanu. Da gre dejansko za odmeven dogodek pričča podatek, da naj bi Expo 2015 v Milanu obiskalo kar 20 milijonov obiskovalcev, virtualno pa naj bi si ga ogledala še milijarda ljudi. Slovenija bo na svetovni razstavi udeležena s svojim lastnim 1.910 m² velikim paviljonom. »Predstavljamo se med 144 državami, kar je 94% svetovne populacije. Dogodek bo obiskalo 130 tisoč ljudi na dan, ob določenih datumih pa tudi do dvakrat več, kar je izjemna priložnost za promocijo Slovenije kot turistične destinacije,« je med drugim izpostavila Jerneja Lampret, generalna komisarka za Expo Milano 2015 in pri tem še dodala, da se Slovenija predstavlja na odlični centralni legi, na križišču dveh glavnih ulic, med italijanskim, švicarskim in avstrijskim paviljonom.

Sledila je še podrobnejša predstavitev promocije Slovenije na sami razstavi, ki bo potekala pod sloganom »Čutim Slovenijo. Zelena. Aktivna. Zdrava.« (»I feel Slovenia. Green. Active. Healthy«). V povezavi z glavno te-

mo svetovne razstave se posebej izpostavlja sol, čebele, termalne in mineralne vode, zdrav in aktiven življenjski slog ter zelene tehnologije. Navkljub dejstvu, da je dogodek namenjen v prvi vrsti predstavitvi regij oziroma države pa bo v okviru gospodarskega dela programa poskrbljeno tudi za promocijo podjetij. V pomoč posameznim podjetjem pri nastopu na dogodku, bo v naslednjih tednih na spletni strani SPIRIT na voljo ponudba partnerskih paketov. Organizatorji zato pozivajo predstavnike posameznih regij in zainteresirana podjetja, da se glede podrobnejših dogovorov čim prej povežejo z njimi. Pri tem ne gre prezreti podatka, da je predstavitev za posamezne regije na svetovni razstavi Expo Milano 2015 brezplačna, same krijejo (zgolj) stroške bivanja, promocija podjetij pa je plačljiva.

Roša

Slovenski nastop v Milanu so včeraj predstavili v Kopru

R. ŠABEC

FJK - Javni prevozi

Tarife višje za 1,2 odstotka Uvedenih nekaj novosti

TRST - Deželni odbor je včeraj med drugim odobril tudi tarifni režim, ki bo prihodnje leto veljal v javnem krajevem železniškem, avtobusnem, pomorskem in tramvajskem prometu. V povprečju bodo tarife višje za 1,2 odstotka, odbor pa je uvedel tudi nekatere novosti, ki naj bi izboljšale ponudbo za potnike.

Tako bodo na primer tudi v Trstu uvedli eksperimentalni telematski nakup enournih vozovnic na avtobusnih postajah s storitvijo Up Mobile s telefonom ali tablico, pri čemer bo vozovnica stala 1,5 evra. Elektronsko vozovnico (gre za izkaznico s čipom) pa so uvedli za železniške prevoze med Vidmom in Čedadom, pri čemer bodo imele skupine od 10 do 30-odstotni popust na znižano ceno vozovnic. Prav tako bo tudi v prihodnjem letu do 12. decembra 2015 ostala v veljavi eksperimentalna storitev Micotra na progi Videm - Trbiž. Predvidene so tudi olajšave za družine, pri čemer bodo lahko skupaj z enim od staršev brezplačno potovali 4 in ne le trije otroci, ki so mlajši od 15 let. Cene urnih vozovnic bodo tudi prihodnje leto ostale pri 1,25 evra.

Kot je poudarila deželna odbornica za prevoze Mariagrazia Santoro, bodo skušali tudi v teku prihodnjega leta izboljšati tarifni sistem.

Letalska povezava Portoroža z južno Italijo

PORTOROŽ - V četrtek je s prihodom prvega letala iz Salerna na portoroško letališče po večmesečnem zamiku le zaživela čarterska letalska povezava Portoroža z južno Italijo. Direktor TZ Portorož Jadran Furlanič je izrazil zadovoljstvo, da so italijanski partnerji uredili vse obveznosti in da štiriletna pogajanja o vzpostavitvi povezave niso bila zaman. Kot je spomnil prvi mož portoroškega turističnega združenja (TZ), so gostje iz Italije v občini Piran lani ustvarili skoraj 20.000 oziroma 14 odstotkov vseh nočitev, kar pa je kar devet odstotkov manj kot v letu 2012. »Glede na stanje na italijanskem trgu bo tako nova povezava več kot dobrodošla, saj bo močno olajšala prihod gostom iz južne Italije in tako gotovo vplivala na ponovno rast števila nočitev italijanskih gostov,« napoveduje Furlanič.

Kot dodaja, portoroška destinacija ponuja veliko produktov, ki so tem gostom pisani na kožo, kot npr. wellness, kulinarika in igralništvo. Nova povezava pa je tudi nacionalnega pomena, saj je trenutno to edina letalska povezava z Italijo. Italijanski prevoznik Airvallee je s četrtno pričel z redno čartersko letalsko linijo, ki bo tedensko povezovala Portorož s Salernom in Rimom. V sodelovanju z neapeljskim tour operatorjem CTM Travelair bo linija zaživela v zimskem času, in sicer do marca 2015. Čarterska povezava Portoroža z južno Italijo bi morala zaživeti že prvega maja, a je zaradi dodatnih zahtev italijanske agencije za civilno letalstvo prišlo do večmesečnega zamika.

V Ljubljani v oktobrskih in novembrskih poplavah 1,5 milijona evrov škode

LJUBLJANA - Skupna ocenjena škoda ob oktobrskih in novembrskih poplavah na območju Ljubljane znaša dobrih 1,5 milijona evrov, je povedal Roman Lavrač iz ljubljanskega oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo. Prizadetim občanom bo Mestna občina Ljubljana izplačala denarno pomoč, ki jo bodo prejeli konec marca oziroma aprila. Na Viču in v Podutiku so popisali 324 stanovanjskih objektov, 38 večstanovanjskih objektov, šest drugih objektov (garaže, pomožni objekti), šest šol in vrtcev, sedem poslovnih prostorov, v šestih primerih pa je bila škoda na občinskih cestah. Celotna ocenjena škoda znaša 1.305.828 evrov. Na območju ljubljanskega barja (Črna vas, Lipe, Ižanka) in Sostrega, pa so popisali 58 stanovanjskih objektov. Ocenjena škoda znaša 230.500 evrov.

VETRNA ENERGIJA - Prebivalci v bližini vetrnice se pritožujejo nad prevelikim hrupom

Meritve hrupa je treba ponoviti

Spašujejo se, če bo investitor tokrat delo opravil, kot je treba - Problematičen tudi nizkofrekvenčni hrup

DOLENJA VAS - Leto in pol po začetku obratovanja vetrnice na Griškem polju pri Dolenji vasi, mora investitor znova opraviti meritve hrupa. »Zaradi vetrnice ne moremo spati,« so se na začetku leta pritožili nekateri domačini in pisali ministrstvu za infrastrukturo. Slednje se je odzvalo in spomladi družbi Alpe Adria Energija (AAE) naložilo popravni izpit. Izbrani izvajalec, družba Epi Spektrum iz Maribora, je meritve začelo v drugi polovici oktobra, domačini pa pravijo, da so bili izvajalci do zdaj na terenu samo enkrat. »Merili so dan in pol. Prišli so v petek zvečer in v nedeljo popoldan mikrofone pospravili,« je povedala Barbara Marinšek, ki živi v hiši, ki je vetrnici najbližja. »Merili so na levi in desni strani naše hiše, so pa obljubili, da bodo še prišli in da bodo hrup merili tudi v hiši.«

Da bodo merili večkrat in ob različnem vetru, nam je pisno potrdil tudi direktor Epi Spektruma Boštjan Peršak. »Meritve bodo potekale večkrat in ob različnih vetrovnih razmerah v daljšem časovnem obdobju z namenom opredelitve potencialnih vplivov obratovanja vetrne elektrarne na stopnjo obremenjenosti okolja s hrupom na tem območju.«

Dodal je še, da podrobnejših informacij ne more posredovati zaradi zaveze k molčečnosti. Zanimalo nas je namreč, koliko časa bodo trajale meritve, na katerih točkah bodo merili hrup, ali so pri nastajanju načrta meritev sodelovali domačini, katere vrste hrupa merijo. »Kot akreditiran preizkuševalni laboratorij vam ne moremo posredovati ostalih informacij, bodo pa rezultati dostopni javnosti po dokončanju meritev hrupa.«

Zakaj ponovne meritve, če ima vetrnica pravnomočno uporabno dovoljenje. Na podlagi pozitivnega mnenja Agencije za okolje, da okolje ni čezmerno obremenjeno s hrupom, ga je izdala Upravna enota Sežana, meritve pa je opravil Elektro inštitut Milana Vidmarja iz Ljubljane. Meritve so opravili 4. marca lani čez dan, vetrnica je takrat obratovala normalno, z močjo 605 kilovatov. Igor Rozman z inštituta je na naše vprašanje, ali za sklepanje o hrupu v večernem in nočnem času zadostujejo zgolj meritve čez dan odgovoril. »Meritve se lahko izmeri samo v enem časovnem obdobju in se potem oceni druga dva kazalca hrupa. To pomeni, da sta dovolj tudi dve uri meritev.« A do-

mačini trdijo, da je ob močni burji, posebej ponoči, vetrnica zelo glasna. Zato smo na ministrstvo za infrastrukturo vprašali, ali je preverilo, kako ima investitor tokrat namen opraviti nalogo. »Načrta in trajanja meritev ne poznamo, ker nismo videli projektne naloge za izvajanje meritev,« so odgovorili iz službe za odnose z javnostmi. »Po naših podatkih se meri samo slišni hrup in to ob različnih okoljskih razmerah (parametrih) in ob različnih urah dneva.«

Bližnji prebivalci vetrnice pa se sprašujejo, kdo in kdaj pa bo izmeril neslišni infrazvok, ki ga vetrnice tudi povzročajo in naj bi bil še bolj škodljiv kot slišni hrup. »V zvezi z nizkofrekvenčnim hrupom pri nas ni ustrezne zakonodaje,« so odgovorili z ministrstva za okolje in prostor. »Na ministrstvu tudi še ni v pripravi zakonodaja, ker je sprva potrebno izdelati ustrezne strokovne podlage. Si pa bomo k temu prizadevali po vzoru držav, ki imajo z vetrnimi elektrarnami dolgoletne izkušnje.« Glede na dolgotrajne razprave v javnosti o problematiki, se postavlja vprašanje, zakaj tega še niso naredili. »Saj obstajajo predpisi na evropskem nivoju. Če se vse pre-

Vetrnica na Griškem polju pri Dolenji vasi

nesemo iz Evrope v Slovenijo, bi lahko tudi to,« pa je kritično pripomnil Diego Loredan iz Civilne iniciative za zaščito Senožskih Brd.

»Če bodo rezultati meritev javni, jih bo naš strokovnjak pregledal. Sicer pa bomo tudi mi naročili svoje neodvisne meritve, da bomo lahko podatke primerjali.«

Irena Cunja (TV Koper)

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

DEVIN-NABREŽINA - Kopališče Castelreggio v Sosljanskem zalivu

»Odškodnina« za bazena bo stala kar 188 tisoč evrov

Pogled na dva manjša bazena na prostem na skrajni desni strani kopališča Castelreggio je kisel kot vreme, ki s svojo sivino objema Sosljanski zaliv.

Prvi bazen, tisti najbližji morju, je preplavljen s kamenjem, da mu ni videti dna. V zidu na morski strani je odprto okno, skozi katero bi morala, po načrtu, morska voda zaliti bazen, da bi plavalci zaplavali v njej. Ograja okrog bazena je na morski strani razbita, na notranji upognjena. Rja priča, da jo je zob časa že močno načel.

Tudi drugemu z majhnimi modrosinjimi ploščicami obloženemu bazenu, ni videti dna. Prekrivajo ga naneseena zemlja, vejevje, trsje, kosi desk. Tu pa tam iz te rjavkaste nesnage štrlijo plastenke, plastični kozarci, med vejevjem pa je mogoče opaziti tudi odvržen ležalnik.

Ta klavrna zapuščina v kopališču Castelreggio bo stala devinsko-nabrežinsko občino (oziroma njene davkoplačevalce) čednih 188 tisoč evrov ...

Zgodba o dveh bazenih sega - po spominu domačinov - v čas po drugi svetovni vojni: v zadnja leta zavezniške vojaške uprave oziroma prva leta po vrnitvi Italije. Zavezniški vojniki so pred Sosljanskim zalivom namestili plavajočo cementni ponton. Tega naj bi po njihovem odhodu pritirali na plažo, na skrajni desni del sedanjega kopališča Castelreggio.

V začetku osemdesetih let je bila gospe Marii Trebitz vd. Castelreggio izdana koncesija za koriščenje kopališča. Desetletje pozneje je koncesijo prevzela družba Caravella Sas Domenica Ferrareseja. Ta je pripravila načrt za ureditev dveh bazenov tam, kjer je bil odložen plovni ponton. Prvi bazen, tisti z morsko vodo, bi moral služiti obiskovalcem kopališča Castelreggio,

Zapuščena bazena v kopališču Castelreggio: namesto vode kamni in nesnaga

FOTODAMI@N

drugi, plitvejši, je bil namenjen osebam s posebnimi težavami. Bazena sta bila - kaže tudi s pomočjo deželne prispevka - zgrajena. Deželne oblasti naj bi izdale dovoljenje za njuno uporabo, kaže pa, da nista nikoli služila svojemu namenu. Medtem je bila družbi Caravella Sas koncesija večkrat obnovljena, vse do pred kakimi desetimi leti, ko jo je dežela predhodno prekinila, da bi zadostila zahtevi devinsko-nabrežinske občine po novi ureditvi Sosljanskega zaliva.

Lastnik Domenico Ferrarese se je na prekluc koncesije pritožil, pritožbo pa sta tako deželno upravno sodišče kot državni svet leta 2008 zavrnila.

Družba Caravella Sas se je nadalje - na podlagi državnega zakona - pritožila, ker zaradi predhodnega preklica koncesije ni mogla amortizirati stroška za gradnjo dveh bazenov, in zahtevala odškodnino v višini več kot 300 tisoč evrov. Deželni izvedenci so ugotovili, da je pritožba zakonsko umestna, ocenili pa so, da je zahtevana vsota napihnjena. Odškodnina naj bi znašala največ 188 tisoč evrov, poravnati pa bi jo moral novi koncesionar kopališča Castelreggio, to je devinsko-nabrežinska občina.

Zahteva je presenetila občinske upravitelje. Občinski tehniki so opravili novo cenitev, po kateri naj bi bila od-

škodnina vredna največ kakih 90 tisoč evrov. Ocenjo je občina poslala deželi, ki pa jo je zavrnila in potrdila »svojo« odškodnino, torej 188 tisoč evrov.

Ob takem razpletu ni devinsko-nabrežinski občinski upravi preostalo drugega, kot da se »pokori« deželni odločitev. Tako je bila v novembrski rebalans proračuna prisiljena vključiti postavko o izdatku 188 tisoč evrov kot »odškodnino za kopališče Castelreggio.«

V času krčenja sredstev in omejitve pakta o stabilnosti, je bil to kar hud udarec za občinsko blagajno. Kaže pa, da zadeva še ni končana ...

M.K.

RAZSTAVA - Nekdanji prostori Aiat izgubljena generacija sirskih otrok v taboriščih

Fotografska razstava bo na ogled do 12. decembra

Obrazi sirskih otrok, ki kot begunci živijo v Libanonu in Jordaniji, obrazi staršev ali sorodnikov, ki so se skorajda vdali v kruto usodo, nas bodo od danes naprej opozarjali na pretresljivo sedanost in nejasno prihodnost sirskih beguncev. To sporočilnost ima fotografska razstava »Pribežnik v zgodbi - Pričevanja sirskih beguncev v Jordaniji in Libanonu«, ki jo bodo drevi ob 17.30 odprli v razstavnem prostoru na Velikem trgu 4b.

Razstavo je pripravilo združenje Senza Confini - Brez meja v sodelovanju z organizacijama Amnesty International in Saalam Otroci oljke in z Uradom za begunce v Trstu. Vsebinsko razstavo je na včerajšnji novinarski konferenci v družbi podžupanje Fabiane Martini predstavila predsednica združenja Senza Confini - Brez meja Marija Besednjak, ki se je Občini zahvalila za prostore. Gre sicer za potujočo razstavo, ki je bila že na ogled v Ferrari, njeni avtorji pa so v Siriji aktivni fotoreporterji: Federico Dessi, Francesco Fantini in Emilie Luciani. Kot je dejala Besednjakova, želijo z razstavo ozaveščati širšo javnost o grozljivih razmerah v begunskih taboriščih. Govornica je spomnila, da otroci, ki kot begunci živijo v Libanonu in Jordaniji, ne obiskujejo pouka, v taboriščih pa preživljajo težke čase. Iz razstavljenih fotografij lahko obiskovalec vidi grozljive razmere v taboriščih, ki jim načenja-

Fotografija z razstave

FOTODAMI@N

jo njihovo telesno in duševno počutje.

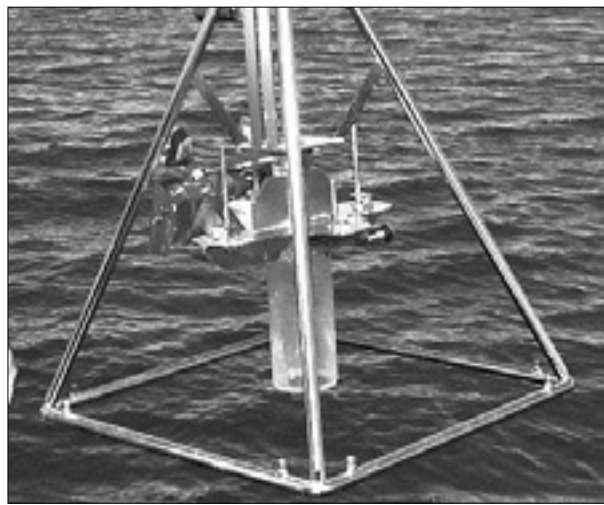
Spopadi v Siriji so iz države pregnali že 3,2 milijona ljudi, več kot polovica izmed njih je otrok, so povedali na predstavitvi. V okviru razstave, ki bo na ogled do 12. decembra, vsak dan med 10. in 13. in med 16. in 20. uro, ob nedeljah pa samo dopoldne, bodo pripravili tudi konferenco. Ta bo na programu zadnji dan razstave ob 18. uri, predavatelji pa bodo govorili o pravici do azila. Na srečanju bo Amnesty International apeliral na Turčijo, naj ne zapira meja pred sirskimi begunci. (sč)

PROJEKT BALMAS - Partner tudi inštitut OGS

Z znanjem in podatki do nadzora balastnih voda

Naprava za prevzem vzorcev morske vode

MARINA CABRINI

Na Luški kapitaniji je včeraj potekalo strokovno srečanje, na katerem je inštitut OGS predstavil projekt Balmas, ki se ukvarja s sistemom ravnanja z balastnimi vodami za varstvo Jadranskega morja. Projekt, pri katerem sodeluje 17 partnerjev iz šestih držav ob Jadranskem morju, se je začel novembra lani, trajal pa bo do marca 2016.

Včerajšnje je bilo eno od rednih srečanj, ki jih organizirajo partnerji projekta. Predstavitve opravljenih del so se udeležili tudi predstavniki Pristaniške oblasti, Občine in Pokrajine, ki jih je predsednica OGS

Maria Cristina Pedicchio pozvala, naj skupaj organizirajo delovno omizje, na katerem bi redno govorili o tako imenovani modri ekonomiji. V nadaljevanju so raziskovalci OGS predstavili projekt Balmas. Balastne vode so namreč nujne za varno plovo ladij, hkrati pa predstavljajo pomemben način prenosa škodljivih in patogenih organizmov. Projekt vključuje potrebne dejavnosti, da se omogoči dolgoročno, okoljsko in finančno učinkovito upravljanje z balastnimi vodami. Slišali smo, da so v tej fazi začeli z vzorčenjem voda v pristaniščih. (sč)

V Gropadi v spomin na prvo svetovno vojno

Drevi ob 20.30 bo v združenem domu Skala v Gropadi koncert ob 100. obletnici začetka prve svetovne vojne. Na zgodovinsko-pevskem večeru, ki ga organizira domače kulturno društvo Skala, bodo nastopili PePZ Skala Slovan pod taktirko Jarrija Jarca, MePZ Varda iz Orehka (dirigentka Ana Celin) in LPZ Zlatorog iz Vipave (dirigent Igor Hodak). Zgodovinski dogodek bo orisal zgodovinar Aleksij Kalc. Pozdravljeni,

Kabaret na Proseku

Višješolska skupina SDD Jaka Štoka se bo jutri ob 17.30 predstavila z novo gledališko igro. Na odskih deskah Kulturnega doma na Proseku bo devetčlanska skupina nastopila bo muzikalom Tržaški kabaret, ki je nastal po navdihu svetovno znane uspešnice Cabaret. »Dekleta so si želela muzikal in Cabaret je moj najljubši. Res pa je, da je zahteven, zato sem se odločila za priredbo oziroma Cabaret je bil zame samo navdih ob pisanju novega teksta, kjer nastopajo dekleta in en sam predstavnik moškega spola,« je odločitev utemeljila režiserka Elena Husu. Glasbo je podpisal Iztok Cergol, sceno pa Tatjana Milkovič in Franco Sossi. Na Prosek vabijo Luisa Vescovi, Breda Ban, Devan Štoka, Hailin Starc, Laura Metelko, Sara Gregori, Ivana Zaccaria, Irina Bezin in Petra Sossi. (vs)

1 slika »cdn« v slikah za tiskarno.

Dolinska uprava se bo sestala z občani v Borštu

Dolinska občinska uprava, v sklopu sodelovanja med novim odborom in krajevnimi stvarnostmi v občini, prireja v torek, 9. decembra, ob 19.00 v srenjski hiši v Borštu, srečanje z vaščani iz Boršta, Zabračca in Hrvatov. Ob prisotnosti odbornikov in župana, bo govor o splošnem ovrednotenju vaškega jedra vasi Boršt, o načrtih v zvezi z omenjenimi naselji ter o pokrajinskem parkirišču in skladišču pod parkom Hribenca. Na srečanju bodo občani lahko izrazili svoje poglede in pripombe.

V bazovskem centru razstava o rudnikih

Didaktični naravoslovni center v Bazovici (Bazovica št.224, tel. 040 3773677), ki ga upravlja osebje Deželne gozdne straže, bo odprt jutri od 9. do 17. ure. Kot običajno se obisk centra odvija v čudovitem interaktivnem sprehodu po naravnem bogastvu Krasa in v prikazu svetovnih problematik, ki pestijo naravno okolje, kot obenem pri ogledu zanimivih multivizij in dokumentarcev, nekaterih tudi v slovenskem jeziku. Na razpolago so brezplačni interaktivni vodniki. V prostoru namenjenem občasnim razstavam je na ogled razstava Pozabljeni rudniki, ki jo je pripravil Paolo Sossi, ki poučno prikazuje nekdanje iskanje in pridobivanje tako premoga kot boksita na kraškem in istrskem ozemlju. V predbožičnem vzdušju sta v centru na ogled še dve skulpturi iz cemprirovega lesa, ki upodabljata Gospodovo rojstvo, ki ju je umetniško oblikoval Edoardo Coral. V Bazovico vozi avtobus št. 39. Prost vstop.

SINDIKAT CGIL - V gledališču Miela pričevanja prekernih raziskovalcev na tržaški univerzi

Gledališka predstava pred splošno stavko

V gledališču Miela je bila v četrtek popoldne gledališka predstava, na kateri so uprizorili pričevanja 40 prekernih raziskovalcev in raziskovalk na tržaški univerzi. Nekateri igralci so na odru prikazali življenje prekernih ljudi in težave, s katerimi se dnevno soočajo.

Kulturno-sindikalni večer je priredil pokrajinski sindikat Cgil v okviru priprav na splošno stavko proti ukrepom vlade italijanskega premierja Matteo Renzi, ki sta jo na državni ravni razglasila sindikata Cgil in Uil. Splošna stavka bo v petek, 12. decembra, in kaže, da se bo protestu pridružil tudi desničarski sindikat Ugl.

Srečanje v gledališču Miela je uvedla docentka sodobne zgodovine Tullia Catalan, ki je predstavila podatke raziskave o prekernih delavcih. Igralca Roberta Colacino in Maurizio Zacchigna sta nato nastopila v igri »A termine« in pripovedovala »življenjske zgodbe s prekerne uni-

verze«. V drugem delu večera so predstavniki sindikata Cgil predstavili predloge sindikata za drugačno gospodarsko politiko in pravice posameznikov.

Kot je poudaril pokrajinski tajnik sindikata Cgil Adriano Sincovich, je več razlogov za protest. Glavni razlog zadeva reformo trga dela oziroma t.i. Jobs Act, ki bo po mnenju sindikata zrušil ravnovesje med podjetniki in odvisnimi delavci. Zaposleni bodo uživali tudi manj pravic. Reforma bo dejansko črtala 18. člen in s tem uničila delavski statut, pravi sindikat Cgil, ker bo omogočala prosto odpuščanje delavcev, nadzor nad njimi med opravljanjem dela tudi s pomočjo videokamer ter ukinitve kolektivnih pogodb. Sicer bodo sindikati protestirali tudi zaradi stabilizacijskega zakona, ki ne bo prinesel razvoja in novih delovnih mest, sploh pa očitajo Renzijevi vladi, da v bistvu nadaljuje in izvaja politiko prejšnjih vlad.

A.G.

Utrinek s predstave v gledališču Miela

FOTODAMJ@N

PREISKAVA

Vzrok smrti deklice še ni potrjen

Vzrok smrti dveletne deklice, ki je 25. novembra doma izdihnila pred obupanima staršema, bo potrjen šele ob koncu histološke analize. To je večer izjavil glavni tožilec v Trstu Carlo Mastelloni. Na osnovi pregleda zgradbe tkiv bo mogoče sklepati, kaj je privedlo do smrti male deklice, ki so jo 23. in 24. novembra v bolnišnici Burlo Garofolo zaradi bolečin v grlu dvakrat sprejeli, zdravili ter odslovili. Na seznamu preiskovanih sta dva zdravnika te bolnišnice.

Obdukcijo sta 3. decembra izvedla Carlo Moreschi in Maurizio Rocco. »Izpostavila sta, da bo vzrok smrti jasno potrjen šele po histološki analizi,« je izjavil Mastelloni. Iz neuradnih virov se je v prejšnjih dneh razvedelo, da naj bi izvedenca med obdukcijo opazila malformacijo srca, ki bi lahko povzročila zastoj in torej smrt deklice. Ko bi res šlo za to, bi zdravnikom verjetno težko očitali, da med pregledom grla niso opazili srčne napake.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO - Razpis za ak. leto 2014/15

Še do 31. decembra čas za prošnje za študijske nagrade »Mihael Flajban«

V spomin na javnega delavca in mecena Mihaela Flajbana Slovensko dobrodelno društvo v Trstu tudi letos, 28. leto zapored, razpisuje natečaj za študijske nagrade, namenjene univerzitetnim študentkam in študentom slovenske narodnosti iz Furlanije Julijske krajine.

Redni razpis: Maturantu ali maturantki, ki se je letos vpisal o. z. vpisala v prvi letnik univerze, bo SDD podelilo nagrado, ki se bo ponavljala vsa leta študija, če bo dobitnik redno študiral. Komisija bo o tem odločala na podlagi potrdila o zahtevanih in opravljenih izpitih.

Prosilci morajo do 31. decembra 2014 poslati po navadni pošti ali predložiti na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva (uradne ure so ob četrtkih od 16.00 do 18.00) sledeče dokumente: a) prošnjo, naslovljeno na Slovensko dobrodelno društvo, ki naj vsebuje osebne podatke, število družinskih članov, izčrpano sliko o opravljenem študiju, o kulturnem in športnem udejstvanju ipd.; b) potrdilo ISEE; c) potrdilo o vpisu na univerzo; č) potrdilo o opravljenem zre-

lostnem izpitu z oceno; d) navedbo lastne telefonske številke in elektronskega naslova. Prejemniki nagrade iz prejšnjih let morajo do 31. decembra 2014 predložiti potrdilo o predpisanih in opravljenih izpitih ter fotokopiji prve strani univerzitetne knjižice (indeksa) in potrdilo o plačilu univerzitetnih pristojbin za leto 2014-15.

Enkratne nagrade: Poleg glavne nagrade bo SDD v mejah svojih možnosti podelilo eno ali več enkratnih nagrad ("una tantum") tudi drugim proslcem vseh letnikov, pri čemer bo upoštevalo njihove zasluge in potrebe. Prosilci za enkratne nagrade, ki niso vpisani v prvi letnik univerze, naj prošnji, ki jo morajo oddati do 31. decembra 2014, priložijo potrdilo o predpisanih in opravljenih izpitih, potrdilo ISEE, fotokopiji prve strani univerzitetne knjižice (indeksa) in potrdilo o plačilu univerzitetnih pristojbin za leto 2014-15.

Nagrada »Irena Srebotnjak«: V spomin na dolgoletno odbornico je Slovensko dobrodelno društvo razpisalo tu-

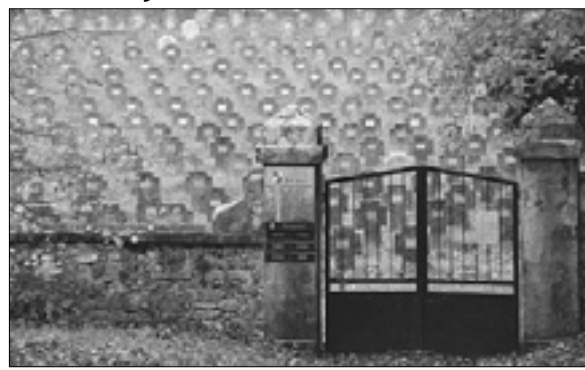
di natečaj za enkratno študijsko nagrado "Irena Srebotnjak", ki je prednostno namenjena študentom ali študentkam likovne ali glasbene umetnosti in se podeljuje vsa leta študija (največ pet), če dobitnik redno študira.

Tudi študentka, ki je bila v preteklih letih dobitnica te nagrade, mora do 31. decembra 2014 predložiti dokumente, kot so zgoraj navedeni za dobitnike Flajbanovih nagrad iz rednega razpisa.

Upravni odbor SDD je imenoval ocenjevalno komisijo, ki bo pregledala vse predložene prošnje ter na podlagi dokumentov in notranjega pravilnika sestavila prednostno lestvico. Upravni odbor bo na podlagi prednostne lestvice določil dobitnike nagrad. Njegove odločitve so dokončne in brezprizivne.

Za akademsko leto 2014-15 znaša Flajbanova nagrada 1500 € za prvi letnik in po 1500 € za vsak poznejši redni letnik, nagrada »Irena Srebotnjak« 1500 € za vsak letnik, enkratne nagrade »una tantum« pa znašajo po 500 €.

Jutri branje slovenskih verzov o 1. svetovni vojni

»V zamišljeni kraški dolini, kjer sem otrok se veselil pojočih škržatov ...« (Igo Gruden)

V sklopu festivala Trieste poesia, o katerem smo že poročali (podroben program je mogoče najti na spletni strani www.triestepoesia.org), bo jutri s pričetkom ob 11. uri branje pesmi o prvi svetovni vojni. Pobuda, ki bo v dvorani Ljudske univerze v Ulici Torrebianca 22, nosi naslov C'è una dolina dove giocavo con le cicale, kar je prosti prevod Grudnovih verzov »v zamišljeni kraški dolini, kjer sem otrok se veselil pojočih škržatov« iz pesmi Na vojaškem pokopališču. Ob verzih Trakla, Apollinaira, Owena, Brooksa, Italijanov Sbarbara in Jahiera ter drugih, bo mogoče tudi prvič prisluhniti italijanskemu prevodu Grudnovih, Gradnikovih in Goljevih pesmi o Veliki vojni. Za prevode je poskrbel Roberto Dedenaro, brala pa bosta Gianni Turco in Darja Betocchi. Vabljeni!

ČETRTA PREDSTAVA GLEDALIŠKEGA VRTILJAKA

Namesto Zvezde bo otroke obiskala pogumna Molly

Pri Mini teatru so obljubili, da nam bodo decembra prikazali Kako ujeti zvezdo. Pa jim je očitno tista presneta zvezda zbežala, zato prihajajo k nam z drugo lutkovno igrico, s Pogumno Molly. Ker pa je Mini teater iz Ljubljane dobro in priznано gledališče, ki je na Vrtljaku vedno prikazal zelo lepe igrice, jim verjamemo, da je lutkovna predstava Pogumna Molly prav tako zanimiva in primerna za Miklavžev praznik. Mali gledalci seveda vejo, zakaj govorimo o svetem Miklavžu: čeprav jih je na domu (in morda v vrtcu ali kje drugje že obiskal), je obljubil gospodom iz Zadrufne kraške banke, ki so pisali pismo v nebesa, da bo prišel tudi na Vrtljak. Kakšne pa so pravljice, ki so primerne za Miklavžev praznik? Take, v katerih nastopajo dobri otroci, ki pomagajo drugim, in kjer se vse srečno konča.

Lutkovna igrica Pogumna Molly je prav take vrste igrice. Govori o tem, da so nekoč živeli starši, ki so imeli kopico otrok. Imeli so jih zelo radi, vendar so bili prerrevni, da bi jih mogli vzdrževati. Da bi se najedli vsaj gozdnih jagod, jih je oče nekega dne odpeljal v gozd. A ko so se vračali, jih je pozabil prešteti – in zjutraj je ugotovil, da so v gozdu ostale njegove tri hčerke: Polly, Dolly in najmlajša Molly! Toda Molly ni bila le najmlajša, bila je tudi najspretnjša in najpogumnejša. V iskanju poti domov so sestre našle prenočišče pri ženi in možu, Velikanki in Velikanu...

Predstava je nastala po besedilu angleške ljudske pravljice. V igrici nastopata dva odlična mlada igralca, Robert Korošec in Jose, ki bo poskrbel tudi za izvirne songe. Predstavo pa je režiral priznani češki režiser Marek Bečka.

Kot ponavadi bosta predstavi dve, prva ob 16.00, druga pa ob 17.30. Priporočamo otrokom, naj bodo pridni še naprej, da bo sveti Miklavž zadovoljen z njimi in jim bo še enkrat prinesel kaj dobrega, da se bodo posladkali. (LS)

Sv. Miklavž ima v teh dneh polne roke dela

Dobri svetnik, ki je med otroki najbolj priljubljen, bo otroke obdaroval in zabaval tudi podnevi. V teh dneh je sv. Miklavž že obiskal veliko vrtcev in šol, danes od 15.30 do 17.30 pa bo recimo delil sladkarije na Trgu Bonifacio, na začetku Drevoreda XX. septembra. Spremljala ga bo Banda Refolo.

V naravoslovnem muzeju v Ulici Tominz bodo Miklavževe dejavnosti z lovom na zaklad za otroke od 5. do 10. leta starosti (v organizaciji muzejskega didaktičnega društva, obvezna je rezervacija na tel. št. 342-0071678).

Miklavž pa bo tudi letos prinesel darila tudi otrokom iz manj premožnih družin, in sicer v spremstvu kakih 500 hrupnih motoristov. **Dobrodelni motoristični shod** prireja rekreativni krožek tržaške občinske policije Roberto Tommasi. Miklavž se bo peljal na čelu karavane do otrok družinske skupnosti Fundacije Luchetta, D'Angelo, Ota, Hrovatin ter do dveh hiš, v katerih živijo matere samohranilke. Tokrat se bo ustavil tudi pri športni palači na Čarboli, kjer se bo prireditve pobratila z Memorialom Pinna, odbojgarskim turnirjem v spomin na preminulega Francesca Pinno (umrl je leta 2011 med gradnjo odra za Jovanottijev koncert). 18. izvedbo motoristične prireditve je podprlo veliko ustanov, javnih organov in podjetij. Vrhunec bo ob 14. uri na Velikem trgu.

Danes ob 15. uri pa bo na pobudo krajevnih trgovcev praznično tudi na Trgu sv. Jakoba (v primeru dežja pa v stavbi ex Pavan v Ul. Frausin), kjer bodo otroke kratkočasili klovni, čarodeji in drugi cirkuški liki, Miklavževi prijatelji.

Na Velikem trgu svetel tridimenzionalni božič

Danes ob 17.30 bodo na Velikem trgu prižgali velika projektorja, ki bosta predvajala »svetel tridimenzionalni božič«. Gre za sugestivne božične scenografije in svetlobne igre z ledom in snegom, ki bodo očarale mimooidoče. Pobudo Občine Trst sta podprla Illycaffè in Torbandena Residence, vodi jo podjetje Videonew, predstavila jo bosta župan Roberto Cosolini in odbornik za gospodarski razvoj Edi Kraus. Predstava bo na ogled vsak dan do 6. januarja od 17. do 22. ure.

Gnomo Mirtillo in Pik Badaluk v Domu glasbe

Festival otroške glasbe v sodelovanju s šolo Scuola di musica 55 prireja v prihodnjih dneh tri predstave za otroke v Domu glasbe (Ul. Capitelli 3). Danes in jutri ob 11. uri bo na vrsti priljubljena in že dokaj znana predstava La musica dello Gnomo Mirtillo. Vstopnica stane pet evrov, rezervacije zbirajo v Ul. Capitelli (tel. št. 040-307309).

V petek, 12. decembra ob 18. uri, pa bo na sporedu Pik Badaluk nato Mampampe, glasbena delavnica na podlagi knjige Giorgia Tumanischvilija.

Dobrodelne Pigote v centru Torri d'Europa

Prostovoljke tržaškega odbora organizacije Unicef so izdelale Pigote - punčke, ki jih ponujajo v posvojitve v dobrodelne namene. Na ogled bodo od danes do ponedeljka med 10. uro in 19.30 v prvem nadstropju nakupovalnega središča Torri d'Europa.

ROSSETTI - Prva produkcija je bila na sporedu 22. decembra 1954

Šestdeseti rojstni dan Stalnega gledališča FJK

Niz dogodkov se bo začel v sredo - Na razstavi tudi Cankarjev Kačur

Stalno gledališče Furlanije Julijske krajine, ki ga njegovi obiskovalci najraje imenujejo kar »Rossetti« (po imenu stavbe, v kateri domuje), praznuje 60. rojstni dan. Njegov predsednik Miloš Budin je spomnil, da se s daljšim stažem ponaša samo milanski Piccolo teatro in se zahvalil gledalcem, ki mu že šest desetletij zvesto sledijo: vsako leto ga povprečno obišče okrog 150.000 ljudi.

Gledališče se je spotoma prilagajalo času in prostoru, zato danes gleda preko svojih zidov in mej domačega mesta, njegova pot pa se je začela 22. decembra 1954 (dobra dva meseca po povratku Italije v Trst), ko se je v nekdanjem gledališču Teatro Nuovo v Ul. Giustiniano dvignil zastor nad prvo domačo produkcijo, Goldonijeva La donna di Garbo. In ravno tej predstavi bo posvečeno prvo od treh javnih srečanj, ki jih upravitelji tržaškega teatra prirejajo ob obletnici. V sredo ob 17.30 bodo v dvorani Bartoli gostili Maio Monzani, ki je nastopila v omenjeni komediji, in enega od ustanoviteljev gledališča Teatro Nuovo - Spirita Dalla Porta Xidiasa. Iste dne bodo v foajeu odprli razstavo, ki jo prirejajo v sodelovanju z mestnim gledališkim muzejem Schmidl in deželnim sedežem RAI (večjo bodo 22. decembra odprli v muzeju ob Kanalu). Tu bo mogoče prisluhniti tudi nekaterim posnetkom domačih produkcij, med katerimi je predstava L'idealista, za katero je Fulvio Tomizza priredil Cankarjevega Martina Kačurja. Režiral jo je Francesco Macedonio, v glavni vlogi je nastopil Corrado Pani, ob njem pa tudi Miriam Bartolini (bodoča Veronica Lario). Predstavo so uprizorili leta 1976, ogledalo pa si jo je preko 18.000 ljudi.

Z leve ravnatelj Franco Però, predsednik Miloš Budin in Paolo Santangelo, generalni tajnik fundacije CRTrieste, ki že 20 let podpira delovanje Stalnega gledališča FJK

FOTODAMJ@N

Kot je pojasnil ravnatelj Franco Però, bodo 15. decembra gostili še srečanje z igralci, ki so po zaprtju gledališča Nuovo nastopali na odru Avditorija (Ariella Reggio, Gianfranco Saletta), in z nekdanjim umetniškim vodjo Furiom Bordonom. 17. decembra pa bodo o prvih produkcijah spregovorili igralci Omero Antonutti, Dario Mazzoli, Liliana Saetti in drugi. Vsa srečanja bosta vodila Paolo Quazzolo, univerzitetni profesor in avtor monografije o

tržaškem gledališču, ter dolgoletni upravitelj in novinar Guido Botteri.

Okroglo obletnico bodo v gledališču na Drevoredu 20. septembra proslavili tudi z dnevnoma odprtih vrat. V soboto 20. in nedeljo 21. decembra si bo mogoče ves dan ogledati gledališke prostore in zakulisje. Poskrbeli so tudi za strokovna vodstva (v soboto ob 16.30, 17.30 in 18.30, v nedeljo pa ob 10.30, 11.30 in 12.30). (pd)

FILM - V torek v kinu The Space ob prisotnosti režiserja in igralcev

Premiera Nevidnega dečka

Gabriele Salvatores je film posnel v Trstu - Popoldne tudi srečanje v knjigarni Lovat

Nevidnega dečka igra 14-letni Ludovico Girardello

Nevidni deček (Il ragazzo invisibile), najnovejši fantazij-ski film italijanskega režiserja Gabrieleja Salvatoresa, bo v torek premierno uprizorjen v Trstu. V kinu The Space (v nakupovalnem središču Torri d'Europa) sta predvideni dve projekciji (ob 20.30 in 20.40), redna distribucija pa se bo pričela šele 18. decembra. Na spletni strani omenjene kinodvorane je na voljo še nekaj vstopnic.

Dejstvo, da se je distribucijska hiša 01 odločila, da bo vsedrjavno premiero filma priredila v Trstu, ni naključna: film so namreč lansko jesen snemali na različnih mestnih lokacijah, od starega pristanišča do glavne univerze, nabrežja in drugih tržaških predelov. »Svoj film o super junakih, posebnih ljudeh, sem skoraj v celoti posnel v Trstu. To je posebno mesto, neke vrste Dunaj na morju. Navajeno je na tujce, na posebne ljudi, ker leži na meji z Vzhodom. Obenem je nadrealno in mu težko prideš do dna,« je za Primorski dnevnik pred dobrim mesecem, ko je v toskanskem mestu Lucca predstavil nekajminutni pos-

netek svojega Nevidnega dečka, pojasnil Salvatores. »Trst je zato bil idealna lokacija za moj film, moje posebnosti - super junake - pa smo nastanili na žerjavu Ursus v starem pristanišču. Tudi ta orjaška struktura je nekaj posebnega, simbol mesta, ki živi z morjem, neke vrste tržaški Eifflov stolp.«

Nosilno vlogo je oskarjev nagrajenec (leta 1992 za film Mediterraneo) Salvatores zaupal 14-letnemu Ludovicu Girardellu iz Vittoria Veneta. Ob njem v stominutnem filmu nastopajo še Valeria Golino, Fabrizio Bentivoglio, Christo Jivkov in drugi igralci. Pod produkcijo se podpisuje prestižni Indigo Film.

Izid filma spremlja tudi strip, ki je za založbo Panini Comics izšel v treh delih, in roman, ki ga je konec novembra izdal založnik Salani. O njih bo v torek govor v knjigarni Lovat (na Drevoredu 20. septembra), kjer bodo ob 17.45 gostili režiserja Salvatoresa, »nevidnega« Ludovica Girardella ter soavtorico scenarija in romana Ludovico Rampoldi. (pd)

DRUŠTVO CHAMBER MUSIC

Predstavili bogato jubilejno sezono

Črtomir Šiškovič bo v duu z Luco Ferrinijem odprl sezono Chamber Music in komorni niz Osemnajstega ob osemnajstih s koncertom v salonu tržaške prefekture

ARHIV

V lepi dvorani gledališkega Muzeja Schmidl je društvo Chamber Music (ACM) predstavilo komorno sezono 2015, ki bo tudi jubilejna, saj bo društvo praznovalo svojih prvih dvajset let. V tem obdobju so se iz začetne pobude, mednarodnega tekmovanja Trio di Trieste, razvili različni nizi komornih koncertov, ki so se z leti okrepili in postali tako po številu kot tudi po kvaliteti nepogrešljiv del glasbenega življenja v Trstu. Ustanoviteljica društva in umetniški vodja Fedra Florit, ki je podrobno in izčrpno predstavila program za naslednje leto, je k omizju povabila občinskega odbornika za kulturo Paola Tassinarija ter članico upravnega odbora ACM Paolo Pavesi, pozdrav in podporo društvu pa je izrekla tudi predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat. Njene misli je potrdil in razvil odbornik Tassinari, ki je društvu čestital za hvalevredno delo, ki dviga ugled našega mesta v Italiji in tujini, obenem pa nudi mladim talentom možnost, da razvijajo svoje umetniške vrline.

Pavesijeva je omenila težavno finančno stanje, s katerim se mora društvo vsakodnevno soočiti ter izrazila upanje, da se bodo tako javni kot zasebni pokrovitelji zavzeli za preživetje pobud, ki so celotni skupnosti v prid. Pokrovitelji so tudi letos Dežela FJK, tržaška Pokrajina, Ministrstvo za kulturne dobrine, firma SuonoVivo iz Padove, Banka Mediolanum (zastopal jo je Andrea Lori, ki je izrazil odobravanje geslu Allegro appassionato), Zadržna kraška banka, trgovina Zoogami, medijska partnerja pa sta Il Piccolo ter Deželni sedež RAI, ki ga je zastopal direktor Guido Corso. Slednji je potrdil sodelovanje, kar pomeni snemanje vseh koncertov z namenom, da bi poleg deželne radijske mreže tudi vsedrjavna RadioTre lahko predvajala najlepše koncerte.

Prvi sklop z naslovom Osemnajstega ob osemnajstih se bo kot običajno odvijal na tržaški prefekturi, niz pa bo 18. januarja uvedel duo Črtomir Šiškovič-Luca Ferrini, naša zamejska rojaka, ki že dvajset let uspešno sodelujeta in bosta svoj koncert oblikovala s skladbami Giuseppa Tartinija in njegovih sodobnikov in učencev. 18. februarja bo nastopil mlad italijanski godalni kvartet Nous z glasbo Mendelssohna in Debussyja, 18. marca pa bo igral duo, ki ga sestavljata violinist Giulio Plotino in čelist Giovanni Scaglione, na sporedu Paganini in Ravel. Zadnji koncert bo 18. novembra oblikoval klavirski Trio Mondrian z Brahmsom in Šostakovičem.

Zelo privlačen je tudi drugi niz - Komorni salon, ki ga bo 20. aprila v Mali dvorani gledališča Verdi odprl godalni kvintet Berlinskih filharmonikov, ime, ki je porok za visoko kva-

liteto: mojstri so pripravili lep program, od Dvoržaka in Rossinija do Respighija, Puccinija, Bottesinija in Bazzinija. 4. maja bo nastopil nemški kvartet bratov Schumann, s katerimi igra violistka Liisa Randalu: Erik, Ken in Mark Schumann bodo s kolegico igrali Verdija, Šostakoviča in Beethovna, 11. maja pa bomo poslušali Munich ARTISTrio, ki je kljub imenu za dve tretjini slovenskega porekla, sestavljajo ga namreč violinist Matjaž Bogataj in njegova sestra Maruša, odlična čelistka, z njima pa ukrajinska pianistka Katharina Khodos. Na programu Mendelssohn in Brahms, 18. maja pa bo nastopil že zelo znan in priljubljen duo, ki ga sestavljata zelo nadarjen skladatelj in čelist Giovanni Sollima ter odlični pianist Giuseppe Andaloro. Mojstra sta pripravila pester program od renesanse do 20. stoletja, ki ga bo odprl John Dowland, sledili bodo Johann Christian Bach, Beethoven, Debussy in Šostakovič.

7. septembra bo nastopil duo, ki bo zmagal na tekmovanju Trio di Trieste, 21. septembra pa se bo pričel niz klavirskih recitalov Mladi interpreti in veliki mojstri: odprl ga bo Benedetto Lupo s Sonato Leaša Janačka, sledila bosta Debussy in Skrjabin. 28. septembra bo igral Alexander Gadijev, mladi in izredno nadarjeni sin ruskega pedagoga Sijavuša in pianistke Ingrid Silič, ki je s svojim očetom študiral na SCGV Emil Kovel, zdaj pa se izpopolnjuje v Berlinu. Liszt, Rahmaninov in Stravinskij so izbrani avtorji, 5. oktobra pa bo nastopil madžarski pianist Janos Palytay, na programu Franck, Debussy, Haydn, Mozart, Chopin in Skrjabin. Zanimiv italijanski pianist Emanuele Torquati, ki deluje pretežno v tujini, je oblikoval program z naslovom Nordijske balade: Brahms, sodobna finska skladateljica Kaija Saariaho, Alexander Zemlinsky in Edvard Grieg bodo zazveneli 12. oktobra, niz pa bo 19. oktobra zaključil odlični ruski pianist Alexei Nabioulin, ki je v Moskvi pred leti študiral pri prof. Gadijevu: Schumann, Mussorgskij in Prokofjev bodo lahko potrdili talent glasbenika, ki ima že zelo ugleden curriculum.

Za vse tri nize so že na voljo abonmaji in vstopnice pri Ticket Point na Korzu Italije, konec jubilejne sezone 2015 pa bo obeležil koncert v sodelovanju z INCE-Srednjeevropsko pobudo: 18. decembra bo v dvorani te ustanove nastopil Josef Suk Trio, ki je lani zmagal na tržaškem tekmovanju. Na programu, ki bo tudi božična voščilnica društva, bodo Ludwig van Beethoven, Ermanno Wolf-Ferrari in Gideon Klein. Podrobne informacije na spletni strani www.acmtriodi-trieste.it

Katja Kralj

BAZOVICA - Na tradicionalni reviji ZCPZ Pesem jeseni

Nastopilo kar 11 zborov

Na sporedu številne skladbe domačih skladateljev in počastitve letošnjih okroglih obletic

Z letošnje 49. revije Pesem jeseni v Bazovici

FOTODAMJ@N

Dvorana v Športnem centru Zarja v Bazovici je bila prejšnjo soboto prizorišče zborovskega koncerta. Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta je teden dni po godu sv. Cecilije, zavetnice petja, priredila 49. revijo odraslih zborov Pesem jeseni, ki je navadno priložnost za pevske zборе, da se z intenzivnimi vajami že na jesen dobro uglasijo, naučijo kako novo pesem in v luči tega cilja z večjo vnemo začnejo novo sezono.

Sodelujoči zbori v glavnem upoštevali priporočilo organizatorjev, naj v svoje sporede vključijo pesmi nekaterih skladateljev ali pesnikov jubilarov. Tako smo lahko prisluhnili pesmim Staneta Maliča (110-letnica rojstva) ali Rada Simonitija (100-letnica), v letu, ko se spominjamo 110-letnice rojstva Srečka Kosovela, pa so npr. openski pevci izvedli dve njegovi poziji, ki sta ju uglasbila Stane Malič in Pavle Merku. Sploh se je več zborov želelo pokloniti oktobra preminulemu Merkuju, tako so se za njegove skladbe odločili poleg MeCPZ Sv. Jernej še MePZ Lipa iz Bazovice, ŽePZ Prosek - Kontovel in Fantje izpod Grmade. Ob domačem mešanem zboru je nastopila tudi Moška vokalna skupina Lipa, ki je obeležila 105. obletnico rojstva Radovana Gobca in 55-letnico smrti Josipa Verbiča.

V poklon Simonitiju smo dvakrat prisluhnili njegovi priredbi ljudske z Brača A ča?, enkrat v mešani zasedbi zborovska

la-Slovan, drugič pa v moški varianti Fantov izpod Grmade. Tako ženski cerkveni zbor Zgonik kot ženski del cerkvenega zboru iz Rojana sta segla po priredbah oz. harmonizacijah Walterja Lo Nigra. Čezmejni Združeni MePZ Repentabor pa je izbral dve priredbi ljudskih, eno slovensko in eno romsko. Večer je uvedel pred kratkim preimenovani openski Moški komorni zbor Stane Malič, ki je s priredbo ljudske Oblaki so rdeči obeležil 100-letnico začetka prve svetovne vojne, sklenil pa ga je MePZ Igo Gruden iz Nabrezine, ki je počastil Alda Kumarja ob njegovi 60-letnici rojstva. Ta skladatelj je bil namreč pred mnogimi leti tudi zborovodja nabrežinskih pevcev.

Spored enajstih nastopajočih zborov in skupin sta povezovala Petra Križmančič in Matej Kos, uvodoma pa je pozdravil tudi domači župnik g. Žarko Škerlj. Kot so s hvaležnostjo povedali na koncertu, je tudi letos s širokogrudno mensko potezo nastopajoče obdarovala Slovenska prosvetna matica, ki potrjuje veliko pozornost za potrebe zborovskega petja na Tržaškem.

Revija Pesem jeseni, ki se približuje svoji 50. izvedbi, ostaja prizorišče, ki poslušalcu predstavi kar natančno sliko stanja zborovskega petja na Tržaškem. Tudi zato bo svojo vlogo in pomen ohranila še v prihodnje. (A.L.)

SPOMINSKA SVEČANOST - Na Badihi

Odkrili ploščo v spomin na Danila Pregarca - Zmaja

Praporščaki ob novi spominski plošči

FOTODAMJ@N

Krajevna organizacija Zveze borcev Škofije in VZPI-ANPI SKD Slavec Ricmanje-Log sta ob prazniku krajevne skupnosti Škofije in ob 73. obletnici ustanovitve prvega odbora Osvobodilne fronte v slovenski Istri v nedeljo, 30. novembra, slovesno odkrila obnovljeno ploščo na Badihi, posvečeno borcu NOB, organizatorju in aktivistu Danilu Pregarcu - Zmaju. Slovesnosti sta se udeležila tudi njegova nečaka. Poleg številnih krajanov so bili na slovesnosti tudi pohodniki in praporščaki.

Kulturni program so oblikovali MePZ Slavec-Slovenec Ricmanje-Boršt pod vodstvom Danijela Grbca ter recitatorja Dragica Lipovšek in Franc Jankovič. Navzoče je pozdravil predsednik ZB Škofije-Plavje Vladimir Tul. Predsednica VZPI-ANPI Ricma-

nje-Log Silvana Dobrila pa je v svojem nagovoru poudarila pomembno vlogo Danila Pregarca od leta 1941 do marca 1945 pri ustanavljanju krajevnih narodnoosvobodilnih odborov v Bregu. 19. marca 1945 je Danilo padel pod nemškimi strelji.

Praznični dan se je nadaljeval na Urbancih, kjer so odkrili spominsko ploščo sestrama Ivani in Cvetki Škrli, ki so ju Nemci ubili na pragu svobode, 28. aprila 1945. Slavnostni govornik je bil predsednik sveta KS Škofije Edmond Gašpar, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci Osnovne šole Oskarja Kovačiča Škofije, recitatorja kulturnega društva Istrski grmič in MePZ Slavec - Slovenec Ricmanje-Boršt.

SD

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 6. decembra 2014

MIKLAVŽ

Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 16.21 - Dolžina dneva 8.51 - Luna vzide ob 16.45 in zatone ob 7.58.

Jutri, NEDELJA, 7. decembra 2014

AMBROŽ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 9,6 stopinje C, zračni tlak 1014,9 mb ustaljen, vlaga 70-odstotna, veter 15 km na uro sever, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16,2 stopinje C.

Lekarne

Danes, 6. decembra 2014:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Rossetti 33 - 040 633080, Ul. Mascagni 2 - 040 820002, Opčine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Mascagni 2, Borzni trg 12, Opčine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Borzni trg 12 - 040 367967.

www.farmacititrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Čestitke

Draga DARA, danes boš drugo svečko ugasnila, in se z nami v družini veselila, da bi vedno zdrava in lepa bila, ti želi družina vsa. Danja, Deva, mama in pa-pa.

DARA, nikoli ne izgubi plamenčkov v očeh, zdravje naj te zvesto vsa ta leta spremlja in v življenju naj bo zate vsak dan nedelja. Vse najboljše. Nona, Faci, Jojo, teta Majna in stric Aljoša.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.50, 21.10 »Hunger games - Il canto della rivolta«.

ARISTON - 16.00, 18.30, 21.00 »Mommyst«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.30, 21.45 »L'immagine mancante«; 20.00 »La sapienza«.

FELLINI - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Il sale della terra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.00, 20.00, 21.45 »Magic in the Moonlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 18.15, 20.15 »My Old Lady«; 22.15 »Trash«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Viviane«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.40, 18.30 »Božiček in jaz«; 14.30, 16.15 »Božičkov vajenec in čarobna snežinka«; 13.50, 18.40, 20.50, 22.20 »Butec in butec da«; 16.10, 18.20, 20.00, 22.30 »Igre lakote: Upor - 1. del«; 18.50, 21.00 »Kako se znebiti šefa 2«; 20.45 »Medzvezdjec«; 14.00, 16.00, 18.00 »Pingvini z Madagaskarja«; 15.00, 17.00 »Pingvini z Madagaskarja 3D«; 14.20, 16.20, 20.20 »Ujemi Božička«; 18.10, 20.10, 22.10 »Večna najstnica«; 14.45 »Čebelica Maja«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.20, 18.20, 20.15, 22.15 »Scemo e più scemo 2«; 18.15, 21.15 »Interstellar«; Dvorana 2: 15.20, 17.00, 18.45, 20.20 »I pinguini di Madagascar«; 18.20, 22.00 »Scusate se esisto!«; Dvorana 3: 16.00, 20.30, 22.15 »Naruto - La via dei Ninja«; 18.15, 21.30 »Ogni maledetto Natale«; Dvorana 4: 15.15, 16.45 »Il mio amico Nanuk«; 15.20, 16.45, 20.00 »Un amico molto speciale«;

SUPER - 16.00, 20.45 »Il giovane favoloso«; 18.30 »Sils Maria«.

THE SPACE CINEMA - 15.10, 17.30, 19.50, 21.30, 22.10 »Scemo e più scemo 2«; 15.20, 17.30, 19.40, 21.50 »Magic in the Moonlight«; 14.30, 15.30, 17.30, 19.30 »I pinguini di Madagascar«; 15.20, 17.35, 19.50 »Naruto - La vita dei Ninja«; 16.30, 20.15, 22.05 »Un amico molto speciale«; 14.30, 17.00, 19.30, 22.00 »Hunger games - Il canto della rivolta«; 19.10 »I vichingi«; 18.10, 22.05 »Ogni maledetto Natale«; 17.00 »Scusate se esisto!«; 21.15 »Interstellar«; 15.00 »Il mio amico Nanuk«.

TRIZIO - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.10, 22.10 »Scemo e più scemo 2«; Dvorana 2: 16.40, 18.20, 20.00 »I pinguini di Madagascar«; 21.45 »Hunger games - Il canto della rivolta«; Dvorana 3: 17.10, 20.00, 22.10 »Magic in the Moonlight«; Dvorana 4: 16.30, 18.00 »Un amico molto speciale«; 20.10, 22.15 »Lo sciacallo - The Nightcrawler«; Dvorana 5: 17.50, 19.50 »Ogni maledetto Natale«; 22.00 »Clown«.

prej do novice

www.primorski.eu

SKD SKALA
vabi danes, 6. decembra,
ob 20.30
v združni dom Skala
v Gropado na

**koncert ob
100. obletnici
začetka prve
svetovne vojne**

Nastopajo: MePZ Skala-Slovan,
MePZ Varda Orehek
in Lpz Zlatorog iz Vipave.

Glavni govor bo imel
zgodovinar Aleksij Kalc.

Mali oglasi

GOSPA SREDNIH LET z izkušnjo išče delo pri negi starejših oseb, tudi pri čiščenju in likanju. Tel. št.: 329-3227075.

IZGUBIL SEM KLJUČE avta znamke ford v okolici pošte v Križu. Najditelj naj pokliče na tel. št. 040-226826.

IŠČEM DELO kot pomočnica starejšim in bolnim, 24 ur na dan. Kličite na tel. št.: 329-6055490.

IŠČEM VEJE trte šmarnice in kozjega ziza. Tel. št. 040-4528403 (v večernih urah).

POSOJAM na dom napravo za merjenje radona v stanovanju in kletih. Tel.: 339-8201250.

PRODAM 4 zimske gume, rabljene dve sezoni, velikosti 165/70 R14 znamke yokohama. Tel. št.: 340-6106710.

PRODAM železno okno, 150x160 cm, tel. št.: 333-8172124.

PRODAM avto ford fiesta, letnik 2013, sivo-temne barve, cena po dogovoru. Tel.: 040-220443.

PRODAM avto toyota rav 4D sol, letnik 2004, plave metalizirane barve, 3 vrata, servisiran. Tel. 320-1614713.

PRODAM hišo s terenom, na lepi sončni legi nad Rojanom. Potrebna popravila. Tel. št.: 338-4069412 (v večernih urah).

PRODAM neustekleničeno ekstradeviško olje. Cena 14,00 evrov na liter. Tel.: 339-6013695.

PRODAM sliko Stanota Žerjala velikosti 120 x 90. Motiv: Cesta skozi gozd proti jezerčku. Tel. št.: 040-272701 (ob uri obedov).

Turistične kmetije

KMEČKI TURIZEM RADETIČ SI-DONJA v Medji vasi je odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Tel. 040-208987

KMETIJA ŽAGAR JE ODPRTA v Bazovici do 7.12.2014.

Vabljeni!

040-226382

Zaprto ob sredah.

Osmice

BERTO IN VASILIJ PIPAN sta odprla osmico v Mavhinjah 22/D. Tel. št. 040-299453.

JADRAN je odprl osmico, Ricmanje št. 175. Tel.: 040-820223.

OSMICA STAREC je odprta, Boljunec 623.

OSMICE je odprl Zidarič, Praprot št. 23. **PRI DAVIDU** v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano, 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

V LONJERJU ima Gabrijel osmico. Vabljeni na domačo kapljico in prigrizek. Tel.: 338-3976187.

Moški zbor Fantje izpod Grmade

vabi na koncert

ŽPZ BISER iz Grosupljega Po zamejski Sloveniji

v nedeljo, 7. decembra 2014,
ob 18. uri,
v župnijski cerkvi
sv. Janeza Krstnika v Štivanu.

Izleti

KRU.T obvešča udeležence izleta v Treviso - ogled razstave »Japonska od samurajev do animejev«, da je v ponedeljek, 8. decembra, odhod avtobusa iz Trsta, Trg Oberdan - Deželna palača, ob 7. uri; postanek v Sešljanu, hotel Posta, ob 7.20. Prosimo za točnost!

FOTOVIDEO TRST80 IN CENTER OTROK IN ODRASLIH HARMONIJA organizirata v nedeljo, 28. decembra, enodnevni izlet v Postojno na ogled Predjamskega gradu in Živih jasic v jami. Vključuje avtobusni prevoz, ogled v kosilo. Imeli bomo tudi čas za vadbo fotografiranja. Vpisovanje možno do torka, 9. decembra, na sedežu Fotovideo Trst 80, Ul. S. Giorgio 1, info@trst80.com, tel. 329-4736590 (Martina) oz. center.harmonija@gmail.com, tel. 320-7431637 (Ingrid). Vabljeni člani in prijatelji.

SPDT prireja v nedeljo, 14. decembra, tradicionalni avtobusni »Izlet v neznanu«. Odhod s trga Oberdan ob 8. uri in ob 8.15 z Opčin, izpred hotela Daneu. Izlet je primeren za vse. Pohodu bo sledilo kosilo in družabnost. Udeleženci morajo imeti pri sebi veljavni osebni dokument. Vpisovanje do vključno ponedeljka, 9. decembra. Za prijave tel. št. 040-413025 (Marinka) ali 040-220155 (Livio).

Obvestila

SSG IN ZTT vabita na »Sejem po sejm«, ki bo v foyerju Kulturnega doma v Trstu ob vsaki predstavi v decembru. Na razpolago bodo najnovejše knjižne izdaje in druge uspešnice ZTT-ja.

SKD OPLA - Novo ustanovljeno društvo v Bregu vabi na Božični sejem od danes, 6., do 8. decembra, ki se bo odvijal na trgu v Boljuncu, od 9.30 do 20.00.

VERNIKI OD KOROŠCEV bodo počastili svojo zavetnico sv. Barbaro v nedeljo, 7. decembra, ob 15.30 v cerkvi pri Korošcih (Sv. Barbara). Toplo vabljeni.

DOLINSKA OBČINSKA UPRAVA prireja v torek, 9. decembra, ob 19.00 v Srenjski hiši v Borštu srečanje z vaščani iz Boršta, Zabražu in Hrvatov o bodočih načrtih za te vasi.

OTROŠKI VRTEC PIKIJA JAKOBA vabi na drugo ustvarjalnico, ki bo v torek, 9. decembra, ob 16. uri v knjižnici Karla Široka na sedežu Večstopenske šole pri Sv. Jakobu. Knjigo »Božičkovo pismo« avtorice Helene Kraljič nam bo prebrala ga. Chiara Baruca.

SEKCIJA SSK DEVIN-NABREŽINA sklicuje sekcijski kongres, ki bo potekal v dvorani devinskih zborov v Devinu v torek, 9. decembra, ob 19.30. Vabljeni!

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča da bo v torek, 9. decembra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevka vaja.

JUS NABREŽINA obvešča člane in prijatelje, da se je začelo vzdrževalno čiščenje Brščic ter pobiranje suhih drv in čersakov. Za pojasnila in organizacijo čiščenja lahko pokličete tel. št.: 347-

6849308 (Igor), 349-5289593 (Milivoj) in 329-3177329 (Gianni).

MAŠA V ITISU (Ul. Pascoli 31) v Marjinem in predbožičnem duhu, z obiskom tamkajšnjih gostov, bo v sredo, 10. decembra: ob 16.10 molitev rožnega venca, ob 16.30 sv. maša, ki jo bo daroval g. Klemen Zalar. Sodelujejo župnijsko občestvo od Sv. Vincencija, slovenski verniki in Vincencijeva Konferenca.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJCEV HOSPICE ADRIA ONLUS vabi na predavanje Paliativna oskrba kot vrednota civilne družbe ter »humanega zdravljenja« v sredo, 10. decembra, ob 18. uri v kavarno Sv. Marca, Ul. Battisti 18a, Trst. Predaval bo dr. Gianluca Borotto, odgovorni za Hospice Pineta del Carso v Nabrežini.

TRŽAŠKO ZDRUŽENJE za biodinamično poljedelstvo obvešča, da vsako prvo in tretjo sredo v mesecu, na sedežu v Trstu, Ul. Mazzini 30, 1. nadstropje, od 20.00 do 21.30 se nadaljuje tečaj o biodinamičnem poljedelstvu, na osnovi dela knjige Rudolfa Steinera »Znanstveno spiritualne pobude za razvoj poljedelstva«. Vstop prost.

SKP IN SIK (Zveza levice) vabita v petek, 12. decembra, ob 18. uri na sedež KD Rdeča zvezda, v Saležu, na javno srečanje z Norbertom Fragiacomom in izvoljenimi predstavniki ZL na temo »Reforma krajevnih uprav, zakaj smo zaskrbljeni«.

AŠD BREG organizira Silvestrovanje na Dolgi kroni. Info 338-2888339 (Valter) ali 040-8327146 (Boris).

KROŽEK KRU.T vabi na tradicionalno srečanje ob koncu leta, ki bo v ponedeljek, 29. decembra, v gostilni v Bazovici, Ul. Gruden 56. Prijave in info na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8. Tel. št. 040-360072 ali krut.ts@tiscali.it.

V VEČNAMENSKEM CENTRU Dolga Krona v Dolini bo v nedeljo, 14. decembra, od 10. do 18. ure potekal Božični sejem Ena dolina ukusov »Najlepše darilo je koristno darilo«. Na razpolago obiskovalcev bodo številni domači proizvodi. Prireditev bo na ogrevanem in pokritem prostoru.

SKD FRANCE PREŠEREN iz Boljunca sporoča, da sta v društvenem baru n' G'rici na ogled razstava umetniških del slikarja Stana Žerjale. Na razpolago je tudi društveni koledar z reprodukcijami njegovih slik.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentabrska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina).

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in zadruga La Quercia obveščajo, da bo ludo-teka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih, od 16. do 18. ure in ob sobotah, od 10. do 12. ure. Ludoteka je namenjena otrokom od 1 do 6 let. Delavnica v decembru: »Božič Lab«. Informacije na tel. št. 040-299099, od ponedeljka do sobote, od 8. do 13. ure.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB IN MOSP razpisujeta literarni natečaj za mlade od 14 do 25 let do 8. februarja. Kot neobvezno vodilo ali navdih so bili izbrani verzi nedavno preminulega priljubljenega pesnika in pisatelja Kajetana Koviča. Tema in oblika prispevkov sta prosti. Avtorji naj svoje prispevke pošljejo na SKK - MOSP, Ul. Donizetti 3, s pripisom »Za literarni natečaj«. Podpisani morajo biti le s šifro ali psevdonimom; v ločeno zaprto ovojnico z isto šifro pa naj avtor napiše svoje ime, priimek, naslov, elektronski naslov, letnik rojstva in tel. številko.

A.I.D.A. razpisuje literarni natečaj »Proza in poezija«, namenjen ženskam s stalnim bivališčem v FJK, Venetu in slovenski ali hrvaški Istri. Rok zapade 14. marca. Predvideni sta dve skupini (avtorice do in od 18 let) ter dve sekciji (proza in poezija). Prispevke lahko oddate (z italijanskim prevodom) ročno na sedežu društva AIDA, Trg Foschiatti - Milje, ob sredah (10.00-11.00) in četrtkih (15.00-

17.00); po pošti s pripisom: Ass. AIDA - Centro Culturale G. Millo, P.zza/Trg Repubblica 4. Info in pogoji na aida_muggia@hotmail.it, tel. 040-9278281.

Prireditve

BOŽIČ Z NAMI danes, 6. decembra, med 15.30 in 17.30 bo sv. Miklavž na kočiji delil sladkarije za najmlajše. Odhod iz Nanoškega trga na Opčinah. Od 15.30 do 17.30 mimohod godbe na pihala Viktor Parma - Trebče, ki se zaključi pri restavraciji Daneu na Dunajski cesti 78. Od 16.00 do 19.00 SKD Tabor vabi v svojo dvorano na Miklavžev sejem.

MIKLAVŽ PRIHAJA V PREBENEG! Pričakali ga bomo v društvu J. Rapotec danes, 6. decembra, ob 17.30 z igrico »Izgubljeni sv. Miklavž«, nastopajo otroci SDD Jaka Štoka iz Proseka. Starše in nonote prosimo, da prinesejo kaj slanega in sladkega za družabnost (za pijačo je poskrbljeno). Prirščno vabljeni!

SKD KRASNO POLJE GROČANA, PESEK IN DRAGA prireja danes, 6. decembra, ob 18.30 v Srenjski hiši v Gročani »Miklavževanje«. Gost večera bo Čarodej Jani, ki bo s svojo predstavo »Čarobni december« zabaval otroke in odrasle. Prireditve spada v okvir pobude »Božič v Bregu«, v sodelovanju z Občino Dolina.

SKD SKALA vabi danes, 6. decembra, ob 20.30 v zadrugi dom Skala v Gropado na koncert ob 100. obletnici začetka prve svetovne vojne. Nastopajo: MePZ Skala-Slovan, MePZ Varda Orehek in Lpz Zlatorog iz Vipave. Glavni govor bo imel zgodovinar Aleksij Kalc.

GLEDALIŠKI VRTILJAK obvešča, da bo v nedeljo, 7. decembra, na sporedu lutkovna predstava »Pogumna Molly« v izvedbi Mini teatra iz Ljubljane. Prva predstava ob 16.00 in druga ob 17.30 v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27.

KONCERT ŽPZ BISER IZ GROSUPLJEGA - MopZ Fantje izpod Grmade vabi na koncert »Po zamejski Sloveniji«, ki ga bo oblikoval ŽPZ Biser v nedeljo, 7. decembra, ob 18. uri v župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu.

SDD JAKA ŠTOKA - Višješolska skupina vabi na premiero igre »Tržaški kabaret« (režija Elena Husu, glasba Izток Cergol), ki bo v nedeljo, 7. decembra, ob 17.30 v Kulturnem domu Prosek Kontovel.

SKD TABOR prireja v Prosvetnem domu na Opčinah »Miklavžev sejem« (drobna darila in rabljene knjige) do nedelje, 7. decembra, (od 9.30 do 13.00). Vabljeni, da nas obiščete!

MATJAŽ HMELJAK razstavlja svoje grafike »Fragmenti«, dela od leta 1996 do 2014, v kavarni Stella Polare v Trstu, do 8. decembra.

MDB: v ponedeljek, 8. decembra, ob 16. uri bo v Mladinskem domu v Boljuncu zgodovinar Vinko Avensek predstavil knjigo, ki jo je izdala založba Mladika »Od Galicije do Južne Tirolske« - dnevnik iz časa 1. svetovne vojne poročnika Alojza Goriupa s Proseka.

SKD VIGRED - VESELI DECEMBER V ŠEMPOLAJU: V torek, 9. decembra, ob 17.30 v Škerkovi hiši ponovitev igre »Igrače imajo najraje otroke«. V sredo, 10., ob 19.00 v Štalci srečanje s strokovnjakinjo za zdravo prehrano Marijo Merljak in predstavitev knjige »Olja za prehrano, zdravje in nego telesca«. V četrtek, 11., ob 20.00 večer, ob 90-letnici pisatelja Alojza Rebule, predstavitev knjig »Devinski šolar« in »V Sibilinem vetru« s Tatjano Rojc in Igorjem Tuto. V torek, 16. decembra, ob 18.00 nastop gencev Glasbene Matice. V petek, 19., ob 18.00 na Placu, Božičnica, v sodelovanju s COŠ I. Gruden in otroškimi vrtcem. V soboto, 20., ob 17.30 v Štalci »Spoznamo svet motociklizma«, srečanje z motociklistom Mitjo Emilijem. V torek, 23., ob 20.30 v Štalci koncert »Srečno«, sodelujejo razne glasbene skupine, muzikanti in pevci. Vabljeni!

BOŽIČNI SEJEM pri SKD Igo Gruden v Nabrežini bo od srede, 10., do sobote, 13. decembra, od 16.00 do 20.00. 24 razstavljalcev in vsak dan po dva kulturna dogodka. V sredo, 10. decembra, ob 17.30 šolski pevski zbor OŠ Šček in ob 18.30 nastop baletne skupine Relevé. V četrtek, 11. decembra, ob 17.00 igrice »Miklavževa noč v hotelu Zlata kokoška«, v izvedbi gledališke delavnice OŠ Šček, in ob 18.00 nastop kitaristov GM. V petek, 12. decembra, ob 17.30 krstni nastop Otroškega PZ in ob 18.30 Mladinskega PZ Igo Gruden. V soboto, 13. decembra, ob 17.30 nastop violinistov šole S. Suzuki, ob 18.30 nastop DPZ Kraški slavček. Vabljeni!

SKLAD MITJA ČUK vabi v sredo, 10. decembra, ob 20.00 na otvoritev razstave »Kraška simfonija op. 2«. Sodelujejo: Žarko Bukavec, Aleksander Podobnik, Beti Starc, Jernej Bortolota, Marko Lupinc, Robi Goruppi, Saško Ferluga. Gost večera bo skupina Ano urco al' pej dvej. Urnik razstave: 10.00-12.00 in 17.00-19.00 (vsak dan) do 21. decembra.

PRAVLIČNI GOST: Oddelek za mlade bralce NŠK vabi na srečanje s Pravljičnim gostom, ki bo v četrtek, 11. decembra, ob 17. uri v prostorih Narodnega doma, Ul. Filzi 14. Pravljico za male obiskovalce knjižnice bo podal igralec in očka Franko Korošec.

DEŽELNA ZBOROVSKA REVIVA NATIVITAS - v organizaciji ZSKD in USCI FJK, prireja v soboto, 13. decembra, ob 19.00 v Samostanski cerkvi Matere božje v Stari gori, v Vidmu, koncert »V pričakovanju Božiča«, v organizaciji MePZ Fran Venturini z Domja. V nedeljo, 14., ob 15.30 v cerkvi v Viškoriški v Vidmu »Božični čar v Viškoriški«, v organizaciji MePZ Naše vasi iz Tipane. Nastopajo Barski oktet, MePZ Igo Gruden iz Nabrežine in Mešani projektni zbor ZSKD videmske pokrajine. V petek, 19., ob 20.30 v cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah koncert »Bila je luč, bila je pesem«, v organizaciji SKD Barkovlje. Nastopajo otroci, mladinke in mladinici Glasbene Kambrece ter ŽeVS Barkovlje. V nedeljo, 21., ob 18.30 v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah koncert »V pričakovanju Božiča«, v organizaciji Zbora Jacobus Gallus. Nastopajo DePZ Radost iz Godoviča iz Slovenije.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE prireja dobrodelni adventni koncert »V pričakovanju...«. Program bodo sooblikovali društveni MePZ, DVS Primorsko in kantavtor Aleksander Novak. Priložnostno misel bo podala Milena Rustia, odbornica za socialo dolinske občine. Zbrana sredstva bodo namenjena delovanju Vzgojno zaposlitvenega središča Mitja Čuk. Prirščno vabljeni v nedeljo, 14. decembra, ob 16.30 v Srenjski hiši v Mačkoljah.

RAJONSKI SVET za Zahodni Kras vabi občane na prižig luči božičnega drevesa na Proseku, ki bo v ponedeljek, 15. decembra, ob 18. uri. Sodelujejo učenci osnovne šole A. Černigoj, otroški zbor naselja sv. Nazarija ter Godbeno društvo Prosek.

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolaj na Božični sejem knjig in ročnih del ter razstavo »Ljubiteljska ustvarjalnost članic Kruta« ter slik Katerine Kalc, Štefana Turka, Vesne Benedetič, Rožice Nadlišek in Taddea Sedmaka. Urnik: od ponedeljka, 15. do nedelje, 21. decembra, od 15.30 do 18.00; v nedeljo, 21. decembra tudi od 9.30 do 11.00; v petek, 19. decembra, po božičnici. Odprto tudi ob raznih kulturnih pobudah v mesecu decembru.

GLASBENA MATICA - šola »Marij Kogoj« prireja koncert »Božično pričakovanje« v ponedeljek, 22. decembra, ob 19.00 v cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah. Nastopajo solisti, komorne skupine in zbor. Vabljeni!

DEŽELNA ZBOROVSKA REVIVA NATIVITAS - v organizaciji ZSKD in USCI FJK, prireja v nedeljo, 28. decembra, ob 18.00 v cerkvi sv. Jurija, v Piranu, koncert »Benedictus qui venit«, v organizaciji MePZ Lipa. Nastopajo MePZ Divača. V nedeljo, 4. januarja, ob 16.00 v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Boljuncu koncert »Nativitas v Bregu«, v organizaciji MePZ Fran Venturini. Nastopajo pevski skupina »Sot el agnul« iz Galleriana di Lestizza (Videm), in ŽePS Stu ledi iz Trsta. V sredo, 7. januarja, ob 20.00 v cerkvi sv. Trojice v Lonjerju koncert, v organizaciji zbora Tončka Čok »Božični čas«. Sodeluje Nomos Ensembles Wind Quartet.

DEŽELNA ZBOROVSKA REVIVA NATIVITAS - v organizaciji ZSKD, USCI FJK in DSMO Kiljan Ferluga, prireja koncert »S pesmijo vam želimo...« v nedeljo, 11. januarja, ob 15.00 v Stolnici v Miljah. Sodeluje Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem. Ob 15.30 v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah koncert, v organizaciji SKRD Jadro »Božič vseokrog«, nastopajo MoVS Lipa iz Bazovice. Ob 18.00 v cerkvi sv. Jakoba v Trstu koncert MePZ Lipa iz Bazovice in MePZ Divača »Benedictus qui venit«.

DEŽELNA ZBOROVSKA REVIVA NATIVITAS - v organizaciji ZSKD, USCI FJK in ŽePZ Jezero iz Doberdoba prireja koncert »Božič v raznih pokrajinah« v soboto, 17. januarja, ob 20.30 v župnijski cerkvi sv. Martina v Doberdolu. Nastopajo MeMIPZ Neokortex iz Sovodenj, MoPZ sv. Jernej iz Opčin in MePZ Pod Lipo iz Špetra. V nedeljo, 18. januarja, ob 18.00 v cerkvi sv. Jožefa v Mačkovljah, v organizaciji Noneta Primorsko, koncert »Božično skupaj«. Nastopajo OPZ Fran Venturini z Domja, DeVS Primorsko iz Mačkovelj, MePZ Mačkollje in zbor »Tita Copetti« iz Tolmeza.

Prispevki

Ob 100-letnici rojstva drage mame Marije Samec por. Ferluga darujeta hči Miranda Ferluga in nečak Mauro Primožič 50,00 evrov za dolinske cerkev in 50,00 evrov za cerkveni pevski zbor v Dolini.

V spomin na drago Grazio Sedmak in na dragega Luciana Koštou daruje Alba Sulčić 25,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu. Ob 25-letnici smrti dragega Valerija Bordona darujeta žena Milka in hči Milva 100,00 evrov za TPPZ P. Tomazič.

V spomin na drago pevko Irmo Legiša - Sarđoč daruje Ivo Kralj z družino 50,00 evrov za cerkveni pevski zbor šempoljske fare.

Pred 8. leti nas je zapustil dragi oče in mož Aldo Jercog. V njegov spomin darujejo Tatjana, Uroš in Jožica 100,00 evrov za Zdrženje za raziskave rakastih obolenj - AIRC.

6.12.2013

6.12.2014

Davorin Križmančič

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre -
le daleč, daleč je...

Lučka z družino

Bazovica, 6. december 2014

OPČINE - Danes bo otroke obiskal sv. Miklavž

S prižigom lučk se je začelo predpraznično dogajanje

Kljub dežju je bilo ob jaslicah none Brune, tako kot malo prej pri prižigu lučk na božičnem drevesu, svečano in veselo

FOTODAMJ@N

Na Opčinah so včeraj popoldne prižgali lučke na devetmetrski jelki, ki jo je kraju podarila Občina Trst. Velikansko božično drevo je zasijalo ob lepi družbi, v kateri so bili tudi občinski odbornik Edi Kraus, podpredsednik Pokrajine Igor Dolenc in predsednica konzorcija Centro in Via Insieme a Opicina - Skupaj na Opčinah Nadia Bellina, in glasbeni spremljavi zbor Voci d'Argento. Nekaj minut kasneje se je lepo število ljudi preselilo na Proseško ulico, kjer so nameščene jaslice, ki jih je tudi letos izdelala 88-letna nona Bruna. Tudi jaslice so predstavili ob spremljavi zbor Voci d'Argento.

S prižigom lučk se je na Opčinah uradno začelo predpraznično vzdušje. Ves mesec bo tu mogoče spremljati številne dogodke, že današnji dan bo prav poseben za otroke, saj jih bo med 15.30 in 17.30 pozdravil Miklavž, ki bo s kočijo krenil s Škavence. Istočasno bo igrala tudi godba iz Trebč Viktor Parma.

Praznično tudi v devinsko-nabrežinski občini

Tradicionalne praznične prireditve so se začele tudi v devinsko-nabrežinski občini. Danes ob 17. uri se bo v Devinu s prižigom lučk na jelki začelo veselo praznovanje. Otroke bo obiskal sv. Miklavž, pevci zbor Adriatic Choir Jadranskega zavoda združenega sveta pa bodo zapeli praznične pesmi. Ob 18.30 bo v avditoriju omenjenega zavoda na programu klavirski recital mladega pianista Vincenza Furia.

Jutri zjutraj se lahko pohodniki udeležijo sprehoda po Rilkejevi pešpoti, kjer bodo odrasli in otroci lahko spoznavali biotsko raznovrstnost te poti. Pohod bo trajal tri ure, vodenje pa bo potekalo tako v slovenščini kot tudi v italijanščini. Med 10. in 17. uro je možen obisk paleontološkega najdišča v Ribiškem naselju. V Cerovljah bodo lučke na drevesu prižgali jutri ob 17. uri. V ponedeljek bo prav čarobno vzdušje v Ribiškem naselju. Ob 16. uri je predviden prihod Božička, ki bo v kraj priplul s čolnom. Radodarni mož bo obdaroval otroke. Pol ure pozneje bo otroški zbor občinske glasbene šole iz Rude okrog drevesa na trgu zapel venček božičnih pesmi. Sledil bo pozdrav predstavnikov lokalnih oblasti, od 17.30 dalje pa še zabava na trgu, ki bo postregla tudi s kulinaricnimi dobrotami.

PIREDITVE - Od 10. do 24. decembra

Praznični sejem vabi z izbrano ponudbo

Letošnja postavitev bo nekoliko drugačna od lanske

FOTODAMJ@N (ARHIV)

Vonj po kuhanem vinu, pecivu, klobasah in drugih dobrotah se bo od srede, 10. decembra, do srede, 24. decembra, raztezal na tradicionalnem božičnem sejmu na Trgu sv. Antona Novega in v okoliških ulicah. Na omenjenem trgu so pretekle dni postavljali hiške in košato jelko, ki jo je naši občini podaril kraj Auronzo. Na včerajšnji predstavitvi božičnega sejma je odbornik Edi Kraus izpostavil geste krajev Auronzo, Forni di Sopra in avstrijske Koroške, ki so v znak prijateljstva tržaški občini podelili smreke.

Sejem bo v celoti potekal v režiji stanovskih organizacij Confcommercio in SDGZ, letos žal brez sofinanciranja iz občinskega proračuna. Lani in predlani je Občina Trst za sofinanciranje decembrskega sejma namenila po 30 tisoč evrov, je na tiskovni konferenci povedal odbornik Kraus, ki je tudi razložil, da občinska uprava zaradi krčenja sredstev ne more podpirati dobičkonosnih dejavnosti. Kljub višjim stroškom za organizacijo sejma, katerih večji del bodo no-

sili razstavljalci, je zelo zadovoljen direktor tržaškega Confcommercia Pietro Farina, ki je izpostavil podatek, da je od 55 razstavljalcev kar 30 tržaških trgovcev ali gostincev, ki imajo v mestu že svoj lokal. »Zelo smo veseli, da tržaški podjetniki verjamejo v naš božični sejem in da so se kljub višjim stroškom odločili za sodelovanje pri njem«, je dejal Farina, ki se je za sodelovanje zahvalil tudi skupini Hera, ki bo skrbela za električno napeljavo in ločeno zbiranje odpadkov.

Na sejmu bo obratovalo okrog 55 hišk, v katerih se bodo razstavljalci predstavljali z bogato ponudbo daril, ročno izdelanega nakita in okraskov, lokalnih proizvodov ... Kot smo že pisali, bo na božičnem sejmu letos prvič mogoče kupiti tudi slovenske knjige, hiška s slovenskimi knjigami pa se bo nahajala na Trgu sv. Antona Novega (na križišču z Ul. XXX Ottobre). Letošnja novost pa je tudi možnost fotografiranja ob maxi božični voščilnici, ki jo bodo obiskovalci lahko delili na družbenih omrežjih. (sč)

PROIZVODNA VERIGA NA GRADBENEM IN OBLIKOVALNEM PODROČJU: PREDNOSTI MREŽE PODJETIJ

ZNAČILNOSTI, POTENCIAL MREŽE PODJETIJ IN PRISPEVKI ZA NJIHOVO PODPORO

SEMINAR

ČETRTEK 11. DECEMBRA OB 9.30 URI V TRŽAŠKI TRGOVINSKI ZBORNICI

V primeru, da se želite udeležiti vas prosimo, da pošljete sporočilo na naslov promo@ariestrieste.it

WWW.ARIESTRIESTE.IT

Aries

AZIENDA SPECIALE
Camera di Commercio Trieste

Kaj je mreža podjetij?

Mreža podjetij je oblika povezovanja podjetij, ki z izvajanjem skupnega programa na različne načine prispevajo k doseganju skupnega cilja.

Prednosti povezovanja v mrežo

Delitev režijskih stroškov in zunanjih storitev, skupna promocija v Italiji in na tujem, razvoj inovacij za izdelke, konsolidacija proizvodne verige, stabilnost razmerij z dobavitelji in podizvajalci, sodelovanje v proizvodnji in trženju.

Področja in mreže podjetij v Trstu

V Tržaški pokrajini so že operativne številne mreže podjetij s področja navtike, trga nepremičnin, notranjega oblikovanja. Te mreže so torej dobra priložnost za podjetja z vseh področij.

Kontakti:

Posebno podjetje Aries - Piazza della Borsa 14 – tretje nadstropje – soba 306

Od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 oziroma po predhodnem dogovoru

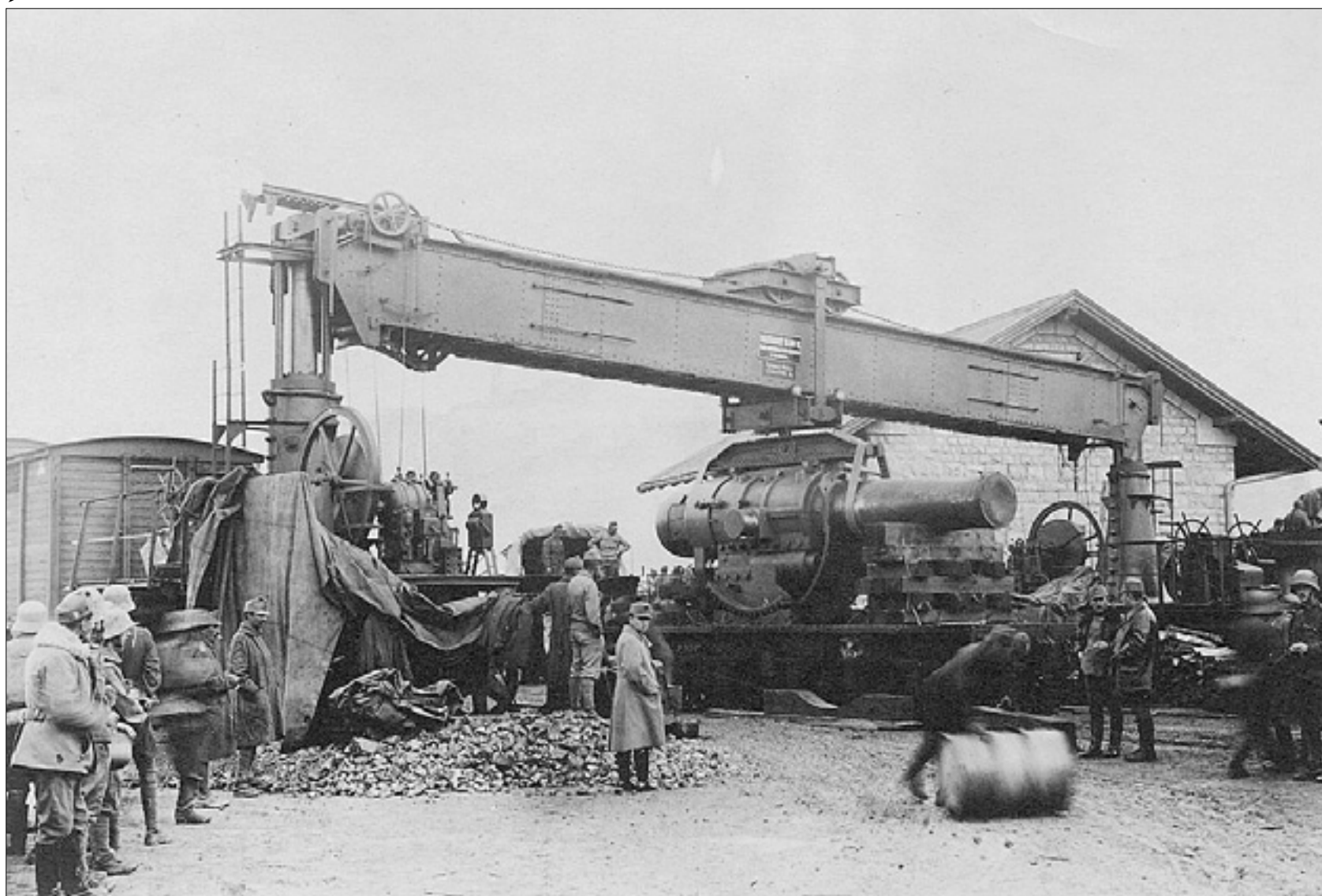
Tel. 040 6701 336 - faks 040 365001

e-mail: slo.sportello@ariestrieste.it

slo.okence@ariestrieste.it

Slovensko jezikovno okence
Camera di Commercio Trieste

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

se nadaljuje **47**

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47

Spletna knjigarna www.buca.si

Zgodilo se je ravno nasprotno: centralnim silam je ravno oblačno in slabo vreme omogočilo nemotene priprave na ambiciozno vojaško operacijo tik ob frontni črti in na kraju, kjer so Italijani najmanj pričakovali. Zabloda generala Capella, poveljnika 2. italijanske armade, je bila, da je tolminsko mostišče premajhno, da bi nasprotnik lahko zbral sile, potrebne za veliko ofenzivo. Zato so Italijani večino svojih operativnih sil zbrali na Krasu, saj so od tam pričakovali odločen nasprotnikov napad, vedno ni dramatičnega hudega poraza, čeprav je bilo takrat že jasno, da je usoda bojev na Soči zanjo končana. Časnik Corriene della sera je v mestni kroniki nonšalantno poročal o mestnih kulturnih dogodkih v Milanu, kot da se na fronti ne bi dogajalo nič posebnega.

Slovenec je istega dne napovedoval revolucijo v Italiji in padec italijanskega ministrskega predsednika. Pisal je o prodoru, ki se je s 30 razširil na 45 kilometrov od Škabrijela proti morju, veliki zmedi, ki da je zajela italijansko vojsko, in 30.000 italijanskih ujetnikov. Istega dne je bil Čedad v plamenih, naslednjega dne, v nedeljo, 28. oktobra, ga je združena avstrijsko-nemška 14. armada zasedla, v popoldanskih urah je bil v njenih rokah tudi Videm (Udine), kjer je bilo v času soških bitk osrednje poveljniško mesto italijanske vojske. Vojska in množice civilistov so bežale v notranjost Italije. Italijansko vojaško poveljstvo se cele dneve ni oglasilo javnosti in je prek Trziča (Trevisa) bežalo naprej proti Padovi.

Med civilisti je nastala panika, saj je italijanska vojaška propaganda Germane sistematično prikazovala kot prave zverine. 28. oktobra je general Cadorna objavil uradno sporočilo, da se njihova 2. armada umika brez bojev. Ta armada je že razpadla, v razrušenem Čedadu so vojaki napadalcev zasedli mesto, polno mrtvih civilistov in pijanih italijanskih vojakov, ki niso kazali nobene volje do odpora. Novice, ki sta jih italijanska politika in vojaški vrh morala pojasniti svojemu ljudstvu, so bile porazne: kako se je lahko zgodilo, da je nasprotnik v nekaj dneh zasedel Videm, glavno poveljstvo celotne italijanske vojske, in kako se je lahko zgodilo, da je stotisočglava armada v nekaj dneh pometla z vojsko, ki je štela dva milijona vojakov, ter jo pripeljala do razsula. Italijani so v nekaj dneh imeli pod orožjem le pol milijona vojakov, za večino je bilo vojne konec. Odvrgli so orožje in se napotili domov. Razočaranje italijanske javnosti je bilo brezmejno. Po grozljivih žrtvah, številnih pohabljenih, velikanskih prizadevanjih celotnega naroda, ki jih je propaganda upravičevala z velikimi zmagami italijanskega orožja in obljubami o hitri zmagi, ki da je pred vrati, se je večina Italijanov spraševala o smislu te vojne. Širila se je krilatica »per che, e per chi« — za kaj in za koga. Corriere della sera je po

petih dneh zavajanja javnosti na prvi strani končno izdaval mučno in šokantno resnico: »Sovražnik je vdrl v domovino.«

Italijanski vojaki so bili siti vojne, siti propagandnih laži in praznih upov. Želeli so si konec vojne, konec nečloveškega trpljenja in to za vsako ceno. Italijanska vojska konec leta 1917 ni imela več nobene motivacije za vojskovanje. Vojaki, ki so glasno in velikokrat zaradi strahu pred represalijami nadrejenih hinavsko izražali bojevitost in patriotizem, so se generalom ob prvi priložnosti maščevali z dotlej še nevideno splošno vojaško stavko. Velik uspeh 14. armade centralnih sil ni bil toliko odvisen od njihove moči in motiviranosti, čeprav so zbrali najboljše čete za gorsko vojskovanje, ali od sposobnosti njega poveljnika generala Otta von Belowa kot od italijanske slabosti in padca bojne morale italijanskih vojakov v predhodnih soških bitkah. Borojevič je z uspešno obrambo polomil krila italijanski iredenti in italijansko ljudstvo je doumelo, da je ta vojna povsem nesmiselna.

Presenečenje je bilo temelj delovanja nasprotne strani. Slabo vreme in noč sta bila njena zaveznika. Zadeva je bila za italijansko stran še toliko bolj nerodna, ker so prebegli avstro-ogrski častniki romunskega in češkega rodu in v njihov tabor prinesli dokumente in podrobne načrte za ofenzivo, tako da je general Cadorna lahko izvedel, kako bo organizirana in kakšen je njen namen. Tako je nemogoče reči, da Italijani niso vedeli, kaj jim nasprotnik pripravlja. Cadorna je raje zaupal svojim domnevam, kot da bi resno obravnaval tisto, kar je izvedela njegova obveščevalna služba. To je plačal z epohalnim porazom, enim najhujših v zgodovini vojskovanja. Čudež pri Kobaridu je še danes največja gorska bitka v zgodovini človeštva, bitka, ki se je odigrala na slovenskih tleh.

»Kmalu po ofenzivi je pričel plen prihajati v Postojno. V Grand hotelu in v kinu so vojaki prodajali obleke, toda silno drago in le poklicanim ljudem. Posamezni vojaki, zlasti šoferji so pripeljali obleke in živila za izbrane družine. Najslabše ženske so bile najboljše oblečene in z vsem preskrbljene,« je zapisal Andrej Ažman. »V gostilni Baraga so kupili celo klavir za 700 kron. Pa tudi prebivalstvo, ne samo iz bližnjih, ampak tudi iz najbolj oddaljenih krajev je hodilo na fronto in si nabiralo obleke in živila. Vse je kar po tleh ležalo, sladkor, riž, kava, obleka.« Toda, kot je povedal Ažman, koristi od tega ropanja so imeli samo nekateri, večina prebivalstva pa ne.

Ker so se Borojevičeve armade pomikale za sovražnikom, je poveljstvo 3. novembra zapustilo Postojno. Takrat se je Borojevič poslovil od tamkajšnjih veljakov. Kot županov namestnik se je slovesa udeležil tudi Andrej Ažman. »General Borojevič je neznansko hvalil Slovence. Županu je dejal, da ga ne bo pozabil ... In če bi jaz še bil vojskovodja in bi slovenska zemlja bila dovolj velika, bi si vzel samo slovenske vojake. Tudi svojega bivanja v Postojni ne bom pozabil, kraj je lep, ljudstvo pa dobro.«

5. novembra se je pred hotelom Grand Borojevič poslovil od Postojncanov, ki so se zbrali v velikem številu. Ko je odhajal, so se ljudje oglasili z glasnimi pozdravi, Borojevič jim je odgovarjal z mahanjem roke. »Vsak pravi,« je zapisal Ažman, »Bog ti povrne, da si rešil našo ljubo domačijo, da ni bila razdejana, prebivalci pa preganjeni po svetu. Bog naj te spremlja s svojim blagoslovom, da srečno vodiš in končaš vojsko.«

Sredi decembra 1917 so popustili drastični ukrepi vojnega absolutizma. Dežela Kranjska je bila izločena iz ožjega vojnega območja. Kot piše Ažman, so lahko znova svobodno potovali brez posebnih izkaznic, odpravili so cenzuro, tako da so pisma lahko ponovno pošiljali zaprta. Ljudje so svobodneje zadihali, toda pomanjkaje je bilo izjemno hudo, zato so vsi komaj čakali, da bo vojne konec.

Centralne sile so v Furlaniji nadaljevale ofenzivo, čeprav so se za Nemce začele težave na zahodni fronti, kjer so Francozi krenili v napad. Na začetku novembra je 14. armada prečkala reko Timent. Italijani so pospešeno metali v zrak svoje trdnjave, tovarne orožja in streliva, večje obkoljene enote pa so se predale. Na begu se je znašlo dva milijona civilistov in italijanskih vojakov. General Cadorna se je odločil za odločen spopad na reki Piavi, čeprav italijanskemu poveljstvu ni bila tuja niti ideja o umiku za reko Pad. Angleži in Francozi so na reko Piavo nemudoma poslali štirinajst divizij, da bi preprečili popoln razpad italijanske vojske, ki si je po velikem porazu pri Kobaridu počasi opomogla. Velika dirka se je tako ustavila šele na reki Piavi, in nova frontna črta bo tu ostala leto dni, do velike italijanske ofenzive 24. oktobra 1918, ko sta razpadli avstro-ogrška država in njena vojska.

Frontna črta se je tako za dalj časa stabilizirala. Italijani so izgubili veliko ozemlje, ki so ga okupirali avstro-ogrski vojaki in na njem vpeljali vojaško upravo. Italijanske izgube so v bitki pri Kobaridu presegle število 800.000, od tega je bilo le 10.000 mrtvih. Nasprotnikove izgube so bile desetkrat manjše. Hud poraz je predramil Italijo, saj ni šlo več za osvobajanje »neodrešenih bratov« in osvajanje tujega ozemlja, temveč za obrambo lastne domovine. Italija se je pokazala kot vitalna dežela, saj je njena industrija kmalu nadomestila izgubljeno opremo in popolnila čete. Generala Cadorno je na mestu načelnika generalštaba zamenjal Armando Diaz. Italijansko vojsko je poraz pri Kobaridu streznil. S pomočjo zavezniških in-

Zgoraj:
iztovarjanje
težkega orožja
na soški fronti;
desno:
pontonski most
italijanske
vojske čez Sočo

štruktorjev so marljivo vadili nove bojne prijeme, tudi obrambne metode, in se pripravili na dokončen obračun z nasprotnikom.

Konec leta je z Dunaja prišla nepričakovana novica: cesar Karel I. je prepovedal dvoboj, do takrat običajno reševanje medsebojnih sporov, zlasti med častniki. Ta srednjeveški način obračunavanja zaradi razžaljene časti so menda prepovedali zaradi pete božje zapovedi: »Ne ubijaj!« Za kršitelje je bila predvidena kazen dvajset let težke ječe.

Na dokončni razplet vojne so se pripravljali tudi Slovenci. Resni politiki so se zavedali usodnih razmer za narodni obstoj, stare zamere so potisnili ob stran in začeli iskati narodni konsenz glede osrednjih političnih vprašanj. Slovenec je večkrat ostro polemiziral z nemškimi nacionalisti (nemškutarji), ki so bili prepričani, da imajo sveto pravico do izhoda na Jadran. Javno in ostro so nasprotovali katerikoli slovanski državni tvorbi, ki bi bila nasprotna njihovim interesom. Cesar Karel I. je odprto stopil na stran nemških nacionalistov in jim obljubil, da Nemcem ne bo mogel nihče preprečiti poti do Jadrana. Ta »nihče« so bili seveda Slovenci. Druga velika nevarnost za Slovence so bili Italijani in odkrite aspiracije italijanske elite do dežel, v katerih so Slovenci živeli.

Del hrvaških politikov je celo odkrito ketiral z njimi in naivno računali, da se bo Italija pustila vpreči v voz hrvaških interesov. Zagrizenost in brutalnost italijanske okupacijske vojske na zasedenih ozemljih pa je Slovincem dala misliti, kakšno prihodnost lahko pričakujejo v primeru italijanske zmage.

Leta 1917 se je povsod pokazala huda zasedenost ljudi z vojno. Centralnim silam je tega leta šlo bolje kot antanti. Ruska vojaška sila se je sesula, njeni vojaki se niso več hoteli boriti. Rusija se je pogreznila v revolucionarni kaos in dolgotrajno državljansko vojno. Centralne sile niso več imele vojne na dveh frontah, zato je Nemčija lahko večino svojih potencialov preselila na zahodno fronto. Njeni vojaški strategji so do konca, ne glede na vstop ZDA v vojno na strani antante, verjeli v dokončno zmago nad nasprotnikom.

SSG - Začetek zelenega abonmajskega programa s SNG Nova Gorica

Timon Atenski, drama o ekonomiji denarja

Prizor iz predstave Timon Atenski v postavitvi SNG Nova Gorica

ATELJE PAVŠIČ ZAVADLAV

Angleška renesančna tragedija Timon Atenski, ki jo pripisujejo Williamu Shakespearu in njegovemu mlajšemu sodobniku Thomasu Middletonu, je v postavitvi Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica z režijo Janeza Pipana, drama o bankrotu, o ekonomiji denarja, tudi o uporabi denarja za ustvarjanje konsenza in obenem drama o človeku, ki so se mu podrele utvare o lastni priljubljenosti in se je zato razočaran iz dobrotnika spremenil v zagrenjenega ljudomrznika. Aktualnost tem, ki jih načenja že izvornik, je v režiserjevi priredbi močno izpostavljena in jo poudarjajo tudi scene in kostumi, ki se navezujejo na sedanjo modo, vendar ne vodijo v aktualizacijo dogajanja, temveč so gledalcu v pomoč za prepoznavanje družbenih konvencij in obredij zlasti na ravni vodenja oblasti. Predstava z impozantno igralsko zasedbo je bila premierno uprizorjena na začetku lanske sezone ob dvajseti obletnici gledališke stavbe v Novi Gorici, od četrta, 4. decembra, je na sporedu v Kulturnem domu v Trstu kot prva predstava zelenega abonmajskega programa Slovenskega stalnega gledališča.

Timon Atenski ni med najbolj priljubljenimi gledališkimi deli in je bila dokaj redko uprizorjena, verjetno ker pravzaprav ni bila nikoli dokončana; nekateri zgodovinarji gledališča trdijo da zato, ker se William Shakespeare pravzaprav ni ujel s soavtorjem Thomasom Middletonom. Je pa besedilo spodbudilo kar precej inovativnih sodobnih postavitev, denimo Brookovo v šestdesetih letih, in tudi misleci in literati so ga ve-

liko citirali, še najbolj pogostoma navajajo citat Karla Marx.

Naslovni junak je priljubljen Atenčan, ki zaradi svoje velikodušnosti zapravi vse premoženje: ko se v stiski obrne na nekdanje obdarovance, mu vsi obrnejo hrbet. Popolnoma obubožan in razočaran se zateče v divjino, od koder kliče pogubo nad domovino. Ko najde zlato žilo, se spet vsi obrnejo nanj, a Timon skoraj vse izkopano zlato da na razpolago izgnanemu atenskega poveljniku Alkibiadesu za prevzem oblasti v mestu. Med ljudmi prizna poštenost in zvestobo le svojemu bivšemu oskrbniku; senatorje, ki so ga prišli prositi za pomoč, odžene: nekoč ljubljeno mesto prekolne in v divjini umre sam. V svoji odčitavi režiser Janez Pipan ponuja odprt konec in možnost Timonove vrnitve. Predstava vsekakor sili gledalca v razmislek o številnih temah in nekako ne nudi odgovorov, kar pa je pravzaprav njena vrлина. V priredbi se je nedokončanost besedila spremenila v homogeno celoto, v kateri izstopajo vodilni liki; poleg Timona, ki ga prepričljivo igra Bine Matoh bodisi kot dobrovoljnega premožneža bodisi kot divjega ljudomrznika, zvesti oskrbnik Flavij Iva Barišiča, neotesani filozof Apamant Janeza Starine; pesnik Iztoka Mlakarja, slikar Kristjana Gučka in v raznih prizorih vsi ostali: senatorji, obrtniki, izterjevalci, služabniki.

Pri oblikovanju predstave so sodelovali dramaturginja Diana Koloini, scenograf Marko Japelj, kostumograf Leo Kulaš, skladatelj Aldo Kumar, koreografa Nastja Bremec in Michal Rynia. Besedilo je prevedel Srečko Fišer. (bov)

ŽALOSTNA VEST - Star je bil 95 let

Odšel je Milko Maticetov

Veljal je tudi za odličnega poznavalca Rezije

Milko Maticetov med srečanjem v Spacalovi galeriji v Štanjelu leta 2009

ARHIV KOSOVELOVE KNJIŽNICE V SEŽANI

Umril je Milko Maticetov, akademik, filolog, narodopisec, predvsem pa strasten raziskovalec. Star je bil 95 let.

Maticetov, rojen v Koprivi na Krasu leta 1919, je veljal za velikega strokovnjaka za ljudsko izročilo. Posebno pri srcu mu je bilo raziskovanje rezijanskih in benečanskih tradicij. Njegova bibliografija obsega skoraj 300 enot; med njegovimi najbolj znanimi in priljubljenimi knjigami je nedvomna zbirka pripovedk Zverinice iz Rezije. Bil je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Prejel je številne nagrade doma in v tujini.

Milko Maticetov je otroštvo je preživel v stiku z naravo in že takrat vzljudil krajevno dediščino. Ljubezem do zbiranja rekov, pesmi, pripovedk pa se je po mnemu marsikoga v njem rodila tudi zaradi ostrega odklonilnega odnosa, ki ga je do slovenskega jezika in kulture imel fašizem. Gimnazijo je obiskoval najprej v Kopru, nato pa v Gorici, kjer je prišel v stik tudi z Vergilom Ščekom: bil je član njegove Dijaške družine, v sklopu katere je gojil na-

rodno zavest. Z Borisom Pahorjem, Stanikom Vukom in drugimi mladimi intelektualci je urejal in sooblikoval razne ilegalne liste (Gmajna, Pisanice, Brinjevke, Tihe besede, Mladika).

Kot je Jasna Fakin Bajec v našem dnevniku zapisala ob Maticetovi 90-letnici, se je med študijem klasične in moderne filologije v Padovi dodatno poglobil v ljudsko slovstvo. »Tu ni bilo čutiti tako močnega zatiranja slovenske besede, temveč so mnogi profesorji študente spodbujali k raziskovanju ljudskega slovstva. Med univerzitetnimi profesorji je nanj posebej vplival italijanski slavist Arturo Cronia, ki ga je naučil osnov znanstvena raziskovanja. V tem obdobju je začel popisovati bogato izročilo ogroženih Slovencev v Italiji in Sloveniji. (...)

V študijskem obdobju je na izletu v Benetkah, pod turnom sv. Marka spoznal tudi svojo drago sopotnico, gospo Vido, doma iz Zagorja. Kot slavistka mu je vsekozi pomagala, ga strokovno spodbujala in ponekod spremljala na študijskih raziskovalnih poteh. (...)

Leta 1948 je v članku z naslovom O etnografiji in folklori zapadnih Slovencev izdal sintetični pregled izročila zahodnih Slovencev. Delo velja za temeljno etnološko delo zahodnih Slovencev in je hkrati edina njegova razprava, ki poleg duhovne upošteva tudi socialno in materialno kulturo. Po njegovi zaslugi je ljubljanski etnografski muzej dobil pomemben kraški predmet - čupo iz Nabržine.

Med dolgoletnim delom na Inštitutu za slovensko narodopisje je večino svojega znanstvenega dela posvečal raziskovanju ustelega slovstva ob mejnih predelih slovenskega etničnega ozemlja.

»Vodilna sestavina njegovega strokovnega nadzora je, da pri svojem raziskovalnem delu ohranja izjemno etičen in spoštljiv odnos do pripovedovalcev, nosilcev slovnostne folklore. Vseskozi jih obravnava kot avtorje enkratne stvaritve in to avtorstvo tudi spoštuje od prvega do zadnjega dejanja, kar pomeni, da njihove zgodbe zapisuje v kar se da avtentični podobi, v narčju, in jih ne spreminja v knjižni jezik oziroma prilagaja svojemu okusu.«

Med njegovimi najljubšimi raziskovalnimi področji je bila Rezija; v 60. in 70. letih prejšnjega stoletja je tu zbral nad tri tisoč tekstov ljudskega izročila in jih shranil v Arhivu slovenskih ljudskih pripovedi, ki ga je ustanovil v sklopu Inštituta za slovensko narodopisje pri SAZU. »Po besedah Pavla Merktuja ja postal »pravi Rezijan med Rezijani« oziroma najboljši poznavalec njihove kulture, narečja in izročila. Z njimi je preživljal tako počitniške dni, ko jim je pomagal pri poletnih poljskih opravilih in s tem pridobil njihovo zaupanje, kot zimске večere, ko so Rezijani imeli čas, da so mu zaupali pripovedno in pesmsko izročilo.«

TOMIZZEVA DUH

Globish ossia, vloga jezika v jeziku

MILAN RAKOVAC

V Franciji govorijo franglais, po Evropi evropanto ali evroenglish: jutri utegnemo vsi govoriti GLOBISH (hm, ne vem, če je dopustna takale skovanika ...). Kot smo stoletja kot linguo franco od Bejruta do Porta in od Bengazija do Bovca govorili veneto, našo domačo parlato. Seveda, jeziki se topijo kot ledeniki na severu, topijo se v globish, a tudi ta že ponika v kraticah elektronskega ne-jezika. Le še kompaktna, zaprta družbena skupina je morda poslednje zatočišče jezika. Narečja. Istrska: italijanska, slovenska, hrvaška, v katerih se sporazumevamo vsak dan. In v katerih se piše dobra literatura.

Ča je jezik u jeziku, ča je dijalekt u standardu? Kaj je manjšinski dialekt v večinskem okolju, ki ga ne priznava? Narečja nihče ne mara, ne tvoji lastni, še manj tuji večinci ... Z užitekrom brskam po slovenskih portalih in Italiji, ma vero ni straha, posvud puno »la dolce favella« domača, slovienska, slavinska, meni tako bliska i draga, zato ča uona je anke muoja: »Sedaj pa, ko smo nekoliko starejši, se sprašujemo: kdo pa zna pravzaprav govoriti slovensko? Ali ste se kdaj pogovarjali s ka-

kim mladim Kraševcem ali mladim Tržačanom? Ali je ta po vašem mnenju govoril po slovensko? Seveda je, ampak malo 'po svoje', a ne? Jezik našega zamejstva ni namreč slovenščina, temveč naše predrago 'pu domače'. To pa je jezik, ki se iz vasi v vas drastično spreminja. Tema spleta je pri vsakem prisotna. Vsi uporabljamo splet, da obdržimo prijateljstva z znanci iz drugih dežel. Šumovci sami med nami komuniciramo preko socialnih omrežij...

Iz Benečije: »Pravica poznat suoju zgodovino, je temeljna pravica usakega človeka, le tarkaj ku živiet na suoji zemji, guorit suoj izik, uživat daržavljanke pravice, imiet dostop do kulture an do elementarnih uslug organizane družbe.« S telimi besedami je zgodovinar Giorgio Banchig začel predgovor svojih zadnjih bukvi »Benečija, kar se mala an velika zgodovina srečata«, ki je nastala na podlagi 103 nadaljevanj, članku o zgodovini, ki jih je objavil časopis Dom med leti 2006 an 2010... Knjiga o Benečiji, je poviedu Qualizza, 'predstavljaja našo zgodovino, ki ima vič ku taužint liet, našo skupnost, naš narod, ki je puno

liet imeu avtonomijo an živeu v neke varste 'instinktivni' demokraciji. Tela skupost ni imiela slovenskih šuol, dokler nieso ustanovil dvojezične šuole v Špietru (lieta 1984 op.a.), pa je vsedno za 1200 liet ohranila suoju sloviensko besiedo an kulturo, zak je imiela suoju 'ustno' šuolo tu Cierkvi... 'Knjiga se zaključii optimistično, je potle doluožu Dapit. 'Banchig piše o vstopu Slovenije v Evropsko unijo an o padcu konfina, ki je po drugi svetovni ujski zaustavu razvoj slovenske skupnosti v videnski pokrajini. Kupe s konfinam so padle an vse zgodovinske ovire, ki so zadnja lieta zaznamovale tel prestor. 'Napisu je pru', je zaključii Qualizza, 'padle so zgodovinske ovire. De bi padle tud meje tu glavah, pa potrebujemo še donas glaboko spremembo perspektiv'«

Iz Rezije: »Slovinci so na Ravanci takole povabljeni: Sta dušle tu-w sridi od te rozajanske duline: to je löpu, da ste paršle! Warhövji od tih visökih guri, ka so na ti hüdi rokë so wbranjani od parka. Sede od Parka je izde na Ravanci blizu wäs. Wsa dulina anu največ mesta na nizku tu-w dulinu, tu ka

se mörë lehku tet po nogäh, to je dan lipi muzeo, ka parko je organizäl: to je Ekomuzeo duline Rezije. Izde pučnüwa isi ekomuzeo anu od izde štiri poti čejö wan pokazat bogatijo od zamje anu dela od isöh judi.«

Iz Trsta, pesem Atilija Kralja, zložena 1996: »Z anim m'tkam s'n piju kafe/ une dan u bar pr France/ k'r slučajno pride uan/ an diškors' uat minorange! / Ja! Da kaj? Da tu ... da uno ... / čujte Viii ... Vi ste med tisti/ ki ne zna da muj prenuono/ jemo je grunt na Via Battisti! / In t'n dual u Campo Marzo/ k'mr uabni tranvaj/ obdelavo suaje trte/ in si rihto suj tokaj! / Ma ... la sa?! Mi, no savevo! / Zdej ki znste lohko greste/ naše mesto je biu prej Trst/ puatle Trieste in ... zdej Trieste!!!«

In kaj naj bi bila poanta? V vesplošnem in neizogibnem raztapljanju in utapljanju jezikov v spačen planetarni jezik, postaja vsaka govorica zaokroženega, enovitega (teritorialnega, etničnega, kulturnega...) okolja poslednja trdnjava civilizacije. Narečja pa neusahljiv vir, tista »čista voda« Istranke Alferije Bržan - »ud kapca du murja!«

DAVORIN KRIŽMANČIČ, FOTOGRAF PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Spomin živi

Pred desetimi leti se je v spomin na vrtnitev Trsta Italiji leta 1954 Dežela Furlanija-Juljska krajina odločila, da izda knjigo, v kateri so skozi dela 12 fotografov predstavili življenje mesta v teh petdesetih letih. Izbor fotografov je bil nekoliko poseben in je povzročil tudi nekaj negotovanj, toda kljub temu so knjigo izdali in danes je praktično ni mogoče nikjer več dobiti. Na zadnjih straneh so objavljeni kratki osebni profili 12 protagonistov, med katerimi so znana imena, kot so Magajna, Borsatti, Montenero in seveda tudi Davorin Križmančič.

Če je bil Magajna prvi fotograf, ki ga je nek tržaški dnevnik, to je Primorski dnevnik, sprejel v službo, je bil Davorin Križmančič nedvomno zadnji. Že leta 1992 so se na Primorskem dnevniku pri notranji reorganizaciji odločili, da zaprejo fotografski odtok. Zaradi tega je Križmančič skupaj s Sergiom Ferrarjem (še eden od dvanajstere fotografov v knjigi) odprl majhno fotografsko agencijo Kroma in zagotavljal fotografije Primorskemu, ki je kot prvi v Trstu začel objavljati barvne fotografije. Po nekaj letih je Ferrari prepustil Kromo Križmančiču, ki je svoje delo nadaljeval z Damjanom Balbijem.

Pred enim letom nas je novica o tragični Davorinovi smrti močno pretresla. Mož z videzom večnega mladeniča, ki je bil vedno prisoten na malih ali velikih dogodkih, ki se mu je vedno mudilo, saj je moral vedno hiteti še kam drugam, in ki je bil vedno - ali skoraj vedno - zaskrbljen, ker se mu računi niso izšli, se je odločil, da se ustavi za vedno.

Morda se je kdo vprašal, kdo je bil v resnici ta človek, ki je prevzel težko dediščino Maria Magajne, pričevalca petdesetletne zgodovine krajevnega življenja, ki so ga zaradi njegove profesionalnosti, resnosti in prijaznosti poznali tako Slovenci kot Italijani. Ni lahko nadomestiti nekoga, ki je bil res pravi mit. In če k temu dodamo še negotovost svobodnega poklica in delo, ki se vedno začne a nikoli ne konča, je jasno, da je bilo težav, s katerimi se je moral soočiti Davorin, veliko.

Davorin je umrl pri 54 letih. Lahko bi rekli, da ni imel prav lahkega značaja. Ni veliko govoril, zelo težko se mu je bilo približati, bil je samotni, kot je samotni poklic, ki si ga je izbral. Fotoreporter je prav gotovo nekdo, ki dela sam: sam v množici na nekem koncertu ali na demonstracijah. Delo, ki zahteva veliko zbranost in sposobnost, da se izločiš iz sveta, ki te obkroža, da najdeš moč in vztrajaš tudi v dežju ali čakaš na gol na neki nogometni tekmi ali pa da fotografiraš mrtveca pred objokanimi svojci.

Fotoreporter nima delovnega urnika, ne pozna praznikov ali nedelj; v vsakem trenutku mora biti pripravljen, da sprejme telefonski poziv in pusti vse in pohti tja, kamor ga pokličejo. Gre za poklic, ki zahteva veliko odpovedi, med temi je tudi družina, ki se težko sprizajni z življenjem v tako divjem ritmu.

Ljudje se običajno ne zavedajo te samote, drugi, z bolj odprtim značajem - dovolj je, če se spomnimo, na Magajno - ta bremena, ne da bi o tem preveč razmišljali, lažje prenašajo. Kdor je bolje poznal Davorina, ali je mislil, da ga bolje pozna, se je kasneje spraševal, če bi lahko preprečili to ekstremno odločitev in mu na kak način pomagali. Toda ta temna bolečina, ki raste v neki osebi in preraste v tragično odločitev, je velikokrat tako skrita, da zleđa kot nekaj normalnega.

Davorin je odšel v tišini. Tako kot vedno nikogar ni hotel motiti ali prositi za pomoč. Ni mu uspelo najti izhoda iz temnega tunela nelagodja. Zapustil nam je na tisoče posnetkov in nekaj slabe vesti.

Na pogrebu v njegovi Bazovici je bilo veliko ljudi: sorodniki, novinarji, fotografi, prijatelji in znanci. Ta negotov mož, ki ni veliko govoril in se ni pogosto smejal, je s svojim odhodom ustvaril dogodek, ki ga tokrat ni mogel fotografirati.

Sergio Ferrari, Damjan Balbi

ŠTEVERJAN - S sredstvi iz zaščitne zakonodaje

Vsaka hiša bo dobila dvojezično tablico

Števerjanska uprava pripravlja »dvojezično« darilo za svoje občane. Ne bo jim ga poklonila za božič, ki je že pred vrati, ampak čez približno dve leti, ko bodo v občinsko blagajno predvidoma pritekla finančna sredstva za nove projekte na področju vidne dvojezičnosti, ki jih bo v teh dneh predstavila deželni FJK za črpanje sredstev iz zakona št. 482/1999. Občina bo zaprosila za prispevek, s katerim bo nabavila 360 tablic s hišno številko, ki jih bodo števerjanske družine namestile na pročelja svojih hiš ali na druga ustreznata mesta.

Posebnost novih hišnih tablic bo ta, da bodo dvojezične: nad hišno številko bo občinski grb z napisom »Comune di San Floriano del Collio - Občina Števerjan«, pod njo pa dvojezično ime kraja, kjer hiša stoji, npr. »Località Scedina - Kraj Ščedno«. S tem, piše v opisu projekta, bo uprava ujele dve muhi na en mah: prispevala bo k poenotenju urbanega videza vasi, ob tem pa bo naredila še en korak na poti uveljavljanja vidne dvojezičnosti. Prvi cilj je povezan s turističnim razvojem občine, saj si uprava želi, da bi na obiskovalce vas naredila čim boljši vtis, drugi pa z zaščito jezika in narodnostne identitete. »O dvojezičnih tablicah razmišljamo že več časa, saj so krajevne table z imeni krajev in kašipoti že dvojezične. Prošnjo bomo vložili na podlagi zakona št. 482, če nam projekta ne bodo odobrili, pa bomo poskusili še prek zaščitnega zakona št. 38. Zdi se nam zanimiva pobuda; bojim se, da bo tovrstne projekte v prihodnosti bolj težko izvajati, če se bodo morale slovenske občine povezati v združenja,« pravi županja Franka Padovan in poudarja, da bo pred nakupom tablic tako ali drugače minilo nekaj let, saj denar za tovrstne projekte dežela izplačuje z dveletnim zamikom. Kaj pa bodo o zamenjavi tablic rekli občani? »Menim, da pobuda ne bo naletela na nasprotovanje. Če pa se bo našel kdo, ki ne bo pripravljen zamenjati svoje tablice z novo, nam bo moral uradno utemeljiti, zakaj,« pravi županja.

Občina Števerjan bo deželo zaprosila za 4.831,20 evra, s katerimi bo kupila 360 aluminijastih tablic velikosti 18x12 cm. Projektu poblizje sledi občinski odbornik Marjan Drufovka, po katerem se danes tablice s hišnimi številkami v Števerjanu med sabo zelo razlikujejo. »Nekatere imajo samo hišno številko, druge številko in napis, tretje so lesene, ... Odločili smo se, da jih poenotimo, tako da bo videz občine bolj urejen, hkrati pa bomo prispevali k uveljavljanju dvojezičnosti,« je povedal Drufovka in dodal: »Po zadnjih informacijah, ki so mi jih posredovali, bodo na podlagi zakona št. 482 tokrat financirali predvsem delovanje furlanskih in nemških jezikovnih služb. V primeru, da bo prošnja zavrnjena, bomo poiskali drugo pot, projekt pa nameravamo vsekakor izpeljati do konca.« (Ale)

Vse tablice s hišnimi številkami v občini Števerjan (desno) bodo nadomestili z dvojezičnimi (zgoraj)

BUMBACA

POGREBA Valentinina zadnja pot

O Andrei Roitzu odloča sodnik

Danes bodo na zadnjo pot pospremili 24-letno Valentino Pugliese, ki jo je avtomobil sredi novembra zbil v Gradišču. Nekaj tednov je bila v farmakološki komi, a je nazadnje podlegla poškodbam. Ob 11. uri bo pogrebni obred v stolnici v Gradišču, sledil bo pokop.

Predvidoma na začetku prihodnjega tedna pa bo pogreb 50-letnega Andree Roitza, ki se je smrtno ponesrečil v noči s torka na sredo v Gorici. Prave obdukcije na njem ne bo, danes bodo opravili le inšpekcijo trupla, nakar naj bi sodnik dal zeleno luč za pogreb.

GORICA - Nova stanovanja v Ulici Formica

Osem družin so osrečili, tisoč jih še čaka na dom

V Ulici Formica v Gorici je bilo včeraj praznično. Pokrajinsko podjetje za stanovanjske gradnje ATER je osmim družinam izročilo ključke ravno tolikih stanovanj, ki jih je uredilo v stari palači s hišno številko 12. Objekt je bil obnovljen v zadnjih letih, podjetje ATER je vanj vložilo okrog 2 milijona evrov. 888.332 je bilo državnih sredstev, ostalo pa je podjetje prispevalo iz svoje blagajne in s tem osrečilo osem družin, ki so več let čakala na ljudsko stanovanje. To je seveda le kaplja v morju, saj je na čakalnih listah na Goriškem še vedno preko 1000 ljudi.

Včerašnjega prereza traku sta se udeležila upraviteljica podjetja ATER Angela Calderera in direktor Domenico Degano, prišli pa so tudi deželna odbornica za javna dela Mariagrazia Santoro, deželna odbornica za okolje Sara Vito in župan Ettore Romoli. »Dogodki, kot je današnji, imajo dvojni pomen. Po eni strani predstavljajo odgovor na rastoče povpraševanje po ljudskih stanovanjih, ob tem pa se mi zdi vredno izpostaviti tudi potrebo bo obnavljanju

in ovrednotenju starih palač v mestu, ki bi drugače propadale,« je dejal župan, odbornica Mariagrazia Santoro pa je povedala, da se je dežela pravkar zavzela za ustanovitev sklada za t.i. »social housing« (poiskali bodo 4 milijone evrov), ob tem pa je v finančni zakon vključila 10 milijonov evrov prispevkov za občane in podjetja, ki nameravajo vlagati v obnovo stavb. »Dodatna dva milijona smo namenili za vzdrževanje objektov, ki jih upravlja podjetje ATER,« je povedala Santorova. Sara Vito je spomnila še na pomen vlaganja v energetske učinkovitost novogradenj in obnovljenih stavb.

Podjetje ATER je pred dobrim mesecem že predalo namenu poslopje na vogalu med ulicama Sertorio Veneto in Bona v Gorici, kjer je bil pred leti sedež zavoda INAM, danes pa je v njem 39 neprofitnih stanovanj. Po včerašnji predaji osmih stanovanj v Ulici Formica je sedaj na vrsti še šest obnovljenih stanovanj v Ulici Rabatta, za katera je v pripravi dokumentacija za vseljivost. (Ale)

Prerezu traku je sledil ogled stanovanj

BUMBACA

GORIŠKA - Pokrajina bo priskočila na pomoč redovnikom

Dolge vrste pred menzo

Ne obiskujejo je le prosilci za azil, ampak tudi vse več Goričanov - Del prebežnikov bodo odpeljali v kraj Terranova

Tudi včeraj predpoldne je bila pred kapucinsko menzo gneča

BUMBACA

Goriška pokrajina bo priskočila na pomoč kapucinom. Menzo za reveže, ki jo leti upravljajo v goriškem mestnem središču, obiskuje v zadnjih mesecih vse več ljudi - pred vhodnimi vrati v Ulici San Francesco je bila tudi včeraj dopolna dolga vrsta -, redovniki pa imajo zaradi tega težave s kritjem stroškov. »Revščina se širi, vse več občanov je v veliki stiski. Menze za reveže ne obiskujejo le prosilci za azil, ampak vedno večje število Goričanov,« je povedal predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, ki se je v prejšnjih dneh srečal s kapucini in jim obljubil pomoč. »Povedali so mi, da se jim je nabralo za 35.000 evrov dolga. 10.000 evrov jim je že zagotovila Fundacija Gori-

ške hranilnice, mi pa bomo zraven prispevali še 10.000 evrov, kar ni majhna vsota. Lani smo pomagali Karitas, letos pa kapucinom,« je povedal Gherghetta in pristavil, da je v stiku z nekaterimi podjetniki, ki naj bi bili tudi pripravljeni priskočiti na pomoč.

Medtem se v Gorici število prosilcev za azil, ki nimajo strehe nad glavo, iz dneva v dan veča. Od zaprtja bivšega avtosalona Lancia v Tržaški ulici naj bi se jih nabralo že okrog 50; nekateri spijo v parkih, ostali so našli druga zasilna zavetišča. Petnajst izmed njih bi že 2. decembra morali prepejlati v kraj Terranova v občini Škocjan, kar pa se ni zgodilo, saj morata prefektura in občina najprej podpisati sporazum. (Ale)

TRŽIČ - Sindikati
V ladjedelnici znova protest
Zaradi fleksibilnosti in podizvajalcev

V tržiški ladjedelnici družbe Fincantieri so včeraj delavci ponovno stavkali. Protest, ki ga je organiziralo enotno sindikalno predstavništvo kovinarjev Fim-Fiom-Uilm, so sklicali z namenom, da priključijo pozornost na fleksibilnost v delovnih urnikih in pogodbah, ki jo družba izvaja od letošnjega julija, zato da bi povečala produktivnost, poleg tega še na potrebo po zamenjavi delavcev, ki zapuščajo ladjedelnico. Družba mora zaposlovati, brezposelnih je med nami na pretek, trdijo v sindikatih in navajajo podatek, da je samo na ozemlju goriške pokrajine 15 tisoč ljudi brez dela. Če ne bodo osebja črpali iz krajevnega okolja, se bodo morali obračati na podizvajalska podjetja, kar povečuje socialni strošek, ki ga mora potem plačevati ves Tržič, še opozarjajo sindikati. Ti obenem zahtevajo, da v bran italijanskega ladjedelnictva odločno stopi predvsem državna vlada, »ki mora zaščititi območja, ki živijo od ladjedelnictva, in mora vanje tudi vlagati.«

Enotno sindikalno predstavništvo kovinarjev Fim-Fiom-Uilm se je že v minulih dneh lotilo seznanjanja prebivalcev Tržiča in Ronk s težavami, ki tarejo ladjedelnice delavce in s katerimi se spopadajo zadnjih pet mesecev. V ta namen delijo med ljudmi letake. Kamna spotike, zaradi katerih so na bojni nogi, pa sta omenjena fleksibilnost in seganje po delu podizvajalcev.

TRŽIČ - Odločitev porotnega sodišča

Carannanteju zaradi umora 23 let zapora

Tržaško porotno sodišče je včeraj obsodilo na 23-letno zaporno kazen Micheleja Carannanteja, 21-letnega Devičana, ki je bil obtožen namernega umora Riccarda Degrassija. Pristaniški delavec iz Tržiča je umrl v Pancanu 19. januarja 2013, potem ko se je morilec znesel nad njim z dvema glinastima vazama in s plastičnim zabojnikom za odpadke. Degrassi je izdihnil na pločniku v mlaki krvi, star je bil 38 let.

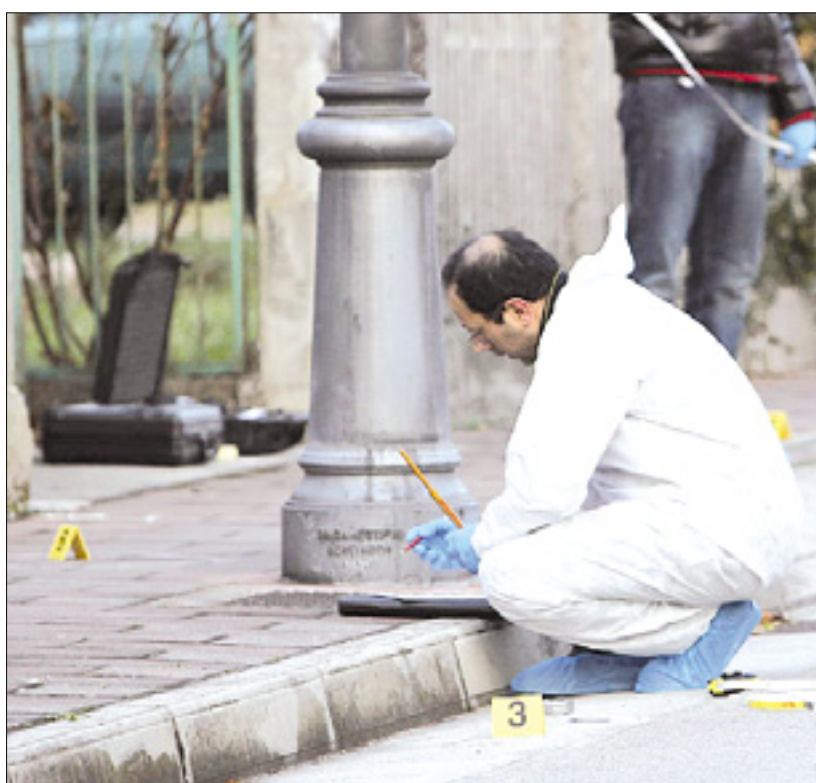
Michele Carannante, ki je bil včeraj v sodni dvorani skupaj s svojima odvetnikoma, je bil obsojen tudi na plačilo začasne odškodnine v višini 50.000 evrov civilnim tožnikom, o preostalem delu odškodnine pa bo odločal sodnik v civilnem postopku. Sodni senat je po triurnem zasedanju izdal zanj tudi prepoved opravljanja javnih funkcij in mu naložil plačilo sodnih stroškov. Utemeljitev obsodbe bo znana čez 90 dni.

Obsojenec je sodnika poslušal v tišini, na obsodbo se ni odzval. Ko so ga pazniki pospremili iz dvorane sodišča, se ni ozrl proti svoji družini in niti v smer Degrassijevih svojcev, ki so sedeli v neposredni bližini. Carannantejev oče Enzo je pred izrekom obsodbe stal sinu ob strani, njegova odvetnika Elisabetta Burla in Gianantonio Milio pa sta že napovedala priziv proti razsodbi. Med novembrsko sodno obravnavo sta odvetnika namreč izpostavila, da je bila preiskava pomanjkljiva.

»Potrebna so natančnejša preverjanja. Elementi, ki bremenijo Micheleja Carannanteja, ne dokazujejo, da je on morilec,« sta trdila odvetnika, ki sta zagovarjala tezo, da so Degrassija okrutno umorili drugi ljudje ter da se je Carannante znašel na napačnem mestu v napačnem trenutku. Odvetnica je izpostavila, da analize te-

lefonskih klincev ne dokazujejo ničesar in da na Carannantejevih oblačilih ni bilo sledov Degrassijeve krvi. »Ne moremo izključiti okoliščine, da je bil na kraju zločina navzoč kdo drug. Indici ne dokazujejo ničesar, so protislovni, zato pričakujemo oprostilno sodbo,« je novembra izjavil odvetnik Milio, po katerem so zaključki, do katerih je prišla državna tožilka Valentina Bossi, napačni. Tožilka je predlagala, naj se Carannanteju ne priznajo olajševalne okoliščine in naj bo obsojen na dosmrtno ječo, pri čemer se je sklicevala tudi na najdene sledove njegovih čevljev in na znamenja neznankega nasilja, ki jih je na Degrassijevem truplu ugotovil sodni zdravnik Carlo Moreschi.

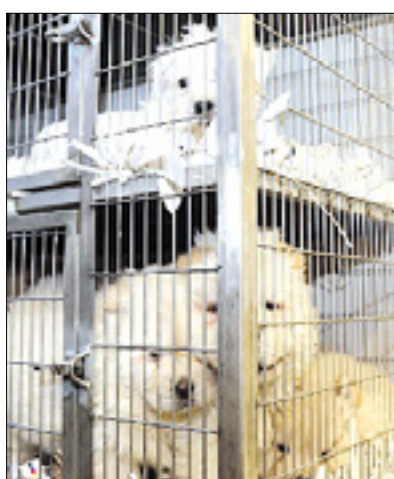

Riccardo Degrassi (levo) in kraj umora (zgoraj)

BONAVENTURA

ŠTANDREŽ - V furgonu, namenjenem v Neapelj

340 shiranih živali

Pri Štandrežu zaseženi »živi« tovor

BUMBA

GORIŠKA - Poslanca Tamara Blažina in Matjaž Nemec

Dobre prakse goriškega EZTS naj se prenesejo tudi drugam

Poslanca Tamara Blažina se je sestala z novogoriškim poslancem Matjažem Nemcem, ki je na zadnjih parlamentarnih volitvah vstopil v slovenski državni zbor.

Mladi poslanec iz Bilj pri Novi Gorici je do nedavnega sodeloval v kabinetu predsednika republike Boruta Pahorja in je bil kot kandidat stranke Socialnih demokratov tokrat prvič izvoljen za državnega poslanca. Tržaška poslanka mu je ob tej priložnosti zaželela »uspešno pot na nelahki politični sceni, še posebno danes, ko doživlja Slovenija tako kot sicer tudi Italija veliko gospodarsko in splošno družbeno krizo«. Tamara Blažina je strankarsko sorodnemu poslancu posredovala informacije o trenutnem stanju italijanske politike in še posebno Demokratske stranke; pri tem je izpostavila vlogo slovenske deželne komponente Demokratske stranke, v kateri so poleg nje soudeleženi še deželni svetnik ter številni pokrajinski in občinski predstavniki tako, da »komponenta dejansko izraža najpomembnejše politično predstavništvo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji«.

Slovenska poslanka je tudi opozorila na potrebo, da se končno uredi sestava manjšinskega sveta pri predsedniku vlade. »Ta še danes predstavlja le en del političnega predstavništva slovenske manjšine v Italiji, ki je, kot vemo, dokaj razvejana in v kateri slovenska komponenta Demokratske stranke predstavlja pomenljivo realnost,« je pojasnila.

Poslanec Nemec, ki se je pred kratkim včlanil v skupino prijateljstva Slovenija-Italija, je najprej izrazil željo, da bi se obojestransko sodelovanje razvijalo in nadgrajevalo predvsem, kar zadeva skrb za Slovence v Italiji in čezmejnne odnose. S sogovornico je soglašal, da doživljamo zahtevno obdobje, povedal je tudi, da je »po tehtnem premisleku sprejel predlog stranke Socialnih demokratov in pristal na izziv, čeprav se zaveda, da stopa na negotovo in ne nujno uspešno pot«. Izrazil je prepričanje, da »je danes čas za temeljite spremembe in obenem čas, da svoj del odgovornosti in breme izziva prevzamejo predvsem mlajši«. Prepričan je, da gre v tem času delovati zelo trezno in konstruktivno, saj nujno potrebno udejanjanje reform na vseh področjih daje duška tudi polemikom in konfliktom, ki jih marsikdo uporablja demagoško.

Tamara Blažina in Matjaž Nemec

Predmet pogovora med poslancema je bilo tudi čezmejno sodelovanje. S tem v zvezi sta izpostavila potrebo, da se dobre prakse goriškega Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) prenesejo tudi na druga območja v čezmejnem prostoru, saj bo to zelo dragoceno sredstvo pri uveljavljanju razvojnih smernic severno-jadranskega prostora. Naveza med sorodnima strankama oz. med parlamentarci iz krajevnega okolja lahko odigra pomembno vlogo pri utrjevanju integracijskih procesov. Potrebno pa bo dodatno uveljaviti vlogo manjšin, sta se strinjala poslanka, ki sta poudarila, da sta ravno slovenska narodna skupnost v Italiji in italijanska v Sloveniji povezovalni element in hkrati še ne popolnoma izkoriščen potencial, »v kolikor tako Rim kot tudi Ljubljana večkrat pozabita na specifičnost tukajšnjega čezmejnege prostora«.

Italijanski kombi z »živim« tovorom se je pripeljal do državne meje pri Štandrežu, ko je naletel na patroljo gozdne straže. Ko so vozilo odprli, so v njem odkrili kletke z nekaj sto shiranimi pasjimi mladiči in še z nekaj mačkami. Gre za eno največjih tovrstnih najdb zadnjih let. Moškega, ki je sedel za volanom in je bil namenjen v Neapelj, so kazensko ovadili zaradi tihotapljenja in domnevnega trpinčenja živali.

Do najdbe je prišlo včeraj popoldne, ko je nenadzorovano mejo prečkal furgon z italijansko registracijo. Nekaj sto metrov stran je bila na preži gozdna straža. Med pregledom vozila so našli 340 psičkov različnih pasem in še pet perzijskih mačk, ki so bili zgneteni v kletkah. Mladiči so bili stari od 7 do 8 tednov - v Italijo je dovoljeno uvoziti živali le po tretjem mesecu starosti -, predvsem pa so bili podhranjeni in shirani, tako da je bil njihov lajež podoben ječanju. Gozdni stražarji so vozilo in živali zasegli, na kraj pa so priklicali pristojno službo, ki je mladiče odžejala in jim nudila prvo pomoč. Nato so jih prepeljali v pokrajinski center za zdravljenje živali v kraju Terranova pri Škocjanu, v center živalske zaščite v Videm in v kliniko Tergesteo v Trstu. Zaradi »pasjih« razmer v kombiju so ocenili, da bi več živalic poginilo med potjo.

Moški je mladiče natovoril na Madžarskem, namenjen pa je bil v Neapelj, kjer upravlja pasje gojišče. Znan je pojav nezakonitega uvažanja psov iz vzhodne Evrope: na Madžarskem ali Slovaškem jih kupujejo po 30-50 evrov, v Italiji pa vsakega mladiča prodajo po 1200-1300 evrov. Neapeljcana so med prepovedanim uvažanjem živali zalotili že pred dveh letoma. Včeraj si je nakopal novo ovadbo.

GORICA - Nesreča Mladenič v bolnišnici

Povzili so ga v četrtek v Ulici Scodnik

Mladoletnik, ki ga je v četrtek v bližini višješolskega zavoda Gabriele D'Annunzio v Ulici Scodnik v Gorici zbil avtomobil, je bil včeraj še v bolnišnici. Mladega N.A., ki stanuje v občini Moš in je star 16 let, je povozil avtomobil znamke Ford fiesta, ki ga je upravljal 68-letni Goričan V.P. Mladega pešca so z rešilnim avtomobilom odpeljali v videmsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje.

Nesreča se je zgodila okrog 13.50. N.A. je prečkal cesto na prehodu za pešce, ko je iz Ulice Brass pripeljal Ford fiesta in ga zbil. Na prizorišče nesreče je ob prometni policiji pridrvela služba 118, ki je mladega pešca z rešilnim vozilom odpeljala v videmsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli pod t. i. rdečo oznako, kar pomeni, da gre za urgenten primer. N.A. naj bi vsekakor ne bil v smrtni nevarnosti.

TURJAK - Občina »Obhodnic ni nihče avtoriziral«

Ne smemo dovoliti, da se podžigata strah in panika, ki bi ju nekateri znali izkoriščati. Tako občinska uprava v Turjaku komentira vest, da so nekateri krajanje na lastno pest organizirali obhodnice za nadziranje vasi zaradi porasta vlomov in tatvin. »Tatvine na domu so še toliko bolj odvratne, ker je to kraj, kjer se posamezniki in družine čutijo na varnem. Preprečiti pa moramo vsak pretiran preplah, ki bi povečal med ljudmi stisko, to pa bi nekateri izrabili za brezpredmetno politično polemiko,« so sporočili z občine.

Odziv turjaške uprave je torej različen od reakcije v Foljanu, kjer je celo župan nekajkrat sodeloval v obhodnicah. Župan Turjaka Enrico Bullian opozarja, da takšnih patrolj »nobena oblast ni avtorizirala, niti seveda občinska uprava. Takšne obhodnice obstavno ne smejo obstajati«. Bullian poziva krajanje, da morajo takoj obvestiti sile javnega reda, če opazijo sumljive osebe ali sumljivo dogajanje. »To morajo početi tudi za druga kazniva dejanja, kot na primer za davčno utajo,« pravi župan Turjaka.

GORICA - Sredi sedemdesetih v mestu zlato filmsko obdobje

Bil je »modernissimo«

Kavana Alle Ali na Korzu Italia v Gorici, nasproti spominskega parka, se tako imenuje še iz obdobja, ko so vanjo s tedanjega mirenskega letališča zahajali piloti italijanskega kraljevega letalstva. Pred kratkim je v njej potekala zanimiva spominska prireditev o kinematografski dejavnosti, ki je zaznamovala goriško kulturno življenje v letih od 1974 do 1978.

Pred skoraj štiridesetimi ljudmi, v glavnem zrelih let, sta spregovorila dva tedanja aktivna udeleženca ne zgolj mestnega filmskega dogajanja. Sandro Scandolara je v kratkih in učinkovitih potezah priklical v spomin zgodovino filmskih predstav v Gorici, Vidmu, Trstu in drugod po Italiji od časa fašistične vladavine in njene strukture Luce mimo ustanove ENIC, ki je leta 1935 upravljala 29 dvoran, leta 1957 pa že več kot 500. Potem se je zataknilo in predsednik Giovanni Gronchi je likvidiral sistem, dvorane so šle v prodajo. Z lotizacijsko logiko je področje filma prešlo v roke socialistov, zato so po državi začeli prikazovati tudi filme iz Vzhodne Evrope. Distribucija je bila v domeni podjetja Italnoleggio, ki je na začetku oskrbovalo 16 dvoran v glavnih deželnih mestih; sledilo je drugih 16. Podjetje je prejelo tudi pravico programiranja. Gorica je prišla v to omrežje zaradi nekaj zapletov in filozofije daj-dam, povezane s Perugia.

Udeleženci smo izvedeli, da sta prvo kinodvorano sploh v Gorici opremila in upravljala Ludvik Tomšič in znan fotograf Anton Jerkič, in sicer leta 1907. Jerkič je sam že prej opremil svoj fotografski laboratorij v Gospodski ulici v dvorano za projekcije. Skupna kinodvorana je stala na sedanji lokaciji veletrogovine z jstvinami na Battistijevem trgu. Lesena struktura je zgorela, zato so stavbo obnovili leta 1913, a kmalu se je razbesnela prva svetovna vojna. Leta 1945 je prostore spet usposobila Zavezniška uprava v glavnem za vojaštvo. Leta 1960 se je prvič pojavilo ime Modernissimo. Programiranje je bilo dnevno in skupaj z drugimi dvoranami so v Gorici za-

vrtili po 450 filmov vsako leto.

Gorica je sčasoma postala filmsko vodilna pokrajina v FJK in z nekaterimi drugimi mesti v Italiji so v kinodvorani Modernissimo vrtili kakovostne filme višje umetniško sporočilne ravni. V njej se je zbirala italijanska osveščena publika, napredno usmerjena do laično leve struje Krščanske demokracije. Ostali del mesta je ostajal mlačen razen na predpremierah. Nadškofija pa je dejavnosti in njenim sporočilom nasprotovala. Leta 1975 so v kinodvorani pripravili pregled - bil je prvi v Gorici in se pravi v Italiji - jugoslovanskega filmskega ustvarjanja. Predvajali so enajst naslovov, med katerimi izstopajo *Zbiralci perja*, *Deveti krog*, *Jutro*, *Sutjeska*, *Bube v glavi* ... Za slednjega so povabili tudi režiserja Miloša Radivojevića, ki pa svojega filma ni prepoznal - tako so ga v Italiji izmislili, predelali in premešali!

Sledili so sovjetski, čilski, kubanski filmi. Uprava je celo izdajala mesečnik, ki je osveščal gledalce. S svojimi deli sta jih opremila Franco Dugo in Luciano de Gironcoli. Filmski poznavalec Jože Dolmark je sledil Scandolari s svojimi izvirnimi spomini kot novogoriški občan, ki je v mladostnih letih skupaj z drugimi prihajal v Modernissimo. Posredoval je občutke in spoznanja, ki so se tedaj oblikovala in jih njegova generacija nosi tudi danes v sebi. V Slovenijo so filmi prihajali s triletnim zamikom glede na Gorico, ki je imela tudi v Italiji prednostni položaj. Kdor se je kasneje preselil v Ljubljano in začel ustvarjati, je v sebi nosil izkušnjo Modernissima. Z dopolnili so posegli Renato Fiorelli, Nereo Battello, ki je spomnil na goriški Cineforum, in nekdanja blagajničarka, s katero bi se bilo vredno posebej pogovoriti.

Kako se je nadaljevala sicer površno opisana nit, vemo. Po presledku so v Gorici nastali Kinoatelj, združenje Amidei, večdvoranski sistem na Travniku, mediateka, krajevna video produkcija in tudi začetek filmske proizvodnje. (ar)

Jože Dolmark in Sandro Scandolara (levo); kjer je bil Modernissimo, domuje danes združenje Seghizzi

BUMBACA

DOBERDOB

Jutri prva Božična tržnica

Amatersko športno združenje Mladost iz Doberdoba prireja jutri od 12. ure do večernih ur prvo Božično tržnico. V leseni hišici, ki so jo pred kratkim zgradili ob nogometnem igrišču, bodo domači obrtniki razstavljali in prodajali ročne izdelke, od lesenih okraskov do izdelkov iz blaga in iz cvetja. Gre za eno izmed pobud ob proslaviti 45. obletnice ustanovitve društva. Sploh pa bo jutri popoldne okrog nogometnega igrišča v Doberdolu pestro, saj je ob

14.30 na sporedu nogometni derbi med doberdobsko Mladostjo in bazoviško Zarjo. Obe ekipi sta namreč v samem vrhu 2. amaterske lige - Zarja je trenutno druga z 29 točkami, Mladost pa tretja s 24, a je odigrala tekmo manj, tako da se obeta zelo zanimiv dvoboj. Tako za ljubitelje nogometa kot za obiskovalce Božične tržnice bo seveda deloval dobro založen kiosk, pri katerem ne bo zmanjkalo zlahkne kapljice. Organizatorji sporočajo, da bo Božična tržnica potekala tudi v primeru dežja, saj bodo obrtniški izdelki razstavljeni pod streho tamkajšnje hišice. (av)

ŠEMPETER - Gradnja urgentnega centra

Denarja še vedno ni

Matej Arčon: »Ni prave volje na strani države ali celo državni uradniki ne opravijo svojega dela za izvedbo ključnih projektov«

Na Goriškem precej odmevajo zadnji zapleti v zvezi z izgradnjo 7,2 milijona evrov vrednega novogoriškega urgentnega centra. Dnevi neusmiljeno bežijo mimo, gradnja se še ni začela, 3,7 milijona evrov evropskih sredstev je zato ogroženih. Na pobudo novogoriškega župana Mateja Arčona bodo o nastali situaciji po vsej verjetnosti spregovorili tudi na torkovi seji sveta regije.

Kljub temu, da je prejšnji teden služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko potrdila projekt »urgentni center«, se kljub pričakovanjem gradnja še ni začela. Še več, v tem času niso bile še niti podpisane pogodbe z izbranim izvajalcem. Na nastalo situacijo in na dejstvo, da se zaradi koriščenja evropskih sredstev že krepko mudi, se je odzval poslanec Matjaž Nemeč, ki je v odprtem pismu vladi izrazil bojazen, da ministrstvo za zdravje kljub odločbi za dodelitev sredstev še ni prejelo ne sredstev EU ne obveznega deleža države. Ta je temu res tako, so za Primorski dnevnik predčverčajš-njim potrdili na omenjenem ministrstvu. Ker denarja še nima, projekta ministrstvo še ni uvrstilo v načrt razvojnih programov - to pa je predpogoj za podpis pogodbe in začetek gradnje.

Za komentar in pojasnilo, kaj to pomeni za projekt izgradnje novogoriškega urgentnega centra smo se obrnili na vodstvo šempetrske bolnišnice, a so nam od tam sporočili, da odgovora ministrstva za zdravje ne morejo komentirati. Se je pa na nastalo situacijo

Šempetrski bolnišnica

KM

na našo prošnjo odzval novogoriški župan, ki je na dnevni red torkove seje sveta regije že predlagal umestitev dodatne točke o seznanitvi z aktualnim stanjem glede gradnje urgentnega centra v Šempetru. Na sejo je povabljen tudi v.d. direktorica Splošne bolnišnice dr. Franca Derganca, Nataša Fikfak.

»Denar v državi očitno zmanjkuje na vseh področjih, tudi pri ključnih projektih. V tem času bi bilo zato smiselno ravnati nadvse trezno in zagotoviti možnost izvedbe že odobrenim projektom, ki so ključni za razvoj in kakovost življenja ljudi, v tem konkretnem primeru gre celo za človeška življenja,« opozarja Arčon, ki je prepričan, da bi

CONI-jev spomin na Feriga

Sejno dvorano goriške zveze CONI v Ulici XXIV Maggio v Gorici bodo poimenovali po Elviu Ferigu, dolgoletnem upravitelju kavarne Garibaldi ter športnem navdušencu. Slovesno poimenovanje bo danes ob 11.30.

Podobe z meja cesarstva

Združenje Società Cormonese Austria vabi na odprtje razstave z naslovom »Galizia e Bukowina - Storia ed immagini dai confini dell'Impero«, ki bo danes ob 18. uri v razstavnih prostorih v Ulici Matteotti v Krminu; na ogled bo do 6. januarja.

Poslastica za košarkarje

V dvorani UGG v Gorici bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo »Vale tutto - Le storie segrete della pallacanestro italiana« avtorja Lorenza Sanija. Z njim se bo pogovarjal Sergio Tavčar.

Dreви Schubert in Brahms

V dvorani Pokrajinskih muzejev v goriškem grajskem naselju bo danes ob 17. uri koncert pianistov Barbare Rizzi in Anonia Nimisa, ki bosta igrala Schubertove in Brahmsove skladbe.

Čez mejo v Krminu

V Krminu se bo danes nadaljeval festival Cormonslibri. Ob 16.30 bodo v dvorani Italia predstavili video »Oltre il confine« (Čez mejo), ki so ga pripravili na krminski šoli Pascoli s pomočjo Tatjane Rojc, nakar se bo Francesco Tomada pogovarjal s pesnikoma Jurijem Paljkom in Miho Obitom.

Povečana prodaja penin

V Kleti Brda so lani decembra na domačem trgu prodali za okrog 250% več penin kot ostale mesece. Podatkov za letošnje leto še nimajo, saj se je praznični december komaj začel, ker pa prodaja penin konec leta tradicionalno poskочи, se v Kleti Brda nadejajo, da bo letošnja količina prodanih penin še višja kot lani. (km)

Goriški župan Ettore Romoli je včeraj na občini izročil priznanje mesta Mauru Ungaru, odgovornemu uredniku tednika Voce Isontina, ki obeležuje svojo 50-letnico. Nadškofijski dnevnik prispeva h goriški medijski pluralnosti, je poudaril župan, nadškof Carlo Redaelli pa je dodal, da je to krajevni časopis, ki gleda tudi v svet

BUMBACA

Katja Munih

VRH - Voices of Spirit

Bodeča Neža graška gostja

Dekliška vokalna Bodeča Neža z Vrha se odpravlja v Gradec, kjer bo danes in jutri potekal zborovski festival *Voices of Spirit*. Gre za mednarodni festival, na katerem bo letos poleg DVS Bodeča Neža sodelovalo še 14 zborov iz Evrope in Južne Afrike, od koder prihaja znameniti zbor Soweto Gospel Choir.

Bodeča Neža si je vabilo na festival prislužila z navdušujočim nastopom, ki ga je imela na tekmovanju Ave Verum v Badnu letos maja. Graški publikli bo ponudila izbor skladb slovenskih in italijanskih skladateljev, ki segajo od renesanse do sodobnosti. Zbori bodo sodelovali tako na koncertih kot tudi na različnih delavnih. Tako bodo člani zborov imeli možnost prisluhniti drugim pevcem, predvsem pa se soočiti z različnimi repertoarji. Poleg tega bo festival Voices of Spirit odlična priložnost za druženje in navezovanje novih stikov. Ob 10-letnici delovanja je letos Bodeča Neža pripravila vrsto koncertov na domačih tleh, vedno bolj pogosta pa so vabila na zborovske festivale in tekmovanja.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBCINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V FARI

BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

REDENTORE, Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KRAJU SAN PIER

VISINTIN, Ul. Matteotti 31, tel. 0481-70135.

Razstave

V GORIŠKEM MUZEJU V GRADU KROMBERK

je na ogled bogata razstava o prvi svetovni vojni, pod naslovom »Kam usoda jih je peljala«. Poleg splošne predstavitve dogodkov pred sto leti, posebej prikazuje usode slovenskih vojakov in častnikov v avstroogorski vojski ter usode ujetnikov. Voden ogled (za skupine) je možen med tednom med 9. in 17. uro, ob nedeljah in praznikih pa med 13. in 19. Za vodstvo po razstavi poklicati po tel. 003865-3359611.

V MUZEJU SV. KLARE na Verdijevem korzu bo do 25. januarja 2015 na ogled razstava fotografij »Dolgo stotletje«, ki jo je pripravilo združenje Isonzo Soča. Gre za posnetke, ki v veliki meri prihajajo iz zbirke časopisa Isonzo Soča, a tudi iz drugih arhivov o Goriški v dvajsetem stoletju.

DRUŠTVO ARS vabi na ogled likovne prodajne razstave v dobrodelne namene »Umetniki za Karitas« v Galeriji Ars na Travniku v Gorici.

V PALAČI ATTEMSPETZENSTEIN bo v okviru razstave, »C'era-mica un piatto d'artista "triennale" 2012-2014«, ki jo je priredilo kulturno društvo La Corte dell'Arte - SAG, v nedeljo, 7. decembra, ob 11. in 16. uri vodeni obisk razstave. Marina Legovini in Franco Moise bosta obrazložila tehnične in umetniške plati načrta. Vsak obiskovalec se bo lahko podpisal oz. nekaj narisal na enem izmed dveh velikih keramičnih krožnikov, ki bosta na ogled v izložbi trgovine v Ul. Carducci do 10. januarja; vstop prost.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v sklopu 33-letnice Kulturnega doma na ogled do 10. decembra razstava likovnega ustvarjalca Vladimirja Klanjščka iz Števerjana.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici bo do 30. januarja 2015 na ogled razstava Muzeja novejših zgodovine Slovenije »Prekomorci«.

RAZSTAVA »OLTRE LO SGUARDO« na temo fotografij goriških fotografov pred prvo svetovno vojno je v razstavnih prostorih Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ul. (Ul. Car-

ducci) v Gorici na ogled do 8. februarja 2015 ob petkih 16.00-19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih 10.00-19.00; več na www.mostrefondazione.org; vstop prost. Vsako nedeljo ob 17. uri brezplačen voden ogled razstave.

Koncerti

»PIXELMUSIC«: danes, 6. decembra,

ob 18. uri v lokalu Aenigma v Ul. Nizza 2 v Gorici nastopajo GO.VDJ, The Hunting Dogs, Dithernoise, Marco Cecotto + Ludovico Giro in JesterN; v torek, 9. decembra, ob 21. uri na sedežu društva Dobialab v Ul. Vittorio Veneto 32 v Štarančanu nastopa Dithernoise; v sredo, 10. decembra, ob 21. uri v lokalu Aenigma Marco Cecotto in Ludovico Giro predstavita »Poltergeist«; v petek, 12. decembra, ob 18. uri v Trgovskem domu na Korzu Verdi 51 v Gorici kreativna delavnica JesterN in ob 21.30 v lokalu Aenigma nastop skupine MotherFuckHertz; več na www.pixelpoint.org.

V KULTURNEM DOMU NOVA GORICA bo danes, 6. decembra, ob 20.15 bo Simfonični orkester Akademije za glasbo in Ljubljani nastopil s opero »Vojna in mir« (Larry Coryell); informacije pri blagajni (tel. 003865-3354016) od ponedeljka do petka 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred predstavo.

OBČINA RONKE v sodelovanju z občinsko knjižnico prireja v avditoriju v Ronkah niz koncertov z naslovom »Autunno da sfogliare e da ascoltare«: 11. decembra ob 20.30 ansambel keltskih harf, Tatiana Donis, Elia Vigolo - violina, Marina Sabbadini - glas (irska in anglosaška glasba).

»VEČERNI KONCERTI« združenja Rodolfo Lipizer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: 12. decembra ob 20.45 koncert dua Gričar - Hostnik (Jan Gričar saksofon, Tomaž Hostnik, klavir); informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it, predprodaja vstopnic in abonmajev v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

KONCERTNA SEZONA 2014-15 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici ob 20.30 v organizaciji KC Lojze Bratuž in Združenja cerkvenih pevskih zborov Gorica: 22. decembra »In zopet prišla noč si sveta«, nastopa Slovenski komorni zbor iz Ljubljane. 6. marca 2015 ob 20.30 »Štirje pianisti za dva klavirja«, nastopajo Sijavuš Gadjevič, Massimo Guar, Alexander Gadjevič in Giuseppe Garrera. 24. aprila 21.05 ob 18. uri (odhod avtobusa ob 16. uri) balet Petra Iljiča Čajkoveškega »Labodje jezero« v SNG Opera in Balet v Ljubljani. Informacije in nakup vstopnic v KC Lojze Bratuž v Gorici (tel. 0481-531445, info@centerbratuz.org)

20. decembra »La quinta stagione« (za otroke od 6. leta starosti), nastopa gledališka skupina Teatro Città Murata; informacije v uradih CTA, Ul. Vittorio Veneto 7 v Gorici 10.00-14.00 (tel. 0481-537280, 335-1753049, info@ctagorizia.it, www.ctagorizia.it).

GLEDALIŠKA REVUJA »A TEATRO CON L'ARMONIA« ob 16. uri: 7. decembra v župnijskem gledališču Pija X. v Ul. De Amicis 10 v Štarančanu »Come liberare de la moglie e esser felici co' un'altra dona«, nastopa gledališka skupina Proposte teatrali iz Trsta. 18. januarja, v gledališču San Nicolò v Ul. 1. Maggio 84 v Trziču »Uonted Musical "celestiale"«, nastopa gledališka skupina Bandablanda iz Trsta; več na www.teatroarmonia.it.

OBČINSKO GLEDALIŠČE V KRMINU vabi otroke do 4. leta starosti na gledališka doživljaja z dogodivščinami potujočega zajčka danes, 6. decembra, ob 17.30 v dvoranici gledališča v Ul. Sauro 17 - tel. 0481-630057.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici: danes, 6. decembra, ob 20.45 gala večer opere »Vienna chiama Gorizia«, nastopajo sopran Daniela Mazzucato, tenorja Max Renè Cosotti in Andrea Binetti, FVG Mitteleuropa Orchestra. 10. decembra ob 20.45 gledališka predstava »Tres«, igrajo Anna Galiena, Marina Massironi, Amanda Sandrelli in Sergio Muniz; predprodaja vstopnic za vse predstave poteka pri blagajni na Korzu Italia (tel. 0481-383602) od ponedeljka do sobote 17.00-19.00 (zaprta bo od 24. do 28. decembra).

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Dvorana 2: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Scemo e più scemo 2«.

Dvorana 3: 17.30 »I pinguini di Madagascar«; 19.30 - 21.30 »Trash«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.10 - 22.10 »Scemo e più scemo 2«.

Dvorana 2: 16.40 - 18.20 - 20.00 »I pinguini di Madagascar«; 21.45 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del.

Dvorana 3: 17.10 - 20.00 - 22.10 »Magic in the Moonlight«.

Dvorana 4: 16.30 - 18.00 »Un amico molto speciale«; 20.10 - 22.15 »Lo sciacallo - The Nightcrawler«.

Dvorana 5: 17.50 - 19.50 »Ogni maledetto Natale«; 22.00 »Clown« (prepevedan mladim pod 14. letom).

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da bo goriški oddelek izjemoma odprt za stranke v torek, 9. decembra, od 11. do 13. ure.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše petošolcev, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred nižje srednje šole, na informativno srečanje.

GORICA - Danes Za otroke Miklavž in Snežna vila

Miklavž se potepa po Goriški, danes ob 17. uri ga bodo otroci pričakali tudi v goriškem Kulturnem domu. Prireditve v pričakovanju Miklavža je namenjena otrokom od 3. do 12. leta, vabljeni pa so tudi starši. Pred prihodom darenjivega svetnika bo občinstvo zabavala gledališka igralka in pevka Damjana Golavšek, ki se bo predstavila s priložnostno glasbeno-animacijsko predstavo *Snežna vila*. Ob zaključku predstave bo Miklavž obdaril vse otroke.

Miklavžev obisk sodi v niz gledaliških predstav za otroke *Komigo baby*; vstopnina znaša 2 evra.

Sestanek bo v prostorih ravnateljstva v Ul. dei Grabizio 38 v torek, 9. decembra, ob uri 18. uri; več na spletni strani www.icgorizia.net.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik otroškega vrtca na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva, v Ul. dei Grabizio 38 v sredo, 10. decembra, ob uri 17.30; več na spletni strani www.icgorizia.net.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. razred osnovne šole, na informativno srečanje. Sestanek bo v prostorih ravnateljstva, v Ul. dei Grabizio 38 v četrtek, 11. decembra, ob uri 17.30; več na spletni strani www.icgorizia.net.

Izleti

ESTORIABUS: 13. decembra bo potekal izlet po goriškem Krasu; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali eventi@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno prednovoletno silvestrovanje v nedeljo, 28. decembra, v Pineti pri Gradežu. Prijave sprejemajo po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Obvezno na račun 20 evrov.

OBČINA SOVODNJE sporoča, da so v veljavi novi urniki uradov: anagrafski in matični urad, urad za splošne zadeve, tajništvo in vložništvo ob ponedeljkih 11.30-13.30, ob torkih, četrtek in petkih 8.30-10.30, ob sredah 8.30-10.30 in 16.00-17.45; urnik občinske policije: ob ponedeljkih 11.30-12.30, ob torkih, četrtek in petkih 8.30-9.30, ob sredah 8.30-9.30 in 16.00-17.00.

SINDIKAT UPOKOJENCEV za Gorico, Moš, Števerjan in Sovodnje prireja v soboto, 20. decembra, vsakoletno druženje z včlanjevanjem, ki se bo začelo ob 11. uri v cerkvi Srca Jezusovega za mašo v spomin na rajne, sledilo bo srečanje v restavraciji Tre Soldi Goriziani; vpisovanje do 13. decembra oz. do zasedbe mest na sedežu CISL v Ul. Manzoni 5 ali po tel. 0481-533321.

SUBVENCIJE ZA TURISTIČNA PODJETJA: Slovensko deželno gospodarsko združenje (www.sdgz.it) sporoča, da zapade 17. decembra 2014 rok za vlaganje prošnje za razpis 2014. Gre za nepovratna sredstva namenjena turističnim podjetjem za izboljšanje lastnih objektov s posegi kot so npr. povečanje, prenova, nakup pohištva, realizacija parkirišč, idr. Subvencije so namenjene objektom s sobami, kampingom, hišam in stanovanjem za počitnikovanje v deželi FJK. Višina subvencije je 50% upravičenih stroškov, ki

morajo znašati najmanj 20.000 evrov in največ 400.000 evrov. Vloge se mora predstaviti preko certificirane elektronske pošte PEC. Informacije in obrazci: Unioncamere FVG. Za predstavitev vlog se zainteresirani lahko obrnejo na tržaške urade SDGZ-Servis, Ul. Cicerone 8 v Trstu (tel. 040-67248, info@sdgz.it).

PRI KD BRIŠKI GRIČ ŠTEVERJAN zbirajo stare kartonaste potovalke oz. vintage kovčke za gledališko predstavo; informacije po tel. 320-1817897 (Daniela) ali 347-0162172 (Tamara). Zaboje, kovčke in škatle sprejemajo do 20. decembra.

Prireditve

GORIŠKI ZGODOVINSKI ROKOVNIK

»Agenda Storica di Gorizia« bodo predstavili v četrtek, 11. decembra, ob 18. uri v dvorani Grand Hotela Entourage na Trgu Sv. Antona 2 v Gorici in ga bodo razdelili brezplačno.

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA vabi na muzejski torkov večer 9. decembra ob 20. uri v grad Kromberk. Vojni dnevnik 1914-1918 »Od Galicije do Južne Tirolske« Alojza Goriupa s Proseka bo predstavil urednik Vinko Avsenak, vedno besedo bo podal zgodovinar Renato Podbersič.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ in Krožek Anton Gregorčič vabita v četrtek, 11. decembra, ob 20. uri na novo srečanje pod lipami za poklon prof. Lojzki Bratuž ob življenjskem jubileju. Na večeru bodo sodelovali predstavniki Slavističnega društva Trst-Gorica-Videm prof. Marija Pirjevec, prof. Olga Lupinc in prof. Neva Zaghet. Glasbeni poklon bo oblikoval duo harmonik SCGV Emil Komel Manuel Persoglia in Jure Bužinel.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV vabi na prireditve z naslovom »Geyser« v četrtek, 11. decembra, ob 19. uri v Kulturnem domu v Gorici. Nastopili bodo mladinski pevski zbor Neokortex, mladinska vokalna skupina Anakrousis, plesne skupine Take dance in Funny dance AŠKD Vipava, M&N Dance Company, plesna šola Tersicore, skupina Rock n' Bndimi. Predvajan bo kratkometražni film »Na drugi strani«, ki ga je izdelal filmski krožek nižje srednje šole Prežihov Voranc iz Doberdoba.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE in Kulturni dom Jožef Češcut vabita na poimenovanje in odprtje obnovljenega Kulturnega doma v nedeljo, 14. decembra, ob 11. uri na društvenem seдеžu v Sovodnjah. Na programu nastop otroških pevskih zborov KD Sovodnje, slavnostni govor, odprtje razstave o zgodovini Kulturnega doma in o Jožefu Češčutu ob spremljavi gojenec Glasbene matice.

AMATERSKO ŠPORTNO ZDRUŽENJE OLYMPIA - Gorica vabi na Telovadno božičnico v četrtek, 18. decembra, ob 17. uri v telovadnici AŠZ Olympia na Drevoredu 20. septembra 85 v Gorici. Nastopajo deklice in dečki predšolske skupine Gymplay, ritmičarke, orodni telovadci in show dance skupina Olympia.

Mali oglasi

BOŽIČNA DREVESCA prodaja Srečko Tomšič v Sovodnjah (tel. 0481-883020, 347-1216398).

V ŠTEVERJANU oddamo 80 kv.m veliko opremljeno stanovanje; informacije po tel. 329-7265005.

Pogrebi

DANES V GRADIŠČU: 11.00, Valentina Pugliese (iz bolnišnice v Vidmu) v stolnici in na pokopališču.

DANES V MOŠU: 11.00, Stanislao Radinja (z goriškega pokopališča) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V VERSKI PRI ROMANSU: 15.00, Zora Ilde Domini vd. Donda (iz bolnišnice Sv. Justa v Gorici) v cerkvi in na pokopališču.

SLOVENIJA TA TEDEN

Stare stranke iščejo nove poti

DARJA KOČBEK

Da je Slovenija v precej hudi politični krizi, zelo nazorno kažejo tudi razmere v tradicionalnih političnih strankah. Nove poti za prihodnost iščejo te stranke tako na levi kot na desnici. Slovenska ljudska stranka (SLS), ki ji na juljskih predčasnih volitvah ni uspelo zbrati dovolj glasov za prestop parlamentarnega praga (ta je 4 odstotke), danes na izrednem kongresu izbira novega predsednika. Člani Nove Slovenije (NSi) pa so sedanjega predsednico Ljudmilo Novak, ki je stranko na predčasnih volitvah leta 2011 pripeljala nazaj v parlament, prejšnjo soboto na rednem kongresu potrdili še za en mandat.

Njen protikandidat je bil nekdanji minister za obrambo Aleš Hojs. Z Novakovo je zmagala struja v stranki, ki zagovarja bolj liberalno linijo in samostojnost na desnem polu političnega prostora. Bistvo Hojsovega programa pa je bilo več povezovanja na desnici, zlasti z največjo stranko na tem polu Slovensko demokratsko stranko (SDS). Hojs naj bi razmišljal, da bi ustanovil novo stranko na desnici, ki bi bila bolj krščansko-demokratsko usmerjena, a to zanika.

Nasploh je vse več govoric, da naj bi novo stranko na desnici ustanovljala ministra v nekdanji desnosredinski vladi pod vodstvom prvaka SDS Janeza Janše in to nekdanji zunanji minister in član vodstva SDS Dimitrij Rupel in nekdanji minister za šolstvo Žiga Turk. Nihče tega do zdaj ni potrdil, je pa podpredsednik SDS Milan Zver dejal, da je političnega prostora za nove stranke na desnici dovolj. Po letošnjih juljskih predčasnih volitvah imata poslance v parlamentu z desnega političnega pola le NSi in SDS.

SDS je pred dvema tednoma imela posvet o prihodnosti stranke, ki pa

uradno ni prinesel novosti, saj se je končal s ponovitvijo zaveze k vrednotam slovenske pomladi, in sprejetjem posebne izjave sveta SDS v podporo predsedniku stranke Janši. A bolj zgovoren je molk večine članov in skope izjave tistih, ki so stopili pred novinarske mikrofone. SDS je razdeljena na strujo, ki prihodnosti ne vidi brez predsednika Janše na vrhu, in strujo, ki meni, da je že skrajni čas, da se stranka začne ukvarjati s problemi, ki tajejo volivce, ne samo s tem, ali je Janša v zaporu po krivici ali ne. Dveletno zaporno kaznen prestaja na podlagi sodbe ljubljanskega okrajnega sodišče za kazniva dejanja, povezana z dajanjem ali sprejemanjem (obljube) daril za nezakonito posredovanje v postopku izbora in nakupa finskih oklepnikov patria.

Struja, ki vidi prihodnost stranke brez Janše na vrhu, se je okrepila zlasti po letošnjih juljskih predčasnih parlamentarnih volitvah. Na teh je SDS zbrala manj glasov kot na prejšnjih parlamentarnih volitvah v jeseni 2011 in več vidnih članov, med njimi tudi dva od treh podpredsednikov, ni bilo izvoljenih za poslance. Da si je mogoče zamisliti prihodnost stranke brez Janše kot njenega predsednika, je javno prva omenila nekdanja evropska poslanka in članica izvršilnega odbora stranke Romana Jordan. Dimitrij Rupel glede prihodnosti SDS pravi, da bodo potrebne nekatere spremembe na boljše.

Levosredinski socialni demokrati (SD), ki so bili pred petimi leti zmagovalci volitev, zdaj pa so najmanjša stranka levosredinske vladne koalicije, bodo novega predsednika izbirali na kongresu januarja. Prejšnji predsednik stranke Igor Lukšič je odstopil s položaja junija po neuspehu na evropskih volitvah. Od takrat

vlago predsednika opravlja minister za kmetijstvo Dejan Židan, ki se bo na januarjem kongresu potegoval za položaj prvaka stranke.

SD ima na levem političnem polu ostro konkurenco v upokojski stranki Desus, ki ji je prevzela nekatere tradicionalno socialdemokratske teme in s katero je pred juljskimi parlamentarnimi volitvami sklenila predvolilno koalicijo. Ta povezava se je veliko bolj izplačala Desusu, ki je prepričal dobrih deset odstotkov volivcev in dosegel tretji najboljši rezultat. Leta 2011 je prepričal slabih 7 odstotkov volivcev. Za SD je letos julija oddalo glas slabih 6 odstotkov volivcev, pred tremi leti pa je ta stranka z dobrimi 10 odstotki glasov zasedla tretje mesto.

Vse bolj močna konkurentka SD na levi je Združena levica. To je skupina strank, ki se je odločila na volitvah nastopiti s skupno listo. Zbrala je le slabih 0,1 odstotka manj glasov kot SD. Med tradicionalnimi strankami na levi sredini pa bolj ali manj le še na papirju obstaja tudi Liberalna demokracija Slovenije (LDS), ki je bila več kot desetletje, pretežno pod vodstvom Janeza Drnovška, do leta 2004 vodilna stranka v državi.

Čeprav je še zelo na začetku, je videti, da se je proces samospraševanja in idejno-programske, seveda pa tudi kadrovske preobrazbe strank, katerih korenine segajo v osamosvojitveno obdobje, nepovratno začel. Tudi SDS se temu ne bo mogla izogniti, ali pa jo bo, kot LDS in njene izpeljance, nemara pa tudi SLS in SD, odplaknilo v kot zgodovine. Na drugi strani pa skoraj kot pribito drži tudi, da ta proces ne bo kratek, kar pomeni, da slovensko politično prizorišče v naslednjih nekaj letih še ne bo postalo predvidljivo.

MANJŠINA - Pogovor z Darkom Šoncem

Zagreški Slovenci imajo najstarejše društvo v Evropi

Člani Slovenskega doma v Zagrebu so včeraj praznovali 85. obletnico ustanovitve kulturnega društva slovenske skupnosti v hrvaški prestolnici. Predsednik Slovenskega doma Darko Šonc je za STA povedal, da imajo zagrebški Slovenci najstarejše delujoče slovensko kulturno društvo v Evropi.

Slovenci v Zagrebu so se tako spomnili 2. novembra 1929, ko je bila ustanovljena Slovenska knjižnica in čitalnica, iz katere se je razvil današnje Kulturno-prosvetno društvo Slovenski dom. Pobudnik je bil takratni profesor na veterinarski fakulteti v Zagrebu Fran Zavrnik. Pred tem je bilo od leta 1908, ko je bilo ustanovljeno Slovensko društvo Lipa, več poskusov povezati Slovence v Zagrebu z namenom ohraniti slovensko identiteto, samozavest, jezik in kulturno dediščino.

»Mi delujemo neprekinjeno. Trdim, da smo najstarejše slovensko društvo v Evropi. Ni starejšega, ki bi delovalo kontinuirano. To je moja stara trditve na podlagi dejstev in zaenkrat je ni nihče zanikal. Preživeli smo pet političnih sistemov,« je izpostavil dolgoletni predsednik Slovenskega doma, eden najbolj dejavnih Slovencev na Hrvaškem, Darko Šonc. Spomnil je, da so bili najhujši časi za Slovence med drugo svetovno vojno, ko so ustaške oblasti prepovedale delovanje društva. Zagrebški Slovenci so štiri leta delovali mimo zakonov in so med drugim pomagali rojakom, ki so bili izgnani iz Slovenije.

Prelomnica je bilo leto 1991, ko so se Slovenci začeli organizirati v društva na vseh koncih Hrvaške, in danes deluje 16 slovenskih društev. Obenem se je število Slovencev na Hrvaškem znižalo na nekaj več kot 10.000, kar je polovico manj kot leta 1991. Zagrebško društvo šteje največ članov, približno 800. Ima več ljubiteljskih skupin, kot sta pevski zbor in kreativna delavnica Šopek. Duhovna skupina Anton Martin Slomšek pa skrbi za maše v slovenskem jeziku v Zagrebu. »Nekateri člani odhajajo, pridejo pa novi in vedno nastajajo nove ljubiteljske

Darko Šonc

ARHIV

skupine. Veseli nas, da lahko pokažemo, da pri Slovenskem domu deluje tudi ansambel mladih tolkalcev Sudar, ki je na vrhunski ravni,« je dejal Šonc.

Mladi Slovenci sicer ne kažejo veliko interesa za redno sodelovanje v dejavnostih Slovenskega doma. »Ko omenjamo mlade, sem malo žalosten, ker nikakor ne moremo doseči, da bi začutili Slovenci dom kot prostor, v katerem bi aktivno delovali in ostali dlje časa. Tudi srednja generacija se počasi asimilira in slabo govori slovenski jezik. Mladi pa zelo slabo,« je ocenil Šonc. Dodal je, da očitno ne zadostuje dopolnilni pouk slovenskega jezika, ki ga od leta 1992 organizirajo v prostorih doma. Zato so okrepili prizadevanja, da bi izkoristili zakonsko pravico do organiziranega pouka slovensčine v zagrebških osnovnih in srednjih šolah, kot so to uspeli v varaždinski županiji.

V domu redno pripravljajo različne programe, ki so slovensko obarvani, a si želijo pridobiti tudi pozornost ostalih Zagrebčanov. Med najbolj obiskanimi so različna predavanja, predvsem o planinstvu in alpinizmu, ter potopisi. Letos so odmevali pogovorni večeri z gosti, kot so bili nekdanji slovenski predsednik Milan Kučan, neodvisna poslanka v hrvaškem saboru Jadranka Kosor in nogometni trener Matjaž Kek.

Zgodovinsko povezanost Slovencev s hrvaško družbo dokazujejo tudi tri dvojezične monografije, ki jih je objavil Slovenski dom. Predstavili so rojake, ki so zaznamovali hrvaške gledališke, baletne in operne odre ter likovno umetnost in šport. Pripravljajo tudi monografijo o Slovincih v hrvaški znanosti, izšla pa je tudi knjiga o zagrebških Slovincih. »Kar ni zapisano, bo pozabljeno. Monografije so pomembne za prihodnje generacije. Saj smo bili tudi mi presenečeni nad tem, koliko Slovencev je bogatilo hrvaško družbo, kulturo, umetnost in šport,« je dejal Šonc. Poudarja, da je v Slovenskem domu, ki ima najete prostore v središču Zagreba, tudi knjižnica z več kot 7000 naslovi.

Za največji dosežek društva označuje to, da so Slovenci v Zagrebu ohranili enotnost. »Imamo različna mnenja, a nismo sprti. Kot društvo smo politični in imamo načelo, da nas je premalo, da bi se delili. Tudi asimilacija dela svoje. Če se bomo delili še po politični liniji, nimamo možnosti, da bi preživeli,« je izjavil.

Poudaril je, da je najpomembnejše ohraniti slovenski jezik, tradicijo in običaje, ker bodo tako ohranili tudi slovensko manjšino. Slovenstvo je živo, ker je v človeku, dodaja. »Manjšinsko zgodbo razumem kot čustvo in to poskušam prenesti na ostale člane. Kaj danes določa Slovenca, posebej tistega, ki je zunaj Slovenije? Če ti srce močnejše utripa, ko se govori o družinskih slovenskih koreninah ali ko slišiš slovenski jezik ali slovensko pesem, je to stvar čustev in se lahko imaš za Slovenca,« je povedal Šonc.

Letos so več programov posvetili 85. obletnici društva. Osrednja proslava bo zvečer v zagrebškem gledališču Gavella, ko bodo člani društva ter gostje iz Slovenije in Hrvaške odigrali predstavo Nazaj v prihodnost. »Zakaj nazaj? Nekako smo začutili, da je bilo slovenstvo včasih močnejše. Če bi ga vrnil, bi bili močnejši kot manjšina. Šlo bi za renesanso, novo prihodnost,« je pojasnil.

Goran Ivanović/STA

ZAGREB - Glasba David Danzmayr novi šef dirigent filharmonije

Avstrijski maestro David Danzmayr bo prevzel vodenje Zagrebške filharmonije. Šef dirigent bo postal z začetkom sezone 2016/17, ko mu bo potekla pogodba s filharmoničnim orkestrom Illinois v Chicagu, je za hrvaške medije potrdil ravnatelj filharmonije Mirko Boch. Danzmayr že nekaj let sodeluje s hrvaškimi filharmoniki. Zagrebška filharmonija je brez šefa dirigenta od leta 2009, ko je preminel maestro Vjekoslav Šutej. Danzmayr bo v prihodnji koncertni sezoni najprej prevzel položaj glavnega gostujočega dirigenta, sezono kasneje pa bo postal šef dirigent.

Danzmayr velja za enega najbolj nadarjenih evropskih dirigentov mlajše generacije. Doslej je sodeloval z mnogimi priznanimi orkestri in dirigenti. Bil je eden izmed treh kandidatov za šefa dirigenta Zagrebške filharmonije. Dobil je podporo več kot polovice članov orkestra, s katerim je od leta 2010 že večkrat nastopil. V Zagrebški filharmoniji pričakujejo, da bo Danzmayr »dal dodaten sijaj evropskemu orkestru, ki ima nedvomno kakovost z jasno vizijo smeri, v kateri gre«.

Danes bo avstrijski maestro vodil filharmonike v zagrebški koncertni dvorani Vatroslav Lisinski, kjer bodo izvedli dela Manuela De Falle, Joaquina Rodriga in Edwarda Elgarja.

PISMA UREDNIŠTVU

Reforma krajevnih uprav

Stefano Ukmar utemeljuje zdržanje pri sprejemanju deželnega zakona o reformi krajevnih uprav, a v njem navaja tudi neresnične trditve.

Prva je ta, da naj bi se z ustanovitvijo občine Ankaran kršilo pravilo iz Londonskega sporazuma, ki prepoveduje spreminjanje upravnih osnovnih enot na način, ki bi škodil majšini. S tem se ukvarja tudi konvencija Sveta Evrope o manjšinah, ki prepoveduje, da bi razvoedeneli prisotnost manjšine na teritorju, s povečanjem ozemlja upravne osnovne enote in torej s povečanjem količine nepripadnikov manjšine. Kot to dejansko določa zadnji deželni zakon. V zvezi s tem pomislimo samo na prisilno postavitev ezulskih naselij, ki jih je Italija zgradila po letu 1954 na ozemlju, kjer je zgodovinsko naseljena slovenska manjšina in ki je privedlo tudi do odstavitve slovenskega župana, da se je lahko speljalo to politično izbiro.

Zaradi popolne slovenske zakonodaje, ki štiti avtohtone manjšine neposredno v ustavi, je italijanska manjšina z ustanovitvijo občine Ankaran pridobila še enega podžupana, nekaj svetnikov, pravice na kulturnem in jezikovnem področju. Torej gotovo ni šla v minus in zato ni bilo nobene kršitve njenih pravic, ne glede na prerazporeditev prebivalstva. Očitati to Sloveniji, kot je storil Stefano Ukmar, ko je predlagal zavrnitev bistvenega popravka k reformi, ki ga je predstavil Igor Gabrovec, s katerim bi zagotovili manj-

šini popolnejšo avtonomijo odločanja na naseljenem teritorju, je enostavno neresničen, nepotreben in škodljiv napad na matico, ki mora skrbeti za svojo manjšino - kot to delajo vse države od Italije dalje - na osnovi lastnega pravnega reda. Nesmisel je trditi, da smo talci, ker nas matica štiti proti državi, ki tega ne dela. Dunajska konvencija pri tem nima kaj opraviti, razen, da obvezuje države k spoštovanju pravic, tudi če nimajo za to urejene domače zakonodaje. Kot se je pa izgovarjala Italija pred sprejetjem zakona 38/2001, krepko še po letu 1969. Zato ni nobenega posebnega tolmačenja mednarodnih pogodb, ki jih je treba samo spoštovati.

V skupini pravnikov, ki se je ukvarjala z zadevo, sem bil zraven in vem, da je na končno stališče uplivalo različno gledanje prisotnih manjšinskih predstavnikov. Pismo generalne konzulke RS pa priporoča Deželi FJK sprejete še dodatnih popravkov k zakonu, kar ne odgovarja razlagi, ki jo daje Stefano Ukmar. Kot je napisal Sandor Tence v uvodniku, ki je bil posvečen deželni reformi: do neke mere se strinjamo (npr. nastanek skupine pravnikov) od tam naprej pa več ne (npr. kako zaščititi avtonomijo manjšine v občinah).

Če bi Stefano Ukmar od vsega začetka z Igorjem Gabrovcem pritisnil na deželno vlado in na večino, da bi spremenili odnos do arhitekture zakona, bi verjetno tudi v tem uspeli, ker bi deželna večina ugotovila enotnost manjšinske skupnosti. Tako pa ni bilo, saj se je mirne duše

sprejelo le nekaj minimalnih (in verjetno vprašljivih) popravkov pri jezikovnih pravicah in pri prisilnem združevanju občin, ki niti zdaleč ne zagotavljajo manjšini avtonomije odločanja in zaščito, ki jo danes uživa. Taka izbira ni politika, je samo prilagajanje politiki vladne večine, ki ne skrbi za osnovne pravice manjšinske skupnosti. Politika mora sprejemati reforme, a pametno in koristno, ne v škodo nekoga samo zato, da se nekaj dela.

Razlogi za tako politično neskladje? Verjetno vedno isti: za ene je skrb za politične in družbene pravice manjšine na prvem mestu, zato jih bo SSK vedno zagovarjala, ker večina za to ne poskrbi oziroma celo postavlja ovire; za druge pa je ta skrb ena od tistih, niti glavna. Tako pač naj bi bilo za »italijanske državljane slovenskega jezika«, kot je učil bivši tržaški tajnik predhodnice PD in kot se še danes očitno razmišlja v stranki nasledniki, tudi med slovenskimi pripadniki. Da je res tako, je dovolj, da preberemo stališča goriškega svetnika izvoljenega na tej listi, ki se je nedavno v tem smislu izrekel na koncu pogovora, ki ga je vodil novinar Primorskega dnevnika. Kar pa ni manjšinska politika.

Peter Močnik

BASEL - Na ministrskem zasedanju Ovse

Lavrov vidi dobre možnosti za resno premirje v Ukrajini

BASEL - Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je optimističen, da bo na vzhodu Ukrajine že kmalu prišlo do prave prekinitve ognja. Obe strani sta napovedali, da bosta orožje položili v torek, 9. decembra. Lavrov je pri tem na ministrskem zasedanju Ovseja še izpostavil, da določila septembrskega dogovora iz Minska še vedno veljajo. Lavrov je na zasedanju Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse) v Baslu izrazil upanje, da se bosta obe strani tokrat lahko dogovorili o črti ločitve. Vse pa naj bi bilo v skladu z dogovorom iz Minska, ki so ga ukrajinske oblasti ob posredovanju Ovseja s proruskimi separatisti na vzhodu Ukrajine podpisale 5. septembra, je še dejal, kot poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Ruski tiskovni agenciji Interfax je še pojasnil, da je imel več pogovorov s predstavniki zahodnih držav, ki da so mu v zasebnih pogovorih izrazili tudi razumevanje za rusko politiko v ukrajinski krizi. Zahodne države javno obsojajo ruska dejanja v ukrajinski krizi.

Ukrajinski zunanji minister Pavlo Klimkin je včeraj v Baslu poudaril, da Ukrajina na vzhodu države potrebuje dejansko prekinitev ognja. Izrazil je upanje, da bodo proruski separatisti na vzhodu spoštovali četrtkov dogovor o prekinitvi ognja, ki naj bi začel veljati 9. decembra. Ob robu mi-

Ruski zunanji minister govori na zasedanju OVSE v Baslu

ANSA

nistrskega zasedanja Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse) je v odzivu na četrtkov dogovor med Kijevom in separatisti o novi prekinitvi ognja novinarjem dejal, da Ukrajina potrebuje »realno prekinitev ognja in ne samo po imenu«.

Niso pomembne obljube, pomembno je delovanje na terenu, je poudaril in

potrdil, da separatisti nadaljujejo s topniškim obstreljevanjem ukrajinskih vojakov, pri čemer so žrtve tako med vojniki kot civilisti.

Ukrajinska vojska je včeraj sporočila, da je bilo v zadnjih 24 urah v spopadih na vzhodu ubitih šest vojakov in 13 ranjenih.

»Za dejansko prekinitev ognja je treba vzpostaviti dejanski nadzor nad ukrajinsko-rusko mejo in doseči preboj pri vprašanju talcev,« je poudaril. Pojasnil je, da uporniki zadržujejo okoli 500 talcev. Zahteval je tudi razveljavitev volitev na vzhodu države, ki so potekale 2. novembra in ki jih Kijev in Zahod ne priznavata.

RIM 17 migrantov umrlo zaradi podhladitve

RIM - Pri poskusu prečkanja Sredozemskega morja in prihoda v Evropo je zaradi podhladitve in dehidracije umrlo 17 migrantov, je včeraj sporočila italijanska mornarica. Na čolnu jih je presenetila hitra vremenska sprememba, ki je nadnje naenkrat prinesla mrzlo zimsko vreme. Na njihov klic na pomoč sta v četrtek odgovorili italijanska mornarica in obalna straža, ki sta na morju ob obali Lampeduse nato našli napihljiv čoln, na katerem je bilo 16 trupel in 76 še živih prebežnikov. A eden od slednjih je nedolgo kasneje umrl. Še več drugih je bilo zaradi podhladitve v kritičnem stanju in so jih s helikopterji prepeljali v bolnišnico.

Italija je najbolj na udaru naraščajočega vala migrantov, ki se skušajo - ponavadi na močno preobremenjenih in za tako dolgo pot povsem neprimernih plovilih - preko Sredozemskega morja s severa Afrike, daleč najpogosteje Libije, prebiti v Evropo. Samo letos so jih rešili že več kot 150.000, nekaj tisoč pa jih je na poti umrlo. Upanje, da se bo ta val s končanjem iskalno-reševalne operacije Mare Nostrum umiril, se zaenkrat ni uresničilo. Kot je sporočila italijanska mornarica, so namreč v četrtek poleg omenjenih rešili še 202 migranta z drugih plovil.

Kritiki so namreč hitro rastoče število prebežnikov povezovali tudi s to operacijo, češ da se ljudje pogosteje odločajo za tvegano pot v veri, da jih bodo v primeru stiske rešile italijanske ladje. Mare Nostrum je sicer v začetku novembra nasledila večnacionalna operacija Triton pod vodstvom agencije EU Frontex, a v precej manjšem obsegu.

NEW YORK - Zaradi oprostite belega policista

Policija v drugi noči protestov aretirala več kot dvesto ljudi

NEW YORK - Newyorški policisti so minulo noč aretirali 223 protestnikov, ki so že drugo noč zapored izražali nasprotovanje zaradi oprostite belega policista, ki je julija na Staten Islandu ubil mnopoltega Erica Garnerja. Protesti so izbruhnili v sredo zvečer, ko je velika porota sporočila, da ni razloga za obtožnico proti policistu Danielu Pantaleu. V četrtek so se protesti razširili na skoraj vsa večja mesta po ZDA, začelo pa se je tudi resno politično gibanje za spremembe pravosodnega sistema. Glavni predlog je, da se lokalnim tožilcem odvzamejo pooblastila za odločanje o tem, ali bo v primerih policijskega nasilja vložena obtožnica.

Tožilci sodelujejo s policisti vsak dan in izjemno redko skušajo prepričati veliko poroto, sestavljeno iz običajnih državljanov, da potrdi obtožnico proti nasilnemu policistu. Zahtevo za spremembe bodo protestniki 13. decembra izrazili na velikem zborovanju v Washingtonu, ker je po vseh ZDA več primerov, podobnih newyorškemu.

Po oprostitvi policista v Fergusonu pri St. Louisu so tam izbruhnili protesti večinoma temnopoltih prebivalcev, ki so jih spremljali tudi izgredi. Po oprostitvi Pantalea v New Yorku pa je drugače - protestniki ne zažigajo zgradb, temnopolti pa so v manjšini.

Američanom je dovolj nekaznovane pretirane uporabe policijske sile in newyorški župan Bill de Blasio, ki ima sina v zakonu s temnopolto Chirlane McCrae se zaveda, da je položaj posebej nevaren za temnopolte mladeniče. Po izbruhu protestov je dejal, da z ženo sina nenehno opozarjata, naj se ne prepira s policisti, ker je to zanj bolj nevarno kot za belce. Tega se zaveda tudi družina Akaija Gurleyja, ki ga je novembra v hodniku stanovanjskega bloka v Brooklynu po nesreči ustrelil policijski novinec med patroljo.

Protestov v New Yorku se je udeležila velika množica belih in temnopoltih demonstrantov

ANSA

WASHINGTON - Zamenjava v vodstvu ameriške administracije

Obama za novega obrambnega ministra predlagal Ashtona Carterja

WASHINGTON - Ameriški predsednik Barack Obama je včeraj v Beli hiši oznanil, da za naslednika Chucka Hagla na položaju obrambnega ministra ZDA predlaga Ashtona Carterja. Ta ne bi smel imeti težav s potrditvijo v senatu, saj so ga doslej podprli že nekateri ključni republikanci. Kot je dejal Obama, je prihodnji obrambni minister eden največjih strokovnjakov za obrambo in nacionalno varnost, ki dobro pozna Pentagon od znotraj in zunaj in bo zato lahko takoj začel z delom. Na slovesnem dogodku v Beli hiši je bil prisoten tudi Carter, medtem ko Hagla ni bilo.

60-letni Carter, ki je po izobrazbi fizik in ima tudi diplomu iz srednjeveške zgodovine, bo po senatni potrditvi

BODOČI OBRAMBNI MINISTER ZDA ASHTON CARTER

ANSA

postal že četrti obrambni minister v administraciji Baracka Obame. Najprej je od Georga Busha mlajšega nasledil Roberta Gatesa, za njim je imenoval demokrata Leona Panetto, leta 2013 pa je položaj nastopil nekdanji republikanski senator iz Nebrasko Hagel. Zdržal je sla-

Umrla nekdanja kraljica Fabiola

BRUSELJ - V Bruslju je VČERAJ v starosti 86 let umrla nekdanja belgijska kraljica Fabiola, so po poročanju francoske tiskovne agencije AFP sporočili iz kraljeve palače. Fabiola je bila vdova kralja Baudouina I. Ker par ni imel otrok, je po smrti Baudouina leta 1993 na prestol sedel njegov brat, kralj Albert II. Kraljica Fabiola se je leta 1928 rodila v španski plemiški družini in se z Baudouinom poročila leta 1960. Po njegovi smrti je vodila življenje stran od oči javnosti in v senci kralja Alberta II. in njegove soproge Paole. Albert se je sicer julija lani zaradi pešajočega zdravja odpovedal prestolu, ki ga je nato zasedel njegov prvorojenec Philippe.

V začetku lanskega leta je Fabiola poskrbela za škandal z ustanovitvijo zasebnega sklada za zagotovitev sredstev za svoje nečake in katoliške dobrotelne organizacije po svoji smrti. Nasprotniki sklada so kraljici očitali, da naj bi na ta način skušala preusmeriti sredstva k španskim sorodnikom in se tako izogniti 70-odstotni obdavčitvi ob smrti. Sklad so nato razpustili.

Aretirali 15 domnevnih vojnih zločincev

SARAJEVO / BEOGRAD - Policiji v BiH in Srbiji sta včeraj v skupni operaciji aretirali 15 domnevnih vojnih zločincev, ki jim očitajo ugrabitev in umor 20 potnikov z vlaka v kraju Štrpci blizu Višegrada februarja 1993. Deset osumljenčev so prijeli v BiH, pet v Srbiji. Med prijetimi naj bi bila po poročanju medijev najmanj dva policista iz Republike Srbije. Primer Štrpci je bil predmet obravnave na haaškem Mednarodnem sodišču za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije, poročajo tuje tiskovne agencije.

Pripadniki paravojaške enote bosanskih Srbov, t. i. Maščevalci, so pod vodstvom Milana Lukića 27. februarja v kraju Štrpci ustavili vlak na liniji Beograd-Bar in iz njega izvlekli skupino 18 Bošnjakov, Hrvatov in človeka, katerega poreklo ostaja neznan. Ugrabljeni so blizu Višegrada okradli in umorili. Najstarejša žrtev je imela 59, najmlajša 16 let.

Lukića so leta 2012 na haaškem sodišču obsodili na dosmrtno ječo, a ne za zločin v Štrpcih. Za ta zločin so doslej obsodili le Srba Nebojšo Ranisavljevića. Črnogorsko sodišče mu je leta 2002 prisodilo 15 let zapor.

Srbski pravosodni minister Nikola Selaković je včerajšnje aretacije že pozdravil.

ALPSKO SMUČANJE - V Lake Louisu v Kanadi

Tina Maze osvojila smuk

LAKE LOUISE - Dvokratna olimpijska zmagovalka, 31-letna Tina Maze je zmagala na smuku za svetovni pokal alpskih smučark v kanadskem Lake Louisu (1:50,98) in hkrati prevzela vodstvo v skupnem seštevku (Maze 288 točk, Zettel 150). Druga je bila Anna Fenninger (+0,45), tretja pa pa Tina Weirather iz Liechtensteina (+0,51). Ilka Štuhec je bila 20. (+1,67), preostali tekmovalki sta ostali brez točk pokala. Maruša Ferk je bila 41. (+3,00), Vanja Brodnik pa 49. (+3,90). Američanka Lindsey Vonn je bila na prvi tekmi po skoraj letu dni osma (+0,85).

Na smuku je za dotlej vodilno Fenningerjevo pri prvih dveh merjenih še malce zaostajala, po tehnično zahtevnem delu je bila že 35 stotink pred Avstrijko, na sklepnem delu, kjer je bilo potrebno ujeti pravi občutek za drsenje, pa je imela 24,50 in na kocu 45 stotink prednosti.

Najboljša slovenska alpska smučarka doslej je pozdravila tudi vrnitev velike tekmičice Vonnove po tekmovalnem postu, ki se vleče že od lanskega decembra. Po hudem padcu je morala januarja na operacijo desnega kolena in zato ni nastopila niti na olimpijskih igrah v Sočiju. Vrnila se je na svoje »dvorišče«, saj ji je kanadsko prizorišče v smukih in superveslalomih prineslo kar 20 uvrstitev na oder za zmagovalko, od tega je bilo 14 zmag, tudi prva

v karieri pred desetletjem.

Doslej je štirikratna skupna zmagovalka svetovnega pokala v tem tekmovalnem nizu zmagala na 59 tekmah, njen največji cilj sezone pa bo, tako kot za večino tekmovalk, nastopiti februarja prihodnje leto na svetovnem prvenstvu, ki bo v njeni domovini; prvenstvo bo v Beaver Creeku in Vailu v Koloradu.

Danes bo v Lake Louisu ob 20. uri na programu drugi smuk sezone.

25

zmag v svetovnem pokalu, štiri v smuku. S tem je Tina Maze na večni lestvici prehitela nekdanjo smučarsko tekačico Petro Majdič, ki je nanizala 24 zmag.

Slovenska smučarska zvezdnica Tina Maze

ANSA

Jansrud tretjič zapored

BEAVER CREEK - Norvežan Kjetil Jansrud je zmagal na smuku za svetovni pokal alpskih smučarjev v Beaver Creeku, kar je njegova tretja zmag v pokalu zapored. Drugi je bil Švicar Beat Feuz (+0,54), tretji pa Američan Steven Nyman (+0,56). Slovenska četverica je ostala brez točk pokala. Klemen Kosi je bil 37. (+2,32), Andrej Šporn 51. (+3,70), Rok Perko je po napaki odstopil, Martin Čater, četrti Slovenec, pa je padel in prav tako odstopil. Od »azzurrov« se je na 4. mesto uvrstil Dominik Paris (+0,69). Južnotirolski smučar Werner Heel je bil 10. skupaj z moštvenim kolegom Petrom Fillom (+1,19). Danes ob 19.00 bo v Beaver Creeku na sporedu še moški superveslalom.

NIČ NE BO - Mednarodna smučarska zveza (FIS) je zaradi visokih temperatur in pomanjkanja snega odpovedala tekmi svetovnega pokala alpskih smučarjev, ki bi ju moral prihodnji konec tedna, 13. in 14. decembra, gostiti francoski Val d'Isere.

V Firencih točka

FIRENCE - Roma bo v današnjem krogu nogometne A-lige imela lepo priložnost, da se vodilnemu Juventusju približa na samo točko zaostanka. Juventus je namreč sinoči v Firencih igral neodločeno 0:0. Tekma je bila precej živčna in obe ekipi sta od sodnika zahtevala po eno najstrožjo kazeno. V B-ligi je Ternana v gosteh premagal Frosinone z 1:0.

Danes: 18.00 Roma - Sassuolo, 20.45 Torino - Sassuolo.

DVE KOLAJNI - Na svetovnem prvenstvu v kratkih bazenih v Dohi je Italijan Marco Orsi osvojil srebrno kolajno v disciplini 50 m prosto. Zmagal je Francoz Menaudou. V ženski štafeti 4 X 100 je Italija s Federico Pellegrini osvojila 3. mesto.

HOKEJ NA LEDU - Liga EBEL: Bozen - Tellemach Olimpija 6:2.

Olympia drevi doma

Drevo ob 20.30 bo združena ekipa odbojkarjev Olympie v domači telovadnici Špacapan v Gorici v okviru državne B2-lige gostila Padovo, ki na lestvici zaostaja za Marchesinijevimi varovanci za tri točke.

ROKOMET - Tržaški rokometaši Pallamana Trieste bodo v današnjem 11. krogu A-lige igrali v gosteh v Meranu. Tekma bo ob 19.00.

VATERPOLO - V današnjem 4. krogu A2-lige bodo vaterpolisti ekipe Pallanuoto Trieste ob 18.30 v tržaškem bazenu Bruno Bianchi gostili moštvo Albaro Nervi.

KNJIGA - V prostorih kluba Ugg v Gorici bodo danes ob 18.00 predstavili knjigo Lorenza Sanija »Vale tutto - Le storie segrete della pallacanestro italiana«. Z avtorjem publikacije se bo pogovarjal Sergio Tavcar.

NA PRIMORSKEM - Danes, nogomet: 16.00 Luka Koper - Olimpija; odbojka, ženske: 17.00 Govelley - Formis; moški: 19.30 Govelley - Šoštanj.

ZŠSDI - Osnovna organizacija zamejskih učiteljev smučanja (OOZUS)

Pomemben mejnik

Modra izkaznica bo odslej omogočala tudi učiteljem smučanja s slovensko licenco, da lahko prosto učijo v Franciji, Avstriji, Češki in seveda tudi v Italiji. K mednarodnemu sporazumu o prostem pretoku učiteljev smučanja znotraj držav EU - Memorandum of understanding (v nadaljevanju MoU) je po daljšem pogajanju (o tem smo poročali že 22. maja letos) in usklajevanju letos julija uradno pristopila tudi Slovenija. Zapletov z učitelji smučanja in trenerji s slovensko licenco torej v naši deželi, kjer je bilo v prejšnjih sezonah ničkoliko zapletov, ne bo več. Pomembni mejnik, ki je tudi prvi evropski projekt o poklicnem poenotenju v Evropi, je predstavila Osnovna organizacija zamejskih učiteljev smučanja (OOZUS) včeraj na sedežu ZŠSDI. Ravno zamejska organizacija, ki združuje vse učitelje smučanja in tre-

nerja pri nas, je imela pri pristopu Slovenije več zasluga: slovensko stran je povežala z italijansko, pomagala je pri dogovaranju predvsem s prevajanjem, obenem pa od samega začetka podpirala pridružitve Slovenije v MoU, da bi za vselej rešila težave s poučevanjem učiteljev s slovensko licenco na deželnih smučiščih FJK. Pri dogovarjanju je šlo predvsem za poenotenje pridobivanja licenc, torej kaj morajo učitelji obvladati, da postanejo učitelji smučanja z licenco MoU. Gostje - poslanka v italijanski poslanski zbornici Tamara Blažina, odbornik za šport Gianni Torrenti, predsednik združenja učiteljev smučanja iz Veneta Roberto Pierobon, predsednik združenja učiteljev smučanja iz FJK Marco Del Zotto, predsednik ZUTS Jure Gruden, nekdanja slovenska ministrica za Slovenijo v zamejstvu in po svetu Tina Komel,

delegat deželnega CONI Jure Kufersin - so večeru dali še dodatno težo.

Nalepko MoU sicer lahko pridobijo pod določenimi pogoji samo učitelji najvišje, 3. stopnje. Med njimi je tudi 25 zamejskih učiteljev in trenerjev, ki so izkaznico in nalepko MoU prejeli včeraj. S pridobitvijo izkaznice pa se odpira še druga pot: vsi z nalepko MoU bodo lahko zdaj zaposlili nostrifikacijo slovenske diplome in postali polnopravni italijanski učitelji ter se včlanili v italijanske zveze učiteljev, kdor tega ne bo storil, pa bo lahko vsekakor prosto učil, za delo v Italiji pa bo moral pred vsako sezono odločitev sporočiti športnemu uradu v Rimu.

Na večeru so predstavili tudi smučarske izkaznice tečajnika alpskega smučanja. Podobne izkaznice so že lani podelili tečajnikom SPDG, letos pa bodo pravo smučarsko spričevalo prejeli tečajniki vseh klubov.

ALPSKO SMUČANJE

Katrin Don na tekmah FIS

Na smučarskih višjekategornih tekmovanjih za mlade smučarje FIS bo tekmovala letos prvič tudi smučarka Brdina Katrin Don. Tekmovalka openskega kluba je letos prestopila kategorijo in bo nove izkušnje nabirala med mladinkami (1994-1998). Dokler ne bo zbrala prvih točk, bo startala v ozadju, če bodo rezultati dobri, pa bo lažje:

»Letos si sicer točnega cilja nisem zastavila. Najprej moram spoznati nov svet, saj je zame vse novo, nov ritem, novo okolje in nove proge. Sem pa zelo motivirana. Upam, da bom smučala na tekmah tako, kot znam in da bo vložen trud izplačan,« pravi 16-letnica, dijakinja liceja Slomšek. Zaradi racionalizacije stroškov, trenirajo vsi tržaški mladinci in mladinke v skupni tržaški vrsti pod vodstvom Tiziana Ceconija in Alessandra Madona. »V ekipi sem se z ostalimi odlično ujela,« je povedala tekmovalka, ki bo svoj prvi nastop zbrala ta konec tedna na Soldi pri Stelviu, kjer bo tekmovala v slalomu. Njena paradna disciplina bo sicer še vedno veleslalom, tekmovala pa bo tudi v slalomu in superveslalomu.

Tržaška ekipa je doslej opravila 38 dni na snegu, predvidenih pa je 110 dni. »Trenirali smo skozi celo poletje, septembra smo nekaj dni preživeli tudi na Nizozemskem, kjer smo trenirali na pokritem smučišču,« je povedala Donova. V pokritem smučarskem centru so trenirali slalom tudi dvakrat na dan po dve uri: »Na progi lahko postaviš do pet slalomov, ki so dolgi 35 sekund, torej približno 40 kolov. Tam smo trenirali res intenzivno.« Ko je ekipa trenirala v Alpah, pa se je seveda soočala tudi s slabimi vremenskimi razmerami, zato je kar nekaj treningov odpadlo. Prav zaradi neugodnih vremenskih razmer se Donova še ni »predstavila« deželni izbrani vrsti, kjer trenirajo najboljše smučarje v deželi in v katero je bila povabljena na preizkus. (vs)

NOGOMET - Kras Repen v D-ligi v Bellunu

Točke tudi proti močnim nasprotnikom

NOGOMET Vesna: tokrat bolj zbrano

Pred zaključkom prvega dela prvenstva elitne lige sta še dva kroga. Že v nedeljo se bo Vesna na domačem igrišču pomerila z Lumignacco, pred premorom pa bodo Križani odšli še na gostovanje v Tricesimo.

Jutrišnji nastop pa je nadvse v dometu Zunuttigove enajsterice, ki bo moči merila z ekipo na dnu lestvice, saj se Lumignacco trenutno nahaja na trinajstem mestu. V 13. krogih je furlanska ekipa zbrala le 3 zmage, štirikrat je igrala neodločeno, poražena je bila šestkrat. Resnici na ljubo so bili nič kaj uspešni gostje boljši daleč od domačega igrišča, saj so dve zunanji zmagi dosegli v Tolmeču in Gradišču, v težave so spravili tudi Cjarlins Muzane v 12. krogu, kjer je vodilna na lestvici slavila s tesnim 3:2.

Zadnje srečanje v Manzanu je dokazalo, da v tej ligi lahko presenetijo tudi nižje uvrščene ekipe, predvsem če pristop favorita ni optimalen. Prvemu zaslužnemu porazu in tretjemu po vrsti pa mora zdaj v Križu slediti reakcija. Vesna je dokazala, da je lahko kos vsakemu tekmeču, nov negativni rezultat proti Lumignacco pa bi predstavljal novo zamujeno priložnost po ohranitvi stika z vrhom lestvice.

Po seriji rdečih kartonov in posledičnih kaznih bo Vesna nastopila s popolno postavbo. Tokrat bo sodil Sfiria iz Pordenona. Vračata se Toffoli in Škrbina, v napadu pa Muiesan, po dveh nastopih brez zadetka, si nedvomno želi nadgraditi zbirko dose-danjih dvanajstih zadetkov.

Vodilni Cjarlins bo danes ob 15.00 gostil Gemonese. (mar)

Krstnega nastopa v vlogi trenerja se Tonči Žlogar ne bo spominjal s posebnim veseljem. Vendar na domači poraz proti Giorgioneju je treba čim prej pozabiti, saj je prvenstvo še dolgo in priložnosti za izboljšanje sedanjega stanja na lestvici veliko. Kras pa bo moral začeti zbirati točke tudi na zahtevnih gostovanjih, kot je na primer tisto, ki čaka Kneževiča in soigralce jutri. Repenci bodo ob 14.30 igrali v Bellunu proti ekipi, ki zaseda tretje mesto na lestvici in je v zadnjem krogu v sodnikovem podaljšku izgubila dvoboj proti vodilnemu Altovicentinu. Gre za zelo kakovostno ekipo, ki pa bo proti Krasu morala igrati brez enega izmed glavnih adutov, napadalca Corbaneseja, ki je v letošnji sezoni že 10-krat zatresel nasprotnikovo mrežo. A ta odsotnost ne bo vplivala na obrambo Belluna, ki je z desetimi prejetimi zadetki najboljša v ligi. Kneževič, ki je praznoval 200 zadetkov v dresu Krasa, bo potemtakem pred zahtevno nalogo. Vsekakor je bil Kras doslej uspešnejši v gosteh, tako da se Žlogarjevi varovanci nikakor ne želijo vnaprej predati, čeprav je Belluno doslej na domačem igrišču osvojil 16 točk v šestih tekmah. Tudi pri Krasu se ubadajo z običajnimi težavami s poškodbami, ki so gotovo omejevale re-

Nogometaš Krasa Milan Grujić v nedeljski akciji proti Giorgioneju FOTODAMI@N

pensko moštvo v tem prvem delu sezone. Predsednik Kocman se tudi ozira naokoli, saj je december mesec zimskega prestopnega roka, ko vsaka ekipa poskuša zapolniti nastale vrzeli.

Po treh zaporednih neodločenih izidih so pri Triestini prepričani, da je le prišel čas za osvojitve celotnega izkupička. Naloga nikakor ne bo enostavna - kar je samo po sebi umevno za ekipo, ki je po trinajstih krogih še brez zmage - saj bo jutri na Roccu (s pričetkom ob 14.30) Triestina igrala proti solidnemu nasprotniku, gre za šesto silo prvenstva Tamai. Deželni derbi torej, v katerem mora Triestina nujno prevladati. Predsednik Pontrelli, ki je med tednom četrtič postal oče (rodila se je mala Elvira), je že zelo aktiven na kupoprodajni borzi. Napadalec Daniele Rocco bo najbrž jutri že v začetni postavi, a v naslednjih dneh bomo videli še nekaj novih obrazov. V postavi gotovo ne bo Giordana in Cellija, ki sta poškodovana. Trener Ferazzoli ima zelo omejen izbor igralcev zlasti kar se tiče mladih, ki jih mora nujno vključiti v začetno enajsterico, prav zato bodo nekatere njegove izbire enostavno prisiljene. (I.F.)

Juventina proti vodilni na lestvici

V predzadnjem krogu promocijske lige bo derbi tekma v Torviscosi, kjer bo domača enajsterica gostila tretjevrščeno Juventino. Rdeče-beli so doslej zmagali devetkrat zapored. Torviscosa ima prav tako za seboj dolgo pozitivno serijo, čeprav je v nedeljo igrala neodločeno v Miljah. Pri Juventini ne bo igral diskvalificirani Palermo.

Derbija v Trebčah in Doberdolu

V 1. AL bo v Trebčah derbi med Primorcem in Sovodnjami. Obe ekipi bo sta igrali v okrnjeni postavi. Pri Primorcu bodo odsotni: Davanzo, Castrillon, Di Gregorio, Tuberoso, Cappai in Luca Carli. Pozitivna vest je, da se vrača Peter Carli. Trebenska ekipa je medtem najela Sarcana, Tominza in Kevina Segulina, ki je sezono začel pri Ponziani. Trener Sovodnj Fabio Sambo ne bo imel na razpolago Devettija, Bajeca, Dal Canta (zanj je sezona končala) in Liuta (vrnil se bo šele januarja). Breg bo v Dolini gostil Terzo. Brežani bodo skušali znova osvojiti vse tri točke. V 2. AL prihaja k Mladosti v Doberdob bazovska Zarja. Rdeče-plavi bodo igrali brez diskvalificiranih Bressana in Ferleza. Primorje bo jutri na domači Rouni gostilo San Canzian Begliano.

V 3. AL bo Gaja igrala na Padričah: rumeno-zeleni bodo gostili solidni Montebello Don Bosco.

KOŠARKA - V deželni C-ligi

V Dolini za vrh

Tekma kroga: Breg-Tarcento - Bor Radenska v Romjanu za (obvezni) novi dve točki

V košarkarski deželni C-ligi bo tekma kroga drevi v telovadnici športnega centra Silvana Klábiana v Dolini, kjer bo domači Breg trenerja Toma Krašovca gostil prvouvrščeni Tarcento. Ekipa iz Čente, ki ima dve točki več na lestvici od brežanov, je v zadnjem krogu visoko premagala Bor. Krašovčevi varovanci, ki so sinoči opravili še zadnji trening, bodo skušali nočjo igrati zbrano in sproščeno, čeprav vedo, da imajo pred seboj odličnega nasprotnika. Kar nekaj košarkarjev Tarcenta je že igralo v višjih ligah. Breg bo igral s popolno postavbo. Lažjo težavo ima le Grimaldi, ki pa bo stisnil zobe in bo na razpolago Bregovemu trenerju. »Želimo si, da bi se na tribuni zbralo veliko naših navijačev, ki bi nam pomagali. Tekma je pomembna, gostje so favoriti, mi pa se ne bomo vnaprej predali. Nasprotno: skušali jih bomo presenetiti,« je dejal načelnik Bregove košarkarske sekcije Boris Salvi. V Dolini bo sodniški met ob 20.30.

Ob enakem času bo Bor Radenska gostoval v Romjanu. Domača ekipa Ronchi letos še ni osvojila točke, prav zaradi te-

ga bodo skušali Oberdanovi fantje osvojiti novo zmago.

Pomembna zmaga Sokola

V košarkarski D-ligi je Sokol sinoči dosegel še eno pomembno zmago. V Nabrežini so premagali Grado z 81:78. Najboljši strelci: Babich 20, Ušaj in Pertot 12.

Trener Brega Tomo Krašovec

HOCKEY IN LINE

»Konji« gostijo »hudiče«

V hokejski A1-ligi na rolerjih bo Polet ZKB Kwins drevi na openskem Pikelcu (ob 20.30, tekmo si lahko ogledate v neposrednem prenosu na spletni strani Polet TV) gostil »hudiče« iz Vicenze, ki imajo 9 točk na lestvici. Oranžno-črni imajo lepo priložnost, da dokažejo, ali so iz pravega testa. Vicenza je sicer solidna ekipa, ki zaseda sredino lestvice. Varovanci trenerja Dejana Rusanova so v zadnjem krogu premagali rimske »mamute« in so se tako odlepili z dna lestvice. Na lestvici vodi Milano Quanto pred Cittadello. Polet bo tudi v prihodnjem krogu, 13. decembra, igral doma. Gostil bo Padova.

Domači šport

DANES

Sobota, 6. decembra 2014

KOŠARKA

DEŽELNA C-LIGA - 20.30 v Romjanu: Ronchi - Bor Radenska; 20.30 v Dolini: Breg - Tarcento

DEŽELNA D-LIGA - 18.00 pri Briščikih: Kontovel - Santos

PROMOCIJSKA LIGA - 18.30 v Gorici, Kulturni dom: Dom Mark - Polisportiva Heidrun

UNDER 19 DEŽELNI - 18.00 v Trstu, Caprin: Santos - Dom

UNDER 14 - 16.30 v Gorici, Kulturni dom: Dom - Goriziana; 16.30 v Dolini: Breg - Azzurra; 18.00 v Trstu, Stadion 1. maja: Bor - Azzurra

NOGOMET

DRŽAVNI MLADINCI - 14.30 v Miljah: Kras Repen - Dro

DEŽELNI MLADINCI - 17.00 v Manzanu: Manzanese - Vesna

ODBOJKA

MOŠKA B2-LIGA - 18.00 v Padovi: Valsugana - Sloga Tabor Televita; 20.30 v Gorici, Špacapan: Olympia - Padova

ŽENSKA C-LIGA - 20.30 v Pordenoneu: Bulloneria PN - Zalet Sloga

MOŠKA D-LIGA - 19.00 v Trstu, Monte Cengio: CUS Trieste - Olympia

ŽENSKA D-LIGA - 21.00 v Tavagnaccu: RojalKennedy - Zalet Kontovel

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 20.30 v Pierisu: Pallavolo Pieris - Govolley Frnazar

UNDER 14 ŽENSKE - 15.30 na Opčinah: Sloga Dvigala Barich - Azzurra

HOKEJ NA ROLERJIH

A1-LIGA - 20.30 na Opčinah, Pikelc: Polet ZKB Kwins - Diavoli Vicenza

JUTRI

Nedelja, 7. decembra 2014

NOGOMET

D-LIGA - 14.30 v Bellunu: Ital Lenti Belluno - Kras Repen

ELITNA LIGA - 14.30 v Križu: Vesna - Lumignacco

PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Torviscosi: Torviscosa - Juventina

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Trebčah: Primorje - Sovodnje; 14.30 v Dolini: Breg - Terzo

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Doberdolu: Mladost - Zarja; 14.30 na Proseku, Rouna: Primorje - San Canzian Begliano

3. AMATERSKA LIGA - 14.30 na Padričah: Gaja - Montebello Don Bosco

NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Trziču, Ul. 1. maja: Aris San Polo - Kras Repen; 10.30 v Krminu: Cormonese - Juventina

NAJMLAJŠI - 10.30 v Štandrežu: Juventina - Pieris; 10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Virtus Corno; 10.30 v Trebčah: Kras - Aris San Polo

KOŠARKA

DRŽAVNA B-LIGA - 18.00 v Cremoni: Crema - Jadran Franco

ODBOJKA

MOŠKA D-LIGA - 17.00 v Sovodnjah: Soča - Sloga Tabor Televita

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.30 v Trstu, telovadnica Don Marzari: Azzurra - Sloga Zalet

UNDER 14 ŽENSKE - 11.00 v Nabrežini: Sokol - Centro Revisioni

Rezultati naših ekip v realnem času

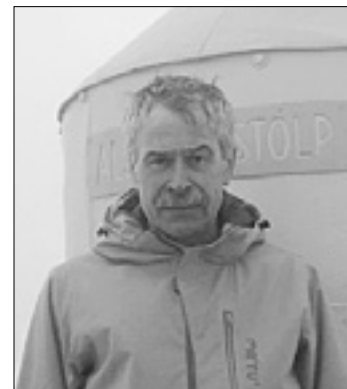
Dobiš jih na www.primorski.eu

ali tudi preko [twitterja primorski_sport](https://twitter.com/primorski_sport)

rekre Akcija

SERGIO CARLI Ljubi Nanos, mika pa ga Camino

Sergio Carli se vsako jutro (za nekatere bi to bilo sredi noči) zbudi zelo zgodaj, okrog 5.30, in se pred zajtrkom ter odhodom v službo usede na sobno kolo. »Pedale vrtim okrog tričetrt do ene ure. Tudi intenzivno. Nato zajtrkujem in se odpravim v službo,« nam je povedal Carli (letnik 1957), ki se je rodil v Grabrovcu, poročen pa je na Padričah. Njegova služba - Carli je podpravnataj openske bančne ustanove ZKB - je kar naporna: »Delo v banki je lahko tudi prijetno, prav gotovo pa zahteva hudo psihični napor. Rekreativna športna dejavnost mi je v veliko pomoč, saj deluje kot nek polnilec baterij. Še posebno pohodništvo. Komaj čakam konec tedna, da se lahko podam na Nanos, ki je moj najljubši hrib.«

Med tednom sobno kolo, konec tedna pa hribi.

Tako je. Doma zgodaj zjutraj kolestarim vsak dan. Ob koncih tedna pa grem v hribe. Letos poleti nisem veliko hodil, ker je bilo vreme slano deževno. Nanos pa je že postal ritual. Nanj se povzpnem tudi, če dežuje ali sneži. Strmina ni dolga, je pa kar zahtevna. Pravi užitek. Čeprav ...

Čeprav?

Med hojo na Nanos sem se hujše poškodoval. Včeraj (v četrtek) so ravno minila tri leta. Zlomil sem si golenico in mečeno. Rehabilitacija je bila zelo dolga. Ni bilo prijetno. Poškodoval sem se na prvi polovici nanoške strmine. Na pomoč je priskočila celo gorska reševalna služba. Zaradi poškodbe sem miroval dve leti.

To pa vas je še dodatno opogumilo.

Velja. Dalo mi je novih moči in motivacije.

Katero druge vrhove ste osvojili?

Letos poleti smo bili s kolegi na Triglavu. Januarja sem bil na Dražgoškem pohodu čez Ratitovec. Nato še na Montažu, na Strmi peči (Monte Cimone) in Cogliansu, ki je najvišji vrh v naši deželi. Letos maja smo prehodili tudi dolgo razdaljo od Grljana na vrh Nanosa.

Ali ste morda član kakega društva?

Sem član SPDT.

Kateri so vaši prihodnji cilji? Januarja bom brzkone znova šel na Dražgoški pohod. Nekega dne pa bi si rad želel na Camino de Santiago.

Ali ste pozorni tudi na prehrano?

Sem, čeprav imam rad dobro hrano. Sem pristaš filozofije 'slow food'. Iščem dobro domačo hrano. Poleti, ko grem v planine, si kupim domače sira. Rad imam nekoliko bolj kulturn pristop do hrane.

Mi gremo naprej!

Ob 70-letnici časopisa nudimo naročnikom poleg običajnih ugodnosti še vrsto novosti.

Naročnina za leto 2015 ostaja nespremenjena, 230€, z zapadlostjo 31.1.2015.

Vsak izvod stane le 0,76 evra. Naročnino lahko poravnate v enem (230€) ali v dveh obrokih (po 120€) na način, ki vam najbolj ustreza:

- **z vnaprej izpolnjeno poštno položnico**, ki jo bodo vsi naročniki prejeli na dom;
- z bančnim nakazilom;
- v gotovini na blagajni Primorskega dnevnika;
- **preko trajnega bančnega naloga za plačilo po sistemu SDD.**

Kdor se odloči za ta način plačila, bo lahko poravnal naročnino v enem obroku (230€), v dveh obrokih (po 120€) ali v štirih obrokih (po 60€).

Za popolnejše informacije naj zainteresirani pokličejo naše tajništvo do 31.12.2014.

Naročniki na Tržaškem in Goriškem prejmejo časopis na dom v jutranjih urah.

Naročniki lahko brezplačno objavljajo male oglase in neuokvirjene čestitke.

Naročnikom na tiskano izdajo Primorskega dnevnika, **nudimo brezplačen dostop do spletne verzije časopisa.** V prihodnjem letu bodo naročniki lahko prebirali dnevnik na treh različnih digitalnih platformah: **računalnikih, pametnih telefonih in tabličnih računalnikih.**

Novi naročniki bodo prejeli Primorski dnevnik brezplačno do konca leta 2014.

Akcija PREDSTAVI NAM PRIJATELJA. Vsem, ki nam bodo predstavili novega naročnika, bomo ob sklenitvi naročnine za leto 2016 priznali **15% popust.**

Zadruga

Primorski
dnevnik

za informacije:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Utrip evangelija **20.55** Iz naših arhivov, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

7.00 8.00, 9.00, 13.30, 17.00, 20.00 Dnevnik, vreme in šport **8.25** Show: UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno benessere **11.05** Line verde orizzonti **12.00** Talent show: La prova del cuoco **14.00** Linea Blu **15.35** Nad.: Legami **16.25** Leader. Femminile singolare **17.15** A Sua Immagine **17.45** La Porta d'Oriente **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi **21.10** Carosello Reloaded **21.15** Show: Ballando con le stelle

RAI2

7.00 Serija: Lassie **8.15** Serija: Il nostro amico Charly **9.00** Sulla Via di Damasco **9.30** 18.00, 22.55, 23.50 Rubrike **9.55** 18.03 Vreme **10.00** Dok.: Puma! **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 20.30, 22.40 Dnevnik **13.25** Šport: Dribbling **14.00** Serija: Una scatenata coppia di sbirri **15.40** Fattore A.L.F.A. **16.25** Serija: Squadra Speciale Stoccarda **17.10** Sereno variabile **18.05** 90° minuto - Serie B **18.50** Serija: Sea Patrol **19.30** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **21.05** Serija: Castle **21.50** Serija: Elementary **23.00** Šport: Sabato Sprint

RAI3

7.05 Nad.: Ai confini dell'Arizona **8.00** Serija: La signora del West **8.45** Film: L'amore che ci incanta **10.15** Nad.: Ponderosa **11.00** 12.25, 14.45, 18.00 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.30 Dnevnik, vreme in šport **14.55** Tv Talk **16.30** Report **18.10** Dok.: Hotel 6 stelle **20.00** Blob **20.10** Che fuori tempo che fa **21.30** Ulisse - Il piacere della scoperta **23.50** Un giorno in pretura

RAI4

12.00 Film: Motorway (akc.) **13.25** 18.45 Rai Player **13.35** Nad.: Orfani **14.00** Film: Banlieue 13 (akc.) **15.30** Serija: Primeval **17.05** Novice **17.10** Serija: Continuum **17.55** Nad.: Haven **18.45** Serija: C'era una volta **21.15** Serija: Ghost Whisperer

22.55 Film: Pretty Persuasion (kom., '05, i. E. R. Wood)

RAIS

13.15 Glasba: Un anello **14.10** 21.05 Rubrika **14.20** La terra vista dal cielo - Acqua **15.10** Oceani **16.15** Cinque buoni motivi **16.20** Gledališče: Amleto **19.00** 0.35 Novice **19.10** Film: Una gita scolastica **20.45** Scaramouche Scaramouche **21.15** Gledališče: Le voci da dentro **23.10** Prima della prima Fidelio **23.45** David Letterman Show

RAI MOVIE

13.35 17.15 Rai Player **13.45** Film: The Liability (krim.) **15.15** Film: Heartburn - Affari di cuore (kom., i. M. Streep) **17.10** Novice **17.25** Film: L'uomo della pioggia (dram.) **19.40** Film: Mani di fata (kom.)

21.15 Film: Emperor (voj., '12, i. T. L. Jones) **23.05** Film: Hondo (vestern)

RAI PREMIUM

12.30 18.15 Rai Player **12.40** Nad.: Terra nostra **13.35** Serija: Raccontami **15.25** Attualno: Anica - Appuntamento al cinema **15.30** Nad.: Storia di guerra e di amicizia **17.15** Novice **17.20** Autoritratti **18.25** Serija: Un caso di coscienza **20.15** Serija: Il capitano **21.15** Serija: Rebecca, la prima moglie **23.35** Nad.: L'ispettore Coliandro

RETE4

7.40 Serija: Hunter **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Show: Come si cambia Celebrity **16.15** Ieri e oggi in Tv **16.55** Film: Poirot - Il pericolo senza nome (krim.) **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **21.30** Film: Senza tregua (akc., '93)

23.35 Film: Ipotesi di reato (triler, '02, i. B. Affleck)

CANALES

6.00 8.00, 13.00, 19.55, 0.30 Dnevnik in vreme **7.55** Prometne informacije **9.10** Superpartes **10.00** Il forma - Dimensione benessere **11.00** Forum **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Show: Amici **16.00** Nad.: Il Segreto **16.30** Show: Verissimo **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia - La voce dell'indecenza **21.10** Tu si que vales

ITALIA1

6.45 Serija: Supercar **8.35** Serija: A-Team **10.30** Film: Bingo - Senti chi abbaia (druž.) **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** 22.55 Šport **14.00** Film: Austin Powers - La spia che si provava **16.00** Film: Thunderbirds **17.55** Nan.: Mike & Molly **18.15** Risanka: Tom & Jerry **19.00** Film: Che fine ha fatto Santa Clause? **21.10** Film: Santa Clause è nei guai

IRIS

13.00 Film: Il buono, il brutto e il cattivo (vestern, '67, r. S. Leone, i. C. Eastwood) **16.00** 18.30 Il grande western italiano - Pillole **16.10** Adesso cinema! **16.40** Film: Per un pugno di dollari (vestern) **18.35** Film: Per qualche dollaro in più (vestern)

21.00 Film: Indagine su un cittadino al di sopra di ogni sospetto (dram., It., '70) **23.15** Film: La classe operaia va in paradiso (dram., It., '71)

LA7

7.30 13.30, 20.00 Dnevnik **7.55** Omnibus **9.55** Coffee break **11.15** Mode & Modi **12.30** Serija: Agente speciale Sue Thomas **13.55** Kronika **14.40** Atlantide **16.30** Film: Cowboy (vestern) **18.00** Serija: L'ispettore Barnaby **20.30** Otto e mezzo **21.10** Film: Uccidete la colomba bianca (triler) **23.15** Film: Tortured (triler)

LA7D

6.30 I menù di Benedetta - Ricetta Sprint **7.40** The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 16.10 I menù di Benedetta **10.00** 19.00, 20.05 Chef per un giorno **11.00** 13.05 Cuochi e fiamme **14.05** Film: Together With You (dram.) **18.20** Talk show: Le invasioni barbariche **21.10** Serija: Sex and the City **23.30** Crozza nel Paese delle Meraviglie

TELEQUATTRO

6.30 Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **11.00** Rotalcalco Adnkronos **11.15** Ring **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Voci in piazza **18.00** 21.00 Qui studio a voi stadio **19.05** Tg Confartigianato **20.00** La parola del Signore **23.30** Trieste in diretta

LAEFFE

11.15 Serija: Jamie - Ricette a cinque euro **14.10** Serija: Bourdain - Senza penotazione **16.00** Serija: Omicidi tra i fiordi **17.50** Nad.: The Paradise **18.55** Nad.: Emma **20.05** Serija: Racconti dalle città di mare **22.10** Gad Lerner **23.10** Dok.: Il codice segreto della Bibbia

CIELO

14.00 15.15 MasterChef Italia **15.00** Novice **16.15** Junior MasterChef USA **18.15** Serija: Cucine da incubo **20.15** Serija: Affari di famiglia **21.10** Film: Amantes - Amanti (dram., '91) **23.00** Dok.: Senza tabù

DMAX

11.40 Affari a tutti i costi **12.35** Storage Wars **13.25** 20.20 Banco dei pugni **14.15** Nudi e crudi **15.10** Turtleman **16.00** Texas Tarzan **16.50** A mani nude nella palude **17.45** Acquari di famiglia **18.35** I peggiori tatuaggi d'America **19.30** I re della griglia **21.10** Top Gear

SLOVENIJA1

6.05 Kultura **6.10** Odmevi **7.00** Otroški program: OP! **7.20** 18.40 Risanke **9.15** Kviz: Male sive celice **10.00** Infodrom **10.15** Razred zase **10.50** Dok. serija: Razkrivanje preteklosti **11.25** 17.35 Dok. serija: Zgodovina sveta **12.20** Avtomobilnost **13.00** 17.00, 18.55, 23.15 Poročila, šport in vreme **13.20** Tednik **14.25** Prava ideja! **14.50** Na lepše **15.20** Alpe-Donava-Jadran **15.55** Dok. odd.: Drugo življenje macesa **16.20** O živalih in ljudeh **17.15** Na vrtu **18.30** Ozare **19.25** Utrip **20.05** 22. Dobrodelni Miklavžev koncert **21.40** Film: Nobelova oporoka **23.50** Nad.: Skrivnost jezera

SLOVENIJA2

7.35 Slovenci v Italiji **8.05** Kaj govoriš? **8.30** Polnočni klub **9.40** Nordijsko smučanje: SP, smučarski skoki (ž), pon. **10.30** Alpsko smučanje: magazin **11.00** Zima je zakon **11.30** Biatlon: SP, sprint (m), prenos **13.10** Športni izzivi **13.55** Nogomet: Prva liga, Domžale - Celje in Biatlon: SP, sprint (ž), kombiniran prenos **16.10** Nordijsko smučanje: SP, smučarski skoki (m), prenos **18.00** Plovanje: SP, pon. **18.55** Alpsko smučanje: SP, superveslalom (m), prenos **20.25** Alpsko smučanje: SP, smuk (ž), prenos **21.40** Aritmija **22.10** Aritmični koncert **23.00** Odd.: Bleščica **23.30** Na lepše

KOPER

14.00 Čezmejna Tv - Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Boben **15.30** Dok.: K2 **16.00** Folkest 2014 **16.40** Iz arhiva po vaših željah **17.25** 23.30 Aktualno **18.00** O živalih in ljudeh **18.25** Village Folk **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes - Dnevnik **19.25** Sport **19.30** Vsedanes - Svet **19.40** Jutri je nedelja **19.50** Tednik **20.20** Jazz Etno Funky Festival **21.00** Alpsko smučanje **22.15** Vrt sanj **23.00** Dok. odd.

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **10.30** Film: Pošast iz vode **12.50** Nad.: Downton Abbey **13.55** Nad.: Gospa Eastwood z družbo **14.25** Slovenija ima talent **16.35** Film: Žena za Božička **18.20** Serija: Gorazdova slašičarna **18.55** Vreme in novice

20.00 Film: Rock za vse čase (kom.) **22.15** Film: Trinajstletnici (dram.) **0.10** Film: Podnajemnik

Rai Sobota, 6. decembra
 Rai storia, ob 17.30

La tregua

Italija, Francija, Velika Britanija, Nemčija 1997
 Režija: Francesco Rosi
 Igrajo: John Turturro, Rade Serbedija, Massimo Ghini, Stefano Dionisi in Claudio Bisio

Skupina preživelih italijanskih deportirancev, ki so se po ruski osvoboditvi rešili grozot Auschwitz, se odpravi domu naproti.

Rosijeva filmska postavitev romana Prima Levija doživeto pripoveduje o tej vrnitvi, ki je v resnici v Levijevi zgodbi predstavljala predvsem veliko priložnost za razmislek o novi osvobojeni Evropi.

Celovečerec je kljub temu, da ni povsem prepričan kritike, prejel štiri Donatellove Davide: za najboljšo režijo, najboljši film, najboljšo produkcijo in najboljšo montažo.

VREDNO OGLEDA

KANAL A

6.00 Risanke **7.20** 18.35 Serija: Tv dober dan **8.20** 14.05 Serija: Snowboarderji **9.10** Serija: Dva moža in pol **10.00** Tv prodaja **10.15** 13.40 Serija: Blažen med ženami **10.45** Serija: Semafor **11.10** 19.30 Serija: Nepraktični šaljivci **11.35** Serija: Igrače za velike **12.10** Film: Herkul **15.05** Nad.: Ljudje prihodnosti **15.55** Film: Sanjač in junak **17.50** Pazi, kamera! **20.00** Film: Obsedeno stanje (akc., '98, i. D. Washington, B. Willis) **22.05** Film: Prežeci tiger, skriti zmaj

PLANET TV

10.45 Show: Neverjetna dirka **11.45** Show: Piflar in lepota **12.45** Nan.: Spet zaljubljena **13.30** Nan.: Žena kot trofeja **13.55** Nan.: Gospod Selfridge **14.55** Odd.: Bog-nedaj, da bi crknul televizor **15.55** Nogomet: Prva liga, Maribor - Radomlje **18.00** Dok.: Galileo **18.55** Danes **20.00** Razred talentov **21.35** Kmetija - Nov začetek **23.20** Film: Kako izgubiti prijatelje in se odtujiti od ljudi (kom.)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A
 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, sledita koledar in napovednik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Radioaktivni Casino; 9.50, 14.40, 18.30 Music box; 10.10 Glasbena srečanja; 11.15 Studio D - Pogled skozi čas; 12.00 Ta rožajanski glas; 12.30 30 minut country glasbe; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 15.00 Mladi val; 17.10 Jazz odtenki; 18.00 Mala scena: Bratko Kreft: Po brezkončni poti, radijska igra, režija Adrijan Rustja; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50, 7.00 Kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.40 Pesem tedna; 9.00 Sobota in pol; 9.10 Prireditve danes; 10.00 Torklja; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Ob enajstih; 12.00 Kulinarčni kotiček; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Glasba po željah; 14.00 O morju in pomorsčakih; 15.30 DiO; 16.16 SMS in nogomet; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Legende; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za železno zaveso; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vreme in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Gostje tedna; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35, 13.35, 19.00, 20.30, 22.00, 23.00 Glasba; 11.00 L'alveare; 12.01 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00 Santi patroni; 14.00 Slot Parade/Anteprema classifica; 14.35 Play Music Like; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro - Hot Hits; 18.00 London Calling; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 La radio a modo nostro (enkrat na mesec); 21.00 Tutti i topi vogliono ballare; 22.30 Sonoricamente Puglia; 0.00 Nottetempo.

Primorski dnevnik

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
 DZP doo z enim družabnikom
 PRAE srl con unico socio
 Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
 fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

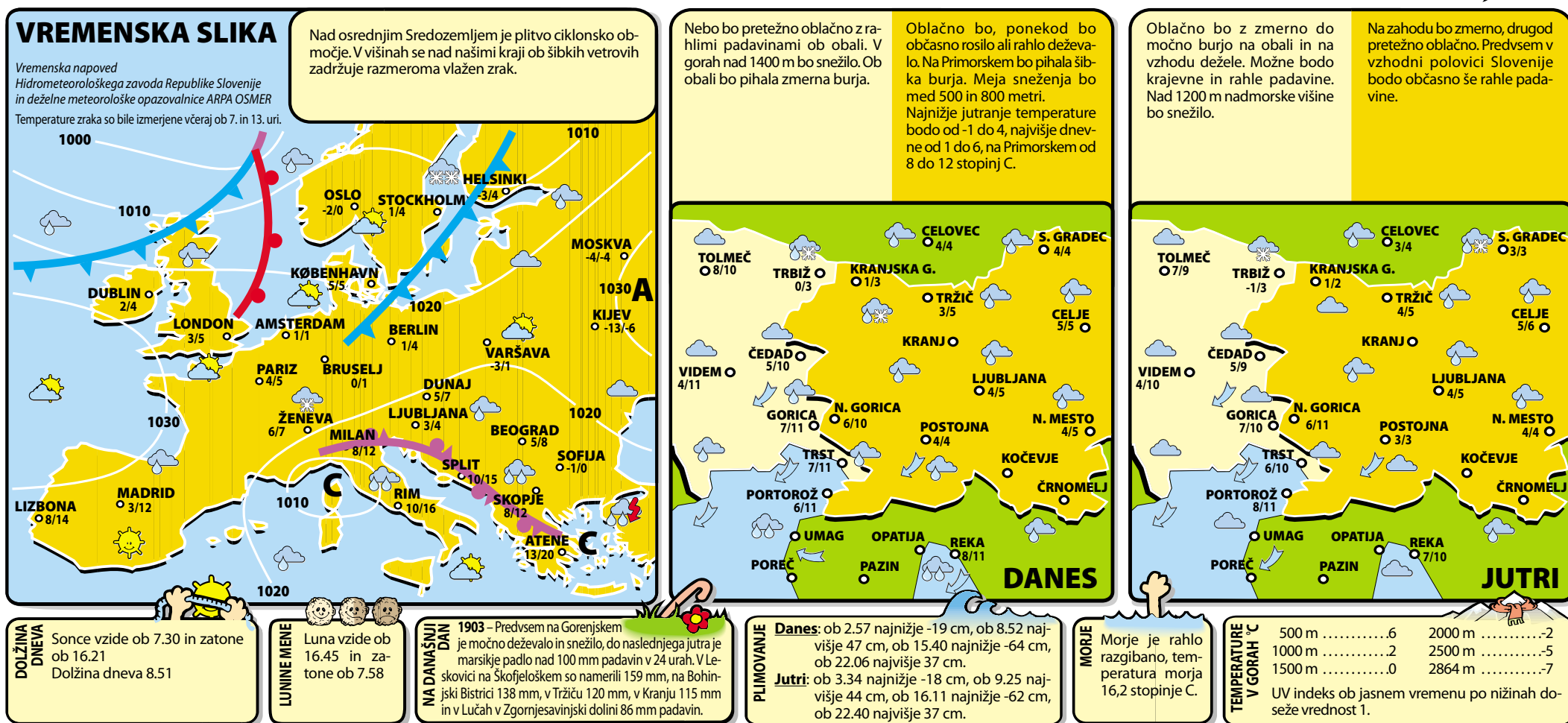
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Kapsula Orion po testu pristala v Tihem oceanu

CAPE CANAVERAL - Vesoljska kapsula Orion je včeraj po prvem testnem poletu pristala v Tihem oceanu blizu polotoka Baja California. Testni polet kapsule, ki naj bi v prihodnjih letih v vesolje ponesla ljudi, je trajal štiri ure in 24 minut. Kapsula je iz Cape Canaverala poleta ob 12.05 po srednjeevropskem času. Nato je dvakrat obkrožila Zemljo, pri čemer naj bi se povzpela do višine skoraj 6000 kilometrov. Sledil je hiter spust proti Zemlji - v njeno atmosfero naj bi vstopila s hitrostjo blizu 30.000 kilometrov na uro, kar je podobno kot hitrost, ki bi jo dosegla ob vračanju z Lune. Na koncu je s pomočjo treh padal pristala v vodah Tihnega oceana.

Francija bo plačala odškodnino za deportacije Judov

WASHINGTON / PARIZ - Francija bo plačala ZDA 60 milijonov dolarjev za odškodnino ameriškim državljanom in državljanov nekaterih drugih držav, ki so jih med drugo svetovno vojno s francoskimi vlaki deportirali v nacistična koncentracijska taborišča. Sporazum naj bi odprl pot francoskim železnicam SNCF do razpisa za gradnjo lahke železnice v ameriški zvezni državi Maryland. Do odškodnine naj bi bilo upravičenih nekaj tisoč ljudi, med katerimi so državljani ZDA, Izraela in Kanade. Med okupacijo Francije so nacisti s francoskimi vlaki v koncentracijska taborišča deportirali skoraj 76.000 Judov. Preživel jih je le okoli 3000.

RAZISKAVA - O upravljanju z elektronskimi odpadki

Kam z odsluženimi računalniki?

Odlagališča se nahajajo večinoma v državah v razvoju in v nekaterih razvitih državah

Nadzor nad elektronskimi odpadki, pravilno ravnanje z njimi in njihovo učinkovito odstranitev sodijo med prioritete vlad v državah v razvoju. Da bi lahko v takih državah preprečili onesnaževanje okolja in neželjene učinke na zdravje oseb, ki skrbijo za odlaganje in recikliranje elektronske opreme, oziroma tistih, ki živijo v bližini novonastalih odlagališč, morajo vlade sprejeti jasne strategije za upravljanje omenjenih odpadkov.

Civilna družba, nevladne organizacije, ki so aktivne v tem sektorju in vladne institucije v državah v razvoju naj sodelujejo pri usmerjanju in vzgoji državljanov k previdnejšemu ravnanju s takimi odpadki. Delavcem na tem področju pa naj bo zajamčena zdravstvena varnost. Take ugotovitve izhajajo iz študije »Proti neformalnemu upravljanju elektronskih odpadkov«, ki jo je pred nekaj dnevi izdala Mednarodna Organizacija Dela, ki med drugim opozarja politike v državah v razvoju na potrebo po jasni opredelitvi in klasifikaciji tovrstnih odpadkov.

Z napredkom in gospodarsko rastjo na globalni ravni se je v zadnjih par desetletjih znatno povečala uporaba računalnikov, tiskalnikov in elektronskih aparatov, hkrati pa se je povečal tudi delež odpadkov, ki izhajajo iz zastarelih elektronskih naprav ter računalniških sestavnih delov v okviru oziroma takih, ki niso več uporabni. Odlagališča se nahajajo večinoma v državah v razvoju in v nekaterih razvitih državah, kjer je nadzor nad upravljanjem s takimi odpadki relativno šibek ali še premalo učinkovit. Številna odlagališča so namreč nastala

Študija Mednarodne organizacije dela se osredotoča na ožjo skupino držav v tranziciji

la brez predhodnega dovoljenja in zato predstavljajo grožnjo bodisi naravnemu okolju bodisi lokalnim skupščinam, ki živijo v njihovi bližini.

Študija Mednarodne organizacije dela, ki se sicer osredotoča na ožjo skupino držav v tranziciji, ugotavlja, da so nekatere države vendarle napredovale na področju upravljanja z odpadno električno in elektronsko opremo: na primer, Indija in Brazilija sta se izkazali po številnih dobrih praksah na tem področju. Po drugi strani so nekatere države, zaobjete v raziskavo, še vedno neuspešne pri upravljanju in odstranjevanju takih odpadkov. Srbija in Bolivija sta na primer državi, kjer so vladne politike na tem področju neučinkovite in od katerih

se v prihodnjih letih pričakuje izvedbo kvalitetnejše strategije za njihovo odstranjevanje ter za jamčenje varnosti in zdravja delavcev, ki se ukvarjajo s tem poslom.

Omenjena študija hkrati opozarja, da lahko zadrage odigrajo ključno vlogo pri kakovostnejšem upravljanju elektronskih odpadkov, saj lahko izboljšajo kvaliteto dela tistih oseb, ki so zaposlene v sektorju odlaganja in recikliranja odpadne opreme, in ki so zaenkrat preveč izpostavljeni škodljivim snovem, ki so prisotne na omenjenih odlagališčih. Raziskava v zaključnem delu izpostavlja potrebo po sodelovanju med t.i. »uradnimi« (oz. formalnimi) in »neuradnimi« akterji, ki se ukvarjajo z odstranjevanjem elektronskih odpadkov in njihovim recikliranjem.

njem elektronskih odpadkov in njihovim recikliranjem.

V nekaterih državah, med katerimi je omenjena tudi Srbija, je zaželeno, da se v proces odstranjevanja elektronskih odpadkov vključi večje število neprofitnih podjetij in zadrug, kajti njihov tržni delež je zaenkrat premalo obsežen. Kot ugotavlja raziskava, problem izhaja predvsem iz pomanjkanja formalnega sistema za zbiranje zastarelih računalnikov in ostalih elektronskih naprav. Večina takih odpadkov - kakih 70% - se upravlja z metodami in tehnologijami, ki žal niso učinkovite nadzorovane ne urejene po predpisih, ali pa so resnici na ljubo povsem zastarele.

Mitja Stefancic

MANILA Tajfun Hagupit ogroža polovico filipinske države

MANILA - Filipini se pripravljajo na prihod najmočnejšega letošnjega tajfuna Hagupit. Oblasti so že odredile evakuacijo okoli 2,5 milijona ljudi na vzhodnih območjih otočja, ki si še vedno ni opomoglo po morilskem tajfunu Haiyan, ki je lani zahteval najmanj 7350 žlvevljen. Tajfun Hagupit bi lahko opustošil kar polovico države, oziroma 55 od skupno 85 filipinskih pokrajin, opozarjajo meteorologi. Po napovedih naj bi središče tajfuna kopno doseglo danes ponoči oz. jutri zgodaj zjutraj.

Kot poroča francoska tiskovna agencija AFP, ljudje že bežijo z obalnih območij. Zatekajo se v cerkve in šole, stadione in podobne stavbe, ki bi jim lahko služile kot zatočišče. Na prihod tajfuna se pripravljajo tudi v 12-milijonski prestolnici Manila, ki bi prav tako lahko bila na neposredni poti Hagupita.

Hagupit je najmočnejši letošnji vihar. Veter trenutno dosega 195 kilometrov na uro, sunki pa do 230 kilometrov na uro. Pred seboj potiska tudi velikanski plimni val, ki bi lahko na nekaterih priobalnih območjih presegl tudi tri metre. Potuje praktično po isti poti kot 8. novembra lani Haiyan, doslej najmočnejši tropski vihar, ki je kdajkoli dosegel kopno.

Hagupit je bil doslej še močnejši, saj je veter dosegal celo hitrosti okoli 215 kilometrov na uro, sunki pa celo 250 kilometrov na uro. V premeru je meril že preko 700 kilometrov; zdaj se je nekoliko skrčil na 600 kilometrov premera.